T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YEREL YÖNETİŞİM AÇISINDAN KENT KONSEYLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ÇANAKKALE KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Hakan KABASAKAL

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Melike ERDOĞAN

Çanakkale- 2020

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
YEREL YÖNETİMLER KENT VE ÇEVRE POLİTİKALARI BİLİM DALI

YEREL YÖNETİŞİM AÇISINDAN KENT KONSEYLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ÇANAKKALE KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan

Hakan KABASAKAL

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Melike ERDOĞAN

Çanakkale- 2020

TAAHHÜTNAME

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum "Yerel Yönetişim Açısından Kent Konseyleri Üzerine Bir Araştırma: Çanakkale Kent Konseyi Örneği" adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını, özgünlüğünü ve bir başka mecraya sunulmadığını, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu ve yararlandığım kaynak ve verilerde hiçbir bir çarpıtma yapmadığımı belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

15/06/2020

Hakan KABASAKAL

ÖZET

YEREL YÖNETİŞİM AÇISINDAN KENT KONSEYLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ÇANAKKALE KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ

Klasik yönetim anlayışında küreselleşmenin etkisiyle yönetişim olgusu ortaya çıkmıştır. Yönetişim kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının ortaklaşa yönetimidir. Yönetişimin etkinliği için farklı kurumsal yapılar oluşturulmuştur. Yerel düzeyde yönetişimi gerçekleştirmeye yönelik olarak da kent konseyleri oluşturulmuştur.

Belediye Kanunu'na göre kent konseyleri, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim gibi ilkeleri hayata geçirmeye çalışan kurumsal yapılardır. Çalışmanın amacı; yerel yönetişim açısından halkın kent konseylerine katılımını değerlendirmek. Çanakkale Kent Konseyi özelinde ise Çanakkale Kent Konseyi başkanı, yönetimi ve meclis başkanları ile yapılan mülakatlar sonucunda kent konseyinin yerel yönetişime olan katkısını değerlendirmek ve yaşanan sorunları tespit edip bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmektir.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Çalışma nitel araştırma yöntemi ve görüşme tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler kent konseyi başkanı, yönetim kurulu ve meclis başkanları ile gerçekleştirilmiştir. Kişilere yerel yönetişim ve kent konseyi ile ilgili bilgi ve bakış açılarının değerlendirilmesine yönelik sorular sorulmuştur. Elde edilen veriler analiz edilmiş ve sonuç bölümünde elde edilen bulguların Çanakkale ilindeki kent konseyleri ve yerel yönetişim açısından ne anlam ifade etiği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Yerel Yönetişim, Kent Konseyleri, Çanakkale.

ABSTRACT

A RESEARCH ON CITY COUNCILS IN LOCAL GOVERNANCE: ÇANAKKALE CITY COUNCIL EXAMPLE

In the classical management approach, the phenomenon of governance has emerged with the effect of globalization. Governance is jointly and cooperatively management of public, private and non-governmental organizations. Different institutional structures have been created for the effectiveness of governance. City councils have also been established to manage governance at the local level.

According to the Municipal Law, the city councils in urban life; are the institutional structures that try to implement principles such as developing the city vision and nursing awareness, protecting the city's rights and law, sustainable development, environmental awareness, social assistance and solidarity, transparency, accountability and accountability, participation and decentralization. The aim of the study is to evaluate public participation in city councils in terms of local governance. In particular, for Çanakkale City Council, it is to evaluate the contribution of the city council to local governance as a result of interviews with the head of the Çanakkale city council, its management and the parliamentary presidents, and to identify problems and develop solutions for these problems.

This study consists of three parts. It was carried out with qualitative research method and interview technique. The meetings were held with the chairman of the city council, the board of directors and the council chairs. These people were asked questions regarding the assessment of information and perspectives on local governance and the city council. The data obtained were analyzed and what the findings obtained in the conclusion section meant in terms of city councils and local governance in Çanakkale.

Keywords: Democracy, Local Governance, City Councils**,** Çanakkale.

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın hazırlanması sürecinde kıymetli bilgilerini ve vaktini bana ayırarak tezin bu aşamaya gelmesine katkıda bulanan tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Melike Erdoğan'a ve tez jürimde yer alan Prof. Dr. Hüseyin Erkul'a, Prof. Dr. Erhan Gümüş'e, Doç. Dr. Ahmet Uçar'a, Dr. Öğr. Üyesi Şermin Atak Çobanoğlu'na teze yaptıkları katkılardan dolayı teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca tez çalışmalarım süresince yeterince vakit ayıramadığım ve buna rağmen her zaman yanımda olduklarını hissettiğim sevgili eşim ve çocuklarıma minnet dolu teşekkürlerimi sunarım.

Hakan KABASAKAL

Çanakkale, 2020

İÇİNDEKİLER

ÖZET i
ABSTRACT ii
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iv
KISALTMALAR vii
TABLOLAR viii
ŞEKİLLER ix
GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM
YÖNETİŞİM VE YEREL YÖNETİŞİM KAVRAMI

1.1. Yönetişim Kavramı 4
1.2. Katılım Kavramı 6
1.3. Yönetişim Kavramını Ortaya Çıkaran Nedenler 8
1.4. Yönetişimin Aktörleri 12
1.4.1. Devlet 13
1.4.2. Sivil Toplum Kuruluşları 14
1.4.3. Özel Sektör 16
1.5. Küresel Yönetişim Kavramı 17
1.6. Küresel Yönetişimin Aktörleri 18
1.6.1. Dünya Bankası ve Yönetişim 19
1.6.2. OECD ve Yönetişim 19
1.6.3. Birleşmiş Milletler ve Yönetişim 21
1.6.4. Avrupa Birliği ve Yönetişim 21
1.6.5. Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Yönetişim 22
1.7. Yerel Yönetişim Kavramı 23
1.8. Yerel Yönetişimin Oluşmasını Sağlayan Uluslararası Konferanslar 26
1.8.1. Rio Bildirgesi 26
1.8.2. İstanbul Habitat II Zirvesi 27
1.8.3. BM Binyıl Bildirgesi 28
1.8.4. BM Johannesburg Zirvesi 29
1.9. Türkiye'de Yerel Yönetişim Uygulamaları 30

İKİNCİ BÖLÜM
KENT KONSEYLERİ

2.1. Kent ve Kentleşme Kavramları 33
2.2. Kentleşme Süreci ve Stratejileri 35
2.3. Kent ve Yönetişim 39
2.4. Kent Konseyleri ve Yönetişim 41
2.5. Kent Konseylerinin Kökeni 41
2.6. Demokratik Katılım Açısından Kent Konseylerinin Önemi 44
2.6.1. Yerel Yönetimler ve Demokrasi İlişkisi 44
2.6.2. Kent Konseyleri ve Demokrasi 45
2.7. Türkiye'de Kent Konseyleri 47
2.8. Kent Konseylerinin Yapısı ve İşleyişi 50
2.9. Türkiye Kent Konseyleri Birliği 52

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ALAN ARAŞTIRMASI: ÇANAKKALE KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ

3.1. Çanakkale Hakkında Bilgiler 55
3.2. Çanakkale Kent Konseyi 55
3.2.1. Çanakkale Kent Konseyi Vizyonu ve Misyonu 56
3.2.2. Meclis Çalışma Grupları 57
3.2.3.Çanakkale Kent Konseyi'nin Görevleri 59
3.2.4. Çanakkale Kent Konseyi'nin İlkeleri 60
3.3. Alan Araştırması 61
3.3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi 61
3.3.2. Araştırma Soruları 61
3.3.3. Araştırmanın Örneklemi 62
3.3.4 Araştırmanın Yöntemi ve Veri Toplama Tekniği 62
3.3.5. Araştırma Verilerinin Analizi 62
3.3.6.Bulgular 63
3.3.6.1. Yönetim Kurulu Üyeleri İle Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular 63
3.3.6.1.1. Kent Konseyinin Yapısı ve İşleyişi 64
3.3.6.1.2 Yerel Yönetişim Algısı 68

3.3.6.1.3. Katılım ve İlgi **70**
3.3.6.1.4. İşlevsellik **74**
3.3.6.2.Meclis Başkanları İle Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular.....**79**
SONUÇ **83**
KAYNAKÇA **86**

KISALTMALAR

YG	: Yerel Gündem 21
BM	: Birleşmiş Milletler
UNDP	: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı/United Nations Development Programme
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
OECD	: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı/ Organisation for Economic Co-operation and Development
DB	: Dünya Bankası
AB	: Avrupa Birliği
EUROCITIES	: European Cities Network
CEMR	: Belediyeler ve Bölgeler Konseyi/Council of European Municipalities and Regions
CLRAE	:Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi/ Congress of Local and Regional Authorities
AER	: Avrupa Bölgeler Birliği/Assembly of European Regions
IMF	: Uluslararası Para Fonu/International Monetary Fund
LIFE	: Kentsel Çevre İçin Yerel Girişim Yardım Kuruluşu

TABLOLAR

Tablo 2.1. Dünya Bankası ve UN-Habitat tarafından tanımlanan Şehir Geliştirme Stratejileri Temaları 37
Tablo 2.2. Sürdürülebilir Kentleşmenin Yönleri 38
Tablo 3.1. Katılımcıların Özellikleri 63
Tablo 3.2. Kent Konseyinin Yapısı ve İşleyişi Temasına Dair Kod Dağılımı 65
Tablo 3.3. Yerel Yönetişim Temasına Dair Kod Dağılımı 69
Tablo 3.4. Katılım ve İlgi Temasına Dair Kod Dağılımı 71
Tablo 3.5. İşlevsellik Temasına Dair Kod Dağılımı 75
Tablo 3.6. Ana Temalara Ve Alt Kodlara Ait Kod Dağılımı 78
Tablo 3.7. Katılımcıların Özellikleri 79
Tablo 3.8. Katılımcıların Çalışma Gruplarına Dair Görüşleri 79

ŞEKİLLER

Şekil 3.1. Kent Konseyi Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyelerine Ait Kod Teori Modeli 63
Şekil 3.2. Yapısı ve İşleyişine Dair Kod Alt Kod Bölümler Modeli 64
Şekil 3.3. Yerel Yönetişim Algısına Dair Kod Alt Kod Bölümler Modeli 68
Şekil 3.4. Katılım ve İlgiye Dair Kod Alt Kod Bölümler Modeli 71
Şekil 3.5. İşlevselliğe Dair Kod Alt Kod Bölümler Modeli 75

GİRİŞ

Küreselleşmenin etkileri 20. yüzyılın ortalarından sonra iyice hissedilmeye başlamış, dünya klasik yönetim anlayışından uzaklaşarak daha şeffaf, hesap verebilir ve katılımcılığın ön plana çıktığı yönetişim anlayışını benimsemeye başlamıştır. Türkiye'de de 90'lı yılların sonlarına doğru kabul görmeye başlayan yönetişim kavramı ile birlikte halkın yerel çalışmalardan haberdar olması, yapılan çalışmalara ve karar alma süreçlerine halkın da dâhil edilmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Yönetişim kavram olarak, birlikte yönetim anlamına gelen ve resmi sıfatı olmayan kişi, grup ve kuruluşların dâhil olduğu hiyerarşik bir yönetim anlayışı yerine eşitler arası heterarşik bir yönetim anlamına gelmektedir.

Diğer bir ifadesiyle yönetişim, bir sosyal-politik yapı içindeki tüm rol oynayanların ortak gayretleriyle kazanılan neticelerin meydana getirdiği sistem ya da düzen (Bozkurt vd. 2008: 274) şeklinde ifade edilebilir. Fakat en yaygın tanımında yönetişim, ayrımı net olmayan kamu kurumları ile özel sektör arasındaki alanlarda ilerleyen yönetim biçimlerini belirtmekte (Stoker, 1998:18) ve idarenin daha iyi yönetebilmek maksadıyla yeniden düzenlenmesine değinmektedir (Özer, 2006: 60).Yönetişim karar alma mertebesinde merkezi idare haricindeki rol oynayan sivil toplum ve özel sektörün de sürece ilave edilmesini savunan bir anlayışı desteklemektedir (Demir ve Yavaş, 2015: 56; Kerman vd., 2011: 16). Yerel yönetişim usulü yönetişim hususunun yerel seviyede yapılmasını ifade etmektedir (Kavili Arap, 2004: 162). Yerel yönetişim politik katılımı, etkin kontrolü, temsil etmeyi, sivillerin idarede söz hakkı bulunmasını, hukuku üstün tutmayı, yerinden yönetim sistemi icrası, idarede açık olma ve şeffaflık, kaliteli hizmet, adaletli davranma ve sosyal eşitliği kapsayan bir konudur. Yerel yönetişim sistemi kentte yaşayan toplumun bulundukları yerlere karşı daha hassas bir duruma gelmelerini desteklemekte, toplumun idareye etkin bir şekilde dâhil olmalarına olanak sağlamakta ve bunun sonucunda ortaya çıkan kararların kabul edilmesi basitleşmekte ve yaşadığı mekânı benimseme ve kabul etme hisleri ilerlemektedir (Demir, 2019: 208). Bundan dolayı bu süreç çerçevesinde idare ile toplum arasında çekişme değil, beraberlik durumu oluşmaktadır (Kurt, 2011: 272). Diğer bir ifade ile yerel yönetişimden talep edilen demokratiklik, idarede şeffaflık, hesap verme ve alınan kararların topluma en yakın mekânda olmasını (*subsidiarity*) sağlamaktı (Ökmen ve Baştan, 2004: 224).

Kent konseylerinin kökenini Gündem 21, Yerel Gündem 21 (YG-21) ve Avrupa Kentsel Şartı oluşturmaktadır. 1992 Birleşmiş Milletler Rio Konferansı beş temel

belgesinden biri olan Gündem 21, kalkınma ve çevre arasında denge kurulmasını hedefleyen sürdürülebilir kalkınma kavramının yaşama geçirilmesine yönelik, küresel uzlaşmanın ve politik taahhütlerin en üst düzeydeki ifadesi olan bir eylem planıdır.

Gündem 21'in Türkiye'de tanınması, büyük ölçüde, 1996 yılında İstanbul'da düzenlenen BM Habitat II İnsan Yerleşimleri Konferansı "Kent Zirvesi" sayesinde olmuştur. Habitat Gündeminde, "sürdürülebilir kalkınmanın vazgeçilmez temelinin demokratik, insan haklarına saygılı, şeffaf, katılımcı ve halka hesap veren yönetimler olduğu belirtilmektedir. Böylelikle, 21. yüzyılın başlarına damgasını vuran "yönetişim" ilkesinin de temel çerçevesi çizilmiş olmaktadır. Habitat Konferansı, bu Gündem'in etkin olarak yaşama geçirilmesinin önkoşulunun yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve diğer yerel aktörlerin etkin katılımı olduğunu vurgulayarak son bulmaktadır.

Konferans sırasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından uluslararası bir program olarak benimsenen YG-21 uygulamaları, Türkiye'nin de içinde bulunduğu 80'i aşkın ülkede, yaygın biçimde desteklenmeye başlanmıştır. Bu bağlamda, Türkiye'de Yerel Gündem 21 uygulamalarının, Habitat II ile eşzamanlı olarak başlaması, rastlantı değildir. Katılımcı yaklaşımların küresel dayanakları olarak, Rio Yeryüzü Zirvesi'nin ardından ülkemizde gerçekleştirilen İstanbul "Kent Zirvesi" ile yerel yönetimlerimizin Yerel Gündem 21 ile tanışması ve sahiplenmesi sağlanmıştır. İlk Yerel Gündem 21 uygulayıcısı kentler olarak Bursa, Antalya, İzmir ve İzmit Büyükşehir Belediyeleri, kent konseylerinin kurulmasına da öncülük etmiştir.

Türkiye Yerel Gündem 21 Programı, 2001 yılında UNDP tarafından dünyadaki "en başarılı" uygulamalardan biri olarak ilan edilmiş ve bu bağlamda, 2002 Birleşmiş Milletler Johannesburg Zirvesi'nde "en iyi uygulama" örneklerinden biri olarak sunulmuştur. Türkiye Yerel Gündem 21 Programı'nın birbirini izleyen aşamaları ve alt-projeleri, T.C. Bakanlar Kurulu'nun çeşitli tarihlerde almış olduğu kararlarla (6 Mart 1998 tarih/23278 sayılı, 8 Şubat 1999 tarih/23605 sayılı, 22 Ocak 2001 tarih/24295 sayılı, 4 Aralık 2001 tarih/ 24603 sayılı, 11 Haziran 2003 tarih/25135 sayılı, 12 Kasım 2003 tarih/25287 sayılı T.C. Resmî Gazete 'de yayımlanarak) desteklenmiştir. Uygulamalar sırasında karşılaşılan güçlüklerin aşılabilmesi –için T.C. İçişleri Bakanlığı tarafından tüm Valiliklere gönderilen 19 Mart 1998 ve 7 Kasım 2000 tarihli Genelgeler, Yerel Gündem 21 süreçlerinin gelişmesine önemli katkılarda bulunmuştur (Emrealp, 2005: 30).

Türkiye'de kent konseyi uygulamalarının başarılı olması sonucunda 2005 tarihli 5393 sayılı Belediye Kanunu ile hukuki olarak düzenlenmiştir. 5393 sayılı Belediye

Kanunu'nun 76. maddesinde "Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır", hükmü yer alır. Aynı maddenin devamında ise şu ifadelere yer verilmiştir; "Belediyeler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasî partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar". Bu maddeye göre kent konseyinde ortaklığa ve katılımcılığa dayalı bir yapılanmanın öngörüldüğünü söylemek mümkündür.

Kent konseyi "ortaklık" modelinin uygulanmaya çalışıldığı, katılımcılık, demokrasi, yönetişim özellikleriyle yerel demokrasiyi güçlendirme aracı özelliği göstermektedir. İçinde barındırdığı yönetişimle ilgili özelliklere sahip mekanizmalar olup; yerel yönetimleri, halkı ve sivil toplum örgütlerini bir araya getirip iletişim haline sevk ederek ortak bir yönetim modelini sağlamıştır. Bu sayede merkezi yönetimin tepeden inme uygulamaları yerine yerelin istekleri doğrultusunda ve yerelin katılımıyla yönetişim hizmetleri gerçekleşecektir.

YÖK tez veri tabanında "Yerel Yönetişim Açısından Kent Konseyleri" konusunda sorgulama yapılmıştır. Buna göre 2008 yılından öncesinde kent konseyleri ve yerel yönetişimle ilgili herhangi bir çalışmanın olmadığı görüşmüştür. Bu bağlamda tespit edilen çalışmaların (Batur, 2019; Güler, 2017; Öğüt, 2017; Atak, 2017; Arslan, 2017; Lamba, 2012; Dur, 2011; Hancıoğlu, 2008; Varki, 2008) sınırlı olduğu, Çanakkale özelinde ise kent konseyinin yerel yönetişim açısından değerlendirilmesine yönelik herhangi bir araştırmanın yapılmadığı görülmüştür. Dolayısıyla bu çalışma, Çanakkale Kent Konseyi özelinde ilk tez çalışması olması sebebiyle önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı; yerel yönetişim açısından kent konseylerinin yönetişim kavramı ile olan ilişkisini somut veriler ile ölçmek, Çanakkale Kent Konseyi özelinde yönetişim anlamında yaşanan sorunları tespit edip, bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmektir. Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde yönetişim kavramı, ikinci bölümde kent konseylerinin yapı ve işleyişi hakkında bilgi verilecektir. Çalışmanın üçüncü bölümünde Çanakkale Kent Konseyinde, yerel yönetişim konusunda yapılan araştırma ve bulgular değerlendirilecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

YÖNETİŞİM VE YEREL YÖNETİŞİM KAVRAMI

1.1. Yönetişim Kavramı

1980'lere girmeden önce kamu yönetimi alanında katılım ve sorumluluk, etkin ve verimli olma gibi hususlar incelenmiştir. Bunun sonucunda da yeni bir kamu yönetimi anlayışı ortaya çıkmıştır. Bu anlayışla kamu yönetimini, aldığı kararlar ve yaptığı faaliyetlerden dolayı sorumlu hale getirecek yönetişim (governance) kavramı ortaya konulmuştur (Yılmaz ve Ökmen, 2004: 41).Yönetişim kavramı M.Ö. 400'lü yıllarda Kautilya'nın yazdığı Arthashastra eserine dayandırılmaktadır. Kautilya burada yönetişimin ana unsurlarını adalet, etik ve anti-otokratik tavırlar olarak belirtmiştir. Yönetişim kavramı çok eski dönemlere dayanmasına rağmen günümüzde ortak ve güçlü bir tanıma halen ulaşılamamıştır (Kaufmann ve Kraay, 17.05.2014, www.worldbank.org).

Yönetişim çok çeşitli alanlarda kullanıldığı için kavram olarak değişmiş ve gelişmiştir. Bu kavram "yönetim" veya "yönetmek" (*togovern*) kelimelerinden türemiş olup (Eryılmaz, 2012: 60) bir karar alma ve bu kararı uygulamak için katılım sağlanması sürecinin yönetimi olarak ifade edilmiştir (Zengin, 2009: 11). Yönetişim kavramı ilk kez 1989 yılında Dünya Bankası raporunda kullanılmıştır (Eryılmaz, 2012: 60). Dünya Bankasının bu kavramı kullanmasındaki amaç kamu örgütü ile toplumdaki diğer kişi ve örgütlerin beraber karar vermesini sağlamaktır (Çevik, 2010: 35).

Yönetişim kavramı yaygın olarak postmodernizm ya da postmodern yönetim tartışmalarından beslenmektedir (Aydın, 2011: 149). Yönetişim kavramı yerel ve küresel alanda kamu ve özel sektörde kullanılmaktadır. Yönetişim kavramı, birçok alanda vardır. Bunlara çevre, eğitim, sağlık ve uluslararası ilişkileri örnek olarak verebiliriz (Coşkun, 2003: 40).

Yönetişim kavramı; üç şekilde incelenebilir. Bunlar; yönetsel olarak yönetişim; siyasal olarak yönetişim ve sistemsel olarak yönetişimdir. Yönetsel olarak yönetişim, şeffaf, hesap verebilir, verimli ve etkin bir kamu hizmetidir. Siyasal olarak yönetişim; karar alma süreçlerinde sadece devletin değil vatandaşlarında etkin bir şekilde katılımını sağlamaktır.

Sistemsel olarak yönetişim; klasik devlet anlayışında yönetim ve güç tamamen devletin kendisinde toplanırken yönetişim sisteminde ise yönetim ve güce sivil toplum ve özel sektörler dahil olmaktadır. Sonuç olarak yönetişim, yalnızca devletin olduğu değil daha geniş kapsamlı bir yönetim anlayışını benimsemektedir (Yılmaz ve Ökmen, 2004: 40-41).

Stoker'e göre (1998: 18) yönetişimin önerileri şu şekildedir:

- Yönetişim, hükümetin ötesinde farklı kurum ve kuruluşların var olması hususu üzerinde durur.
- Yönetişim, sosyal ve ekonomik problemleri çözenlerin sorumluluklarını belirlemede yön gösterir.
- Yönetişim, ortak faaliyetlere katılan tüm kişi ve kurumların birbirleriyle ilişkisini ortaya koyar.
- Yönetişim, kendi kendine yöneten bağımsız kişilerle alakalı bir kavramdır.
- Yönetişim, problemlerin çözülmesinde sadece idarenin değil diğer faktörlerinde etkili olduğunu ifade etmektedir.

Yönetişim de altı ana husus bulunmaktadır. Bunlar; hukukun üstünlüğü, eşitlik, şeffaflık, katılımcılık, etkinlik, hesap verilebilirlik ve hizmette yerelliktir:

Şeffaflık: Temiz bir yönetim anlayışı olup halkın yönetime katılması, idarenin yaptığı bütün faaliyetlerden haberdar olması, hesap sorabilmesi ve denetlemesidir (Akpınar, 2011: 240) Yolsuzlukların önlenmesi ve devletin çıkarlarının korunması bakımından en önemli husus şeffaflıktır (Özer, 2005: 315).

Katılımcılık: Katılma kavramını dar ve geniş anlamda inceleyebiliriz. Dar anlamda katılım, oy verme işlemi ya da bireylerin seçimlere katılması olarak ifade edilirken, geniş anlamda katılım ise vatandaşların, kurumlarda yapının oluşması ve görev dağılımı aşamasında, karar alma ve alınan kararların uygulanmasında her alanda sürece etkin bir şekilde katılmasıdır (Eren ve Kılıç, 2008: 42).

Hesap Verilebilirlik: Kamu görevlilerinin yaptığı faaliyetlerinden sorumlu olmaları ve bu faaliyetlerle ilgili hesap vermeleri gerektiği yönetişimin önemli ilkelerinden biridir (Gül, 2008: 73). Kamuda idarenin hesap verebilmesi için yönetim, şeffaflık ilkesine uygun çalışmalıdır. Çünkü şeffaflık yoksa hesap verme olmaz ve vatandaşa hesap sorma konusunda yeterli bilgi sağlanamaz (Aydın, 2012: 310).

Eşitlik ve Hukukun Üstünlüğü: Kamu kurum ve kuruluşlarının oluşturulan kanunlar çerçevesinde hareket etmeleridir. Etkin ve iyi bir yönetişimin uygulanabilmesi için çok iyi bir hukuk sistemi oluşturulması ve yönetime katılan tüm aktörlerce de bu hukuk sisteminin kabul edilmesi gerekmektedir. Eşitlik ve hukukun üstünlüğü tamamen birbirine bağımlı kavramlardır. Bir ülkenin kaynaklarının kullanımı ve dağıtılmasında eşitlik ve hukukun üstünlüğü ilkelerine uymak için bağımsız bir yargı sistemine ihtiyaç vardır. Yargı sistemi ile vatandaşlar aynı şartlara sahip olur ve eşitsizlik durumunda hakkını arama imkânı mümkün olur (Oralalp, 2002: 122).

Etkinlik ve Verimlilik: Etkinlik, yönetimin belirlediği hedeflerin ne derece gerçekleştirildiğinin tespitidir (Şahin, 2010: 31). En geniş anlamı ile etkin bir sistem, istenilen hedeflere ulaşmayı sağlayan sistemdir (Kesim ve Petek, 2005: 42). Devletin kıt olan kamu kaynaklarını verimli kullanabilmesi için denetim sistemleri geliştirmiş ve performans denetimine geçilmiştir

Hizmette Yerellik: Hizmetin halka en yakın yönetim tarafından sunulması demektir. Bireyin ön plana çıkmasından dolayı sadece yerel yönetimler değil, merkezi yönetimin taşra birimleri de bu kapsamdadır (Aydın, 2012: 317).

1.2. Katılım Kavramı

Yerel politika kararlarının oluşturulması o bölgede yaşayan insanlar olarak günlük hayatımızı birçok yönden etkilemektedir. Hayatımızı bu kadar etkileyen kararların oluşturulmasında halkın görüşlerinin alınması ve dolayısıyla onların katılımı da oldukça önemlidir. Halk katılımı, daha çok herhangi bir karardan etkilenenlerin o kararın içine dâhil edilmeleri anlamına gelmektedir (Uçar, 2014: 126).

Modern demokratik idarede genel manada katılım demokratik değer ve süreçlerin halkın onaylamasına ve demokrasinin fonksiyon elde etmesine dönük kavramlar ve uygulamalar sistemidir. Fakat neredeyse tüm demokratik idareler için genel bir hedef özelliği bulunmasına rağmen, katılım hususunda yazında ve uygulamada ortak bir ifade şekli olmadığı ortadadır. Dolayısıyla seçimlerde oy kullanmadan başlayarak, politik güç ve kazanç sağlama, yönetsel faaliyetlerin sürdürülmesinde rol oynama, karar alma kısmında etkin olma veya toplumun kanun koyucu ve uygulayıcı şeklinde kamu hizmetlerini bizzat ifa etmesine kadar çok farklı açıklamalar ve uygulamalar katılım hususu çerçevesindedir (Uysal, 1984: 1).

En iyi politik katılımın olabilmesi için bazı şartların olması ve katılım olanaklarından olabildiğince fazla sayıda bireyin faydalanması sağlanmalıdır. Bu hususu Eroğul (2012: 198) politik katılımın şartları ve asıl unsurları şeklinde ifade etmiştir. Bağımsız bir ülkenin mevcudiyeti, katılımı sağlayanların asgari hayat güvencelerinin bulunması, eğitim, katılımın kanuni tabanı, katılıma paralel fikirsel kapsam ve iyi bir iletişim sisteminin mevcudiyeti en uygun katılımın mecburi şartları olarak ifade dilebilir. Katılımın asıl unsurları hususunda ise mevcut hukukî sistemin yalnızca dar manada temel hak ve özgürlükleri değil, geniş manada hayata yansıtılmış bir fikir özgürlüğünü sağlaması gerekliliğinden söz edilebilir (Eroğul, 2012: 198). Son olarak politik katılımın gayesini incelediğimizde; çıkarların muhafaza edilmesi, çevre kazanmak ve toplumsal dayanışmayı oluşturmak, dünyanın farkına varmak, psikolojik doyuma ulaşma çabası, sosyal kabul edilirliği yükseltmek gibi esas gayeleri sıralamak mümkündür (Yücekök, 1987: 28).

Bu bağlamda idare ile ilgili alanlarda vatandaş katılımı, hükümet veya belediyeler tarafından verilen kararların veriminin geliştirilmesinde önemli olarak kabul edilmiştir (Baiocchi, 2003; Yang ve Callahan, 2007: 249-264; Mahjabeen ve diğerleri, 2009: 45-63). Kamu idarecileri ve uygulayıcıları, yönetişimi geliştirmeyi, verimliliği ve yeniden dağıtımı destekleme potansiyeli nedeniyle vatandaş katılımını savunmaktadır (Baiocchi, 2003: 59).

Vatandaş katılımı, iyi yönetişimin, verimliliğin ve kaynakların adil dağılımının geliştirilmesinde temel olarak kabul edilir (Baiocchi, 2003: 34). Vatandaşlar için katılım bireysel seslerin duyulma şansını arttırır. Katılım, başlangıçta resmi gündemlerin bir parçası olmayabilen açık uçlu ve kamuoyu tartışmalarını destekleyebilir (Baiocchi, 2003: 35). Vatandaş katılımı, kamunun hesap verebilirliğini kolaylaştırır (Handley ve Howell-Moroney, 2010: 607); katılımcı gruplara hesap yapabilmeleri için doğrudan veya dolaylı baskı uygular. Son olarak, ağ oluşturma ve bilgi paylaşımı yoluyla katılım, grupların dışlanma veya yalıtılmış olma riskini azaltır (Small ve Newman, 2001: 31). Bu nedenlerden dolayı, kamuya ve/veya yönetime katılım, yönetimin kendi yararına olması için imkânlar sunmaktadır.

Vatandaş katılımı çeşitli ortamlarda uygulanmıştır. Çoğu çalışma vatandaş katılımını, yani vatandaşların endişelerini işbirliği şeklinde resmi kurumlara dile getirmesini incelemiştir. Bu çalışmalar arasında seçim oylamasına katılım (Verba ve diğerleri, 1995), kentsel planlama (Mahjabeen ve diğerleri, 2009: 45-63), bütçeleme ve performans ölçümü

(Berman ve Wang, 2000, 409-420; Ebdon, 2002: 273-294) ve topluluk temelli izleme[1] (Blair, 2000: 21-39) vardır. Vatandaş katılımı için fırsatların eksikliği daha fazla karşı veya muhalif katılıma neden olacaktır (Holzner, 2007: 119). Katılım, bazıları diğerlerinden daha etkileşimli ve anlamlı olmalarıyla birçok farklı formda olabilir (Handley ve Howell-Moroney, 2010: 601-609). Bu bağlamda halka açık toplantılar, odak grupları, simülasyonlar, komiteler ve anketler işbirliğine katılımı teşvik etmek için en çok kullanılan yöntemler arasındadır (Berner, 2003: 416). Ancak, vatandaşların katılımını teşvik etmek kolay bir iş değildir ve yerel yönetimlerde halk katılımı için gereken şartlar vardır. Bunlar demokratik sistem, bilgilenme ve bilgilendirme, kitle iletişim araçları olarak sayılabilir (Erdoğan, 2011: 67-70).

Yerel yönetime vatandaşların katılımı konusunda bilim adamları ve uygulayıcılar, vatandaşların katılımının kamunun karar alma sürecinde oynadığı önemli rolü kabul etmişlerdir (Baiocchi, 2003; Yang ve Callahan, 2007: 249-264; Mahjabeen ve diğerleri, 2009). Öte yandan, yerel katılımın önündeki engeller vatandaşlardan da gelir. Vatandaşlar genellikle yetkinlik, uzmanlık, beceri ve katılım taahhüdünden yoksun olduğu için eleştirilir. Sık sık katılanlar kendi gündemlerini destekleme eğilimindedirler ve bu nedenle tüm topluluğun temsilcisi olmaları gerekmez (Yang, 2005: 273-285; Yang ve Callahan, 2007: 249-264; Mahjabeen ve diğerleri, 2009: 45-63.). Bu engeller, katılım fırsatlarının herkes için eşit olmadığını göstermektedir.

1.3. Yönetişim Kavramını Ortaya Çıkaran Nedenler

Yönetişim kavramı doğrudan demokrasi kavramıyla ilintilidir. Bu bağlamda doğrudan demokrasi kavramını ilk defa kullanan ve hayata geçiren eski dönem Yunan şehir devletleridir. Demokrasi kavramı halkın egemenliği veya halkın kendi kendisini yönetmesi şeklinde ifade edilmektedir. Demokrasi, "kamu politikalarıyla alakalı önemli problemler konusunda, esas belirleyici kararları, toplumun olumlu ya da olumsuz aldığı ve bu kararları almaya hakkı olduğu politik sistem" şeklinde ifade edilmektedir. Avrupa'da meydana gelen iktisadi, sosyal ve kültürel gelişmeler sonucunda demokrasi, merkezi krallıklara karşı

[1] Topluluk temelli izleme, sağlık, kalkınma yardımı, doğal kaynakların yönetimi gibi sosyal hizmetlerin hesap verebilirliğini ve kalitesini artırmak için yerel bilgi ihtiyaçları ve topluluk değerleri ile ideal olarak yönlendirilen bir kamu gözetimi şeklidir. Topluluk temelli izleme çerçevesinde, bir sosyal programdan veya çevresel değişiklikten etkilenen bir topluluğun üyeleri, bu değişikliği ve bunun yerel etkilerini izler ve programı uygulayan kuruluşa geri besleme de dâhil olmak üzere üzerinde çalıştıkları talepler, öneriler, eleştiriler ve veriler oluşturur. Conradand Daoust. (2008). Altyapı projelerinin topluluğunun gözetimine odaklanan Topluluk Bazlı İzleme metodolojisi üzerine bir ayrıntılı bilgi için bkz. www.communitymonitoring.org.

kuvvetlenmiş ve feodal yapı dağılmıştır. Bu yönden incelendiğinde; "milliyetçilik, kentleşme, liberalizm, keşifler, reformlar, Rönesans, pozitivizm, Sekülerizasyon ve Aydınlanma Çağı gibi sosyal değişimler, demokrasinin ilerlemesinde çok büyük yer teşkil eden adımlardır (Bayhan, 2002: 1-13). Dönüşümü gerçekleştirmek için lüzumlu olan faaliyetlerden biri olan küreselleşmenin artmasıyla demokrasi kavramın da ilerleme sağlamıştır. Dünyada en çok kabul edilen yönetim tarzı demokrasi olarak ifade edilmiştir (Çin, 2014: 37).

Temsilin anlamı; bir kuruluşun, grubun veya sosyal bir topluluğun adına konuşmak, onların yararına hareket etmektir. Temsili sistem, temelinde ulusal egemenliğin olduğu, halkın görev vermesiyle halkı temsil eden kişilerin oluşturduğu yönetimi oluşturma biçimidir. Temsili demokrasinin iki ana unsuru bulunmaktadır. Birincisi; temsil etme sistemi ve seçme unsurunun tam olarak çalışması amacıyla halkı oluşturan bireylerin hükümeti belirlemesidir. Böylece kişiler oy vererek kaynakların bölüşümündeki rolünü ileri seviyeye götürecektir. Son dönemlerde (özellikle 20. yüzyılın bitiş döneminden bu zamana) modern dünyamız kaoslarla birlikte anılmaktadır. Ulus devletin iktisadi, kültürel ve politik kriz yanında motivasyon krizi, temsil krizi, vatanseverlik krizi, meşruiyet krizi ve birikim krizi gibi sosyal bilimlerde bir kaos ifadesinin söylenmesine neden olmuştur. Küreselleşmenin artmasıyla beraber başta iktisadi, sosyal ve kültürel sahalar olmak üzere birçok sahada çok büyük dönüşümler görülmektedir. Meydana gelen bu dönüşümler ve değişiklikler neticesinde dünya hızlı bir şekilde yepyeni bir şekle bürünmektedir. Bu dönüşümden kendine düşen payı temsili sistem de almaktadır (Koç, 2009: 45). Temsili demokrasinin kapsadığı kurumsallaşmış politik kuvvetin hangi kişilerce uygulanacağının seçim sonucu ortaya çıkarılması, politik güce sahip olanların bu gücü halktan ayrı bir şekilde uygulamasının meydana getirdiği negatif neticeler, temsil kuralını önemli derecede olumsuz etkilemekte ve toplum üstünde sisteme yönelik itimatsızlık etkisi oluşturmaktadır (Tekeli, 1999: 245).

Temsili demokrasinin ortaya çıkardığı bazı olumsuz durumlar dikkat çeker (Mezey, 2008). Mevcut olumsuz durumlardan biri de devlet kuruluşlarında var olan meşruiyetin azalması ve demokrasi inancının olumsuz yönde etkilenmesidir. Yine bu bağlamda kişisel kurtuluş açısından kanuna aykırı ve etik dışı davranışların yükselmesidir. Bu manada demokrasinin mevcut durumda karşılaştığı kaos, halkın yetki vermesiyle seçilenlerin vatandaşların isteklerini karşılayamamasından kaynaklanır. Diğer taraftan dönemin iktisadi, politik, kültürel ve sosyal sistemlerle kuruluşları doğrudan demokrasiyi işletmek açısından

yetersizdir. Belirtilen temsili demokrasinin az olmasının yanında demokrasi kavramının ilerlemesiyle temsili demokrasinin de mevcut yaşamda arzu edilen yararı sağlayamadığı ve çok sayıda çıkmazın olduğu görülmektedir. Temsili demokrasi usulünde halkın seçtiği temsilciler demokrasi alanında toplumun arzularını karşılayacak uygulamalar yapmamış ve kamuoyunun temsilcisi gibi faaliyet göstermemişlerdir. Temsil sorununun diğer sebebi, iktidarı denetleyen ve yasama görevi bulunan meclisin, bu aşamada yeterince etkili olamaması ve fonksiyonsuz hale gelmesi ya da yurttaşların istenen seviyede temsili olamadığından işlevine yurttaşların itimat edilmemesidir. Temsil sorununa sebep olan diğer husus ise vatandaşların belirlediği temsilcilerin seçimin ardından herhangi bir denetlemeye tabi tutulmaması veya geri çağırma sistemiyle görevinden alınamamasıdır. Vatandaşların seçtiği temsilciler vatandaşların verdiği oya yalnızca meşruiyetin bir unsuru şeklinde bakmakta ve topluma karşı kendini sorumlu hissederek davranmaktadırlar. Bu husus demokrasi faaliyetini bir ritüele çevirmiştir. Temsilcileri seçen vatandaşlara politika oluşturma konusunda herhangi bir hak verilmemekte, seçimden elde edilen neticeler ülkenin iktisadi ve toplumsal politikalarını oluşturma hususunda önemli derecede etkisi bulunmamaktadır. Belirtilen bu sebeplerden dolayı, temsili demokrasi, bütün mevzular için karar verme de seçime gitme problemini giderse de kamuoyunun verilen kararlarda doğrudan etkili olmasındaki temsilcilerin siyasetin yapısı nedeniyle sebep oldukları sapmaları engelleyememiştir (Köprülü, http://www.elegans.com.tr/).

Temsili demokrasinin bu çıkmazları nedeniyle yönetişim kavramı, temsili yapıdan doğrudan temsilciliğe çevrilmeyi basitleştirecek sistemlerden birisi şeklinde ifade edilebilir. Yönetişim bu manada önemli bir araç olarak nitelendirilebilir. Yönetişimin ana unsurlarından olan katılım, temsili demokrasinin noksan tarafını gidermede katkı sağlayan bir ilkedir. Toplumun katılması temelinde yer alan yönetişim bu manada tüm yurttaşlara politika oluşturma hususunda önemli olanaklar verir (Banger, 2011). Tüm bu faaliyetlerden sonra demokrasinin gerçekleştirilmesi açısından olanaksız bir görüntünün mevcut olduğu kabul edilebilir. Yeni bir terim şeklinde ifade edilen katılımcı demokrasi, temsili demokrasinin eksiklerini gidermek açısından çok müzakere edilmiş ancak daha sonra popüler olmuştur.

Katılımcı demokrasi idarede yetki sahibi olma hususunda bazı kolaylıklar sunmaktadır. Temsili demokrasiye ilaveten toplumun meydana getirdiği gruplar ve örgütler gibi aracılarla bireylerin düşüncelerinin direkt olarak ifade etmesine imkân vermektedir.

Katılımcı demokrasi vasıtasıyla yurttaşlar, daima yeni düşünceler ifade etme, farklı projeler meydana getirme, toplumsal problemleri giderme ve bunları paylaşma imkânı sağlamaktadır (Köprülü, http://www.elegans.com.tr/). Diğer bir ifadeyle ulus devletlerde katılımcı demokrasi, doğrudan ve temsili demokrasiler arasında, en uygun demokrasiye varma amacıyla ortaya koyulmuş bir sistem olarak belirtilmektedir. Katılımcı demokrasi ve sonrasında meydana gelen karar ve etkileşimler, idarede hesap verebilirlik, katılımcı olma ve şeffaflık hususlarıyla birlikte kamu idaresi sisteminin tamamen şekil değiştirmesini önemli derecede etkilemektedir.

Bu faktörler bağlamında şekillenen yönetişim kavramı pratik hayatta özellikle Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kurumlar tarafından içeriği belirlenerek faaliyete geçmiştir. Yönetişim, uluslararası kurumların oluşturduğu yepyeni bir husus olmanın yanında planlanmış, biçimlendirilmiş ve içeriği belirlenmiş bir yöntem şeklinde ortaya çıkmıştır. Bundan dolayı yönetişim hususunu incelerken uluslararası kurumların bu hususu biçimlendirmesindeki etkisi çok büyüktür. Uluslararası kurumların bu konuya kazandırdıkları katkılar, yönetişim hususunun ilerleme aşamasıyla doğrudan alakalıdır (Acı, 2005: 201-216).

Sorunları çözme açısından oluşturulan yönetişim hususu ilerletilirken, şu teori esas alınmıştır; 20. yüzyıl halklarında "idareci ve idare edilen", "devlet ile halk" arasında devamlı olarak yükselen sorunlarla uğraşmakta, halkın bütün gereksinimlerini giderme işi devlete yüklenmekte ve devlet çok fazla gelişmekteydi. Devlet halkın üstüne yük bindirmekte ve halkın isteklerini gidermede etkisi azalmaktaydı (Güler, 2007: 5). Bu aşamada toplum bilimlerinin sosyal olayları ve ilerlemeleri açıklamakta yeterli olmadığı yönünde bir görüş ortaya çıkmıştı. Bu süreçte en fazla bahsedilen sorunlardan biri de "yönetilebilirlik krizi" idi. "Yönetilebilirlik krizi" kapsamında yönetimlerin halkı iyi idare edemedikleri iddia ediliyordu ve sebep olarak da döneme göre meşruiyet, parti sistemi ya da temsil krizlerinden dolayı meydana geldiği ifade ediliyordu. Şekline bakılmaksızın genel bir kriz sorununun devam ettiği bu dönemde "yönetişim" anlayışı toplum bilimlerin gelişmesini sağlayacak, esas zıtlıkları azaltabilecek bir açılım şeklinde görüldü (Bayramoğlu, 2002: 102).

Yönetişim tarzının ilerlemesinde en önemli faydayı Dünya Bankası sunmaktadır. Yönetişim, 1989'da açıklanan bir projede, Aşağı Sahra Afrika bölgesinde, iktisadi çöküşten kurtulmanın bir çaresi şeklinde ifade edilmektedir. Ekonomik problemlerin ekonomik yöntemlerle çözülmesi anlayışına sahip olan Dünya Bankası, bu raporla beraber değişmekte

ve ilk defa ekonomik kriz ve ilerleme problemi, yönetişim problemine dayandırılmaktadır. Dünya Bankası, yönetişim teorisinin ilerletilmesi hususunda bu raporla beraber önemli bir konuma sahip olmuştur (Bayramoğlu, 2005: 40-41). Dünya Bankası yönetişim hususunda ilerleme sağlarken, bazı az gelişmiş devletlerde kalkınma probleminin hızlı bir şekilde çözülmesi maksadıyla idare krizini bu yöntemle çözüme kavuşturacağını iddia etmektedir. Dünya Bankası, yönetişimin anlamını farklı kuruluşlarla ve demokratik anlayışla icra etmektedir.

Yönetişim kavramı Birleşmiş Milletler (BM) tarafından ilk defa 1992'de Rio de Janeiro şehrinde icra edilen Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda dile getirilmiştir. Yönetişim kavramı, düzenlenen çeşitli konferanslarla belirginleşmiştir. Bu konferanslar arasında 1994 yılında yapılan Kahire Nüfus ve Kalkınma Konferansı, 1995 yılında yapılan Kopenhag Sosyal Gelişme Konferansı, 1996 yılında İstanbul'da yapılan BM İkinci İnsan Yerleşmeleri HABITAT II Konferansı, 2000 yılında yapılan New York Binyıl Zirvesi ve 2002 yılında yapılan Johannesburg Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi (Rio+10) bulunmaktadır (DPT Raporu, 2006: 2). Birleşmiş Milletlerin oluşturduğu Gündem 21 programı, yerel idarelerde faaliyete başlayan bir yönetişim usulü haline gelmiştir. Gündem 21 ile beraber Birleşmiş Milletler, yönetişim hususunun temelini şekillendirmekte ve yalnızca varsayım değil pratikte de bu yönetişim tarzını ifade etmektedir. Uluslararası kuruluşlar yönetişim hususunu ilerletmeye önem vermektedir. Bu yapılardan biri olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OrganizationforEconomicCooperationand Development-OECD) bu konuda çeşitli faydalar sağlamıştır (Eryiğit ve Sarıca, 2018: 66).Bu kurumların yaptığını katkılar çalışmanın ilerleyen bölümlerinde açıklanacaktır.

1.4. Yönetişimin Aktörleri

Yönetişim yeni bir usul ya da sistem değil, hali hazırda bulunan idarenin anlamı kapsamında tüm unsurlarını önemseyerek problemlere çözüm ararken bazı değişiklikleri uygulama faaliyetidir (Gündoğan, 2002: 5).Bu tanımdan hareketle yeni yönetim şekli olarak belirtilen yönetişim hususu, merkezinde devletin değil toplumun olduğu idareyi benimsemekte ve temelinde yapabilir olma yöntemi bulunmaktadır. Yönetişim, kamu kurumları, özel kuruluşlar ve sivil toplumun beraber idareye katılmasıyla, ideolojik esasları benzer fakat katılımın yer açısından büyüklüğüne göre küresel, ulusal ve yerel sahada olmaktadır (Karaman, 2000: 37). Yönetişim sivil toplumu, devleti ve özel sektörleri içine alan yönetimden geniş bir kavramdır.

1.4.1. Devlet

Yönetişim hususundaki problemlerin merkezinde yer alan en önemli mevzulardan biri, devletin etkinliğinin tekrar belirlenmesidir. Mevcut durumda politik yapı gittikçe değişmiş ve karışık hale gelmiş, bundan dolayı da çok eksenli bir devlet yapısı meydana gelmiştir. Sonuç olarak devletin burada hedefi sosyal ve siyasal etkileşimlere imkân sağlamak, problemleri gidermede gerekli faaliyetlere destek vermek ve hizmetleri farklı unsurlara bölmek olmalıdır (Samsun, 2003: 2).

Yeni olan bu usulde devletin özel sektör ve sivil açısından gerekli olan imkânları oluşturan ve bu imkânların meydana getirilmesini basitleştiren "katalizör devlet" görevini göreceği, bununla beraber halkı yönlendirmek bakımından sorumluluğun devletten sivil topluma ve özel sektöre verileceğini göstermektedir. Konunun merkezinde küçük devletten, daha etkin yönlendirme yapan devlete dönüştüren katalizör devlet ile amaçlanan, "kürek çeken değil, dümen tutan" şeklinde ifade edilen ve anlamı yol gösteren devlet sistemidir. Yani burada hizmet verme ve karar oluşturmayı birbirinden ayırarak, devletin hizmet verme programlarını sivil toplum örgütlerine ve özel sektöre bırakmasının gerekli olduğu ifade edilmektedir (Güzelsarı, 2003: 23). Ayrıca birey, devlet ve diğer rol oynayanlar arasındaki bağlantılarla belirlenen yönetişim modelinde devletin icra ettiği hizmet verme rolünden ziyade, toplumdaki vatandaşları kuvvetlendirmek, onlara yetki vermek veya etkinliklerini yükseltmek önceliklidir.

Yönetişimde rol alan devletlerin küreselleşme ile beraber geleneksel sistemlerinden farklılaşmaları ve etkilerini yitirmesi Akbey ve Saraç (2005: 232-233) tarafından da ifade edilmektedir: Küreselleşme ile beraber çoğu sosyal, politik ve ekonomik faaliyetler, çerçeve açısından küresel boyuta genişlemekte, ülke ve halk arasındaki etkileşimle beraber birbirleriyle alakaları yükselmektedir. Diğer taraftan, devlet sınırlarının belirlenmiş olduğu temelinde devletlerin çözmesi gereken problemler artmakta ve ulusal sınırları geçen bir "dünya toplumu" meydana getirme arzusu oluşmaktadır. Bundan dolayı küreselleşme olmadan önceki devrede esas rol oynayan devletler, bugünkü küresel toplumla ilgili karar merci pozisyonlarından uzaklaşmaktadırlar. Devletler ellerinde bulundurdukları bu kuvveti belirtilen yeni aktörlerle bölüşmek zorunda kalmaktadır. Hükümet faaliyetlerinde değişimi şart kılan bu aşamada, ulusal iktisadi öncelikler değişerek bunun yerine küresel öncelikler bulunmakta ve yapının karar alma sistemine katılma, yönetişimin küresel seviyede dışavurumunu göstermektedir.

Devlete küresel yönetişim mekanizmasında çok değişik tanımlamalar getirilmektedir. Devletin rol oynadığı küresel yönetişimde, "'ülkenin konumu nedir" sorusu önem arz etmektedir. Bu soruya değişik cevaplar verilmektedir. Kaynağında devlet mekanizması bulunan uluslararası mekanizmanın bittiğini ve devlet eksenli olma dışında farklı bir uluslararası yapının meydana geldiği ifade edilmektedir (imparatorluk tezi);[2] çokuluslu firmaların ihtiyaç duyduğu iş taktikleri ve kamu politikalarının ilerletilme fonksiyonunun, ülkeler gibi hızlı davranma özelliğine sahip bir vasıta ile yapılabileceği düşüncesi ile devletin iktisadi sahada hâlâ kuvvetli fonksiyonları bulunduğunu vurgulayan düşüncenin yanında (esnek ülke tezi); devlet, ne aynen duracak ne de batacaktır, yalnızca bünyesinde bulunan yapıları ve kuruluşları küresel yönetişime göre ayarlayacaktır şeklinde ifade edenler vardır (yeni eklemlenme şekliyle ülke tezi)" (Bayramoğlu,2005: 81). Bu hususta, devletlerin yönetişim usulüne dâhil olmaları ve burada yer edinmeleri umulmaktadır.

1.4.2. Sivil Toplum Kuruluşları

Sivil toplum, bir devletin otoritesi altında varlık gösterip, kanunlar çerçevesinde hareket eden, devletten bağımsız, gönüllülük esasına dayanan örgütlü bir topluluktur. Sivil toplum örgütleri özellikle 90'larda önemli ilerlemeler göstermiştir. Bu kuruluşlar, temsili demokrasinin problemi şeklinde belirtilen süreçte hem yönetişim hem de farklı katılımcı anlayışlar bakımından önemli rollere sahiptir. Sivil toplum örgütleri resmi açıdan belirli bir kanuni yapıya uygun kuruluşlar olarak, aynı hedef için bir araya gelen ve direkt olarak kendilerine fayda sağlamayan birlik şeklinde ifade edilmektedir. Sivil toplum örgütleri özerk yapılardan teşkil edilmiş, özel ve kamu sektörleri arasında bulunan ve sivil toplum için çok önemli olan örgütlerdir (Yıldırım, 2004: 52).

Yönetişimde en önemli aktörlerden biri de sivil toplum örgütleri veya gönüllü kişilerden oluşan gruplardır. Yurttaşların idare ortakları ile olan münasebetlerinde daha kapsamlı ve programlı bir biçimde faaliyette bulunmaları ve daha fazla etki göstermeleri bakımından sivil toplum örgütleri önemli işlevlere sahip olacaklardır. Bu sivil toplum

[2] Michael Hardt'ın ve AntonioNegri'nin İmparatorluk tezi, küresel dünya düzenini anlamak için çok verimli bir yaklaşımdır. Emperyalizm teriminin geçerliliğini yitirdiğini öne süren yazarlar, 1970'lerden bu yana meydana gelen bir dizi sosyal değişikliği İmparatorluk kavramı ile (Roma İmparatorluğu'na atıfta bulunarak) sistematik olarak tartışırlar. Hardt ve Negri, dünyanın küreselleşmeyle ortaya çıkan uluslarüstü yönetici örgütler tarafından yönetildiğini iddia eder ve savaşları yeni bir tür hak ve adalet nosyonuyla haklı çıkarmaya çalışırlar.Bkz. Hardt&Negri, (2000).

örgütleri bazen problemlerin giderilmesinde taraf kalacak, bazen bizzat kendisi görev üstlenecek ve daima kontrol fonksiyonunu icra edecektir. 25 yıllık bir süre zarfında sivil toplumun gelişmesi, yurttaşların, meydana gelen vakaları nasıl kendi kontrolüne dâhil ettikleri, gerekli olduğunda düşüncelerini açıkça dile getirerek yönetimlerden nasıl hesap sormaya başladıklarını ve uzmanları tekrar düşündürdüklerini net bir şekilde göstermektedir. Bununla birlikte ortaya çıkan yeni güç ve idareyi bölüşen bir ortak olarak, sivil toplum örgütlerinin bağımsızlık görevi ve onu temsil etmesi hususlarındaki çerçeveyi de dikkate almalıyız (Kızılcık, 2003: 185). Bununla beraber sivil toplum örgütlerinin çok fazla problemi vardır: Basın sivil toplum örgütlerine az ilgi gösterdiğinden dolayı sivil toplum örgütleri halka istediği gibi düşüncelerini iletememektedir. Sivil toplum örgütleri çoğu zaman maddi imkânlarını ve insan kaynaklarını arttıramıyorlar; İnsan kaynaklarının noksanlıkları içinde bulunan dil problemi, teknolojiyi yeterince kullanamama bulunmaktadır. Bunlar bilgiye erişme, bilgi akışını ve halka erişmeyi önleyerek çok fazla problem ortaya çıkarmaktadır (Yılmaz, 2018: 255).

Sivil toplum örgütleri yerel, ulusal ve küresel seviyede yönetişimde rol oynayan ve idarenin karar alma bölümlerinde bulunan örgütlerdir. Sivil toplum örgütleri ülke dışında rol oynama hususunda çok önemli faaliyetlerde bulunmaktadırlar. Özellikle çevre bilinci hususunda insanları bilinçlendirmektedirler. Sivil toplum örgütleri icra edilen yönetişim faaliyetinde halk nazarında daha inandırıcı olmaktadır. Yönetişim konusunda sivil toplum örgütleri, özellikle ülkeler ve devletlerarası düzenleyici yapılar arasındaki sorunları çözmede çok etkili olmaktadırlar (Hirst ve Thompson, 2007: 226).

Sivil toplum örgütleri yönetişim sisteminin kriterlerinden biri olan katılımcılığın uygulanabilmesi için büyük ölçüde yerel idarelerde görev icra ederler. Yerel alanda katılımı basitleştiren, bölüşümcü belediye yaklaşımının ilerletildiği kentsel politik alanda sivil toplum örgütlerinin çok farklılaştığı ve yerel politikada daha fazla kendilerini hissettirdikleri görülebilir. Özellikle metropol denilen büyük şehirlerin homojen olmayan ve karmaşık yapıları sivil toplum kuruluşlarını arttırmış, halkın bu örgütler sayesinde kent politikasına dâhil olmasını sağlamıştır. Sivil toplum ve politik katılım usullerinin fazlalaşması kanuni düzenlemelerle resmiyet kazanmıştır. Kentlerin karmaşık durumlarına paralel olarak kentsel politikada büyük rol oynayan belediyelerin de sahip olduğu yetkilerin geliştirilmesi kentsel politika ve sivil toplum münasebetlerinde önemli ölçüde ilerleme meydana getirmiştir (Kesgin, 2007: 209).

1.4.3. Özel Sektör

1973'te ortaya çıkan petrol krizinin ardından idarenin şekli tartışılmış, neoliberal politikalar benimsenerek devletlerin iktisadi sahaya etki etmesine artık gerek kalmadığı ifade edilmiştir. Bu aşamada devletin ifa ettiği görevlerin ve hizmetlerin özel sektör vasıtasıyla yerine getirilmesine yönelik bazı faaliyetler yapılmıştır. Bunun sonucunda özel sektör gelişmeye ve kamuda oluşturulan siyasi faaliyetlere daha fazla etki etmeye başlamıştır (Güler, 2005: 89). İdare sahasında meydana gelen bu ilerlemeler ilk defa örneği görülen kamu-özel kesim arasında birlik ve beraberliğin ortaya çıktığını ve ortak çalışma yapıldığını göstermiştir. Bunun sonucunda devlet ve özel kesim arasındaki münasebetler artmış ve özel sektörün kuvveti artarak daha etkili hale gelmiştir. Hizmetlerin yapılması için imzalanan anlaşmalar ve özelleştirmeler özel kesime verilmiş bu yönde bir siyasi anlayış geliştirme yönünde bir idare ortamı oluşmuştur (Batur, 2019).

Günümüz dünyasında kamu görevleri üçlü bir yapıda sürdürülmektedir. Bunlar; kamu kurumları, sermaye kesimi ve üçüncü sektördür. Rol oynayan bu üç yapının iyi ve kötü özellikleri olduğundan, iyi yönetişimin oluşabilmesi için, üç yapı arasındaki münasebetlerin geliştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma, yalnızca bu yapılar arasındaki uygun ilişkinin oluşturulmasıyla gerçekleştirilebilir. Yönetişimin hedefi kalkınmayı yapabilmek için gereksinim duyulan kapasiteyi meydana getirmek olduğundan dolayı, iyi yönetişim ve sürdürülebilir kalkınma artık ayrılmaz bir ikili şeklinde görülmektedir.

Bu bağlamda özel sektör kurumları, yönetişim usulünde çok fazla konuşulan yapılar durumundadır. Yönetişim kavramında, özel sektör kurumları sosyal ve iktisadi açıdan sorumluluk üstlenen ve risk alan yapılar olduğundan idarenin karar oluşturma aşamasında bulunması talep edilmektedir. Fakat durumları çok konuşulsa da bütün yönetişimler de rol oynayan bir yapı bulunmaktadır. Küresel yönetişimin karar oluşturma aşamalarında çok uluslu firmalar şeklinde ifade edilen iktisadi kurumlar, küresel kararlar oluşturmada çok büyük görevler üstlenir. Ulusal düzeyde kamu idaresindeki yönetişim icraatlarının karar alma aşamalarında bağımsız kuruluşlar aracılığıyla denetimi önemli roller üstlenmektedir. Bu bağlamda yerel idarelerde yerel yönetişimi oluşturmak için karar alma aşamalarına etki eden özel sektör kurumları, çok büyük roller oynamaktadırlar (Yavuz ve Sivrikaya, 2009: 1219-1231).

Özel sektör kurumları yönetişim sistemi içinde rol oynarken, kendi bünyesindeki kuruluşlarda da bu sistemi uygulayabilmektedirler. Firma yönetişimi daha çok firma bünyesindeki yolsuzluklarla duyulmuştur. Buna örnek olarak da ABD'de meydana gelen Enron skandalı verilebilir (Ömür, 2010: 166). Firmaların kurum içi idare şekillerine farklı bir yaklaşım getiren yönetişim, kendi içinde ki çalışanlara, hisse sahibi olanlara ve müşterilere hesap verebilecek bir sistemi meydana getirebilmeyi amaçlamaktadır. Firma yönetişimin de hizmet verilenlerin faaliyetlerin meydana gelme sürecine dâhil olmaları gereksinimi yanında kurum içi katılımında üzerine çok durmaktadırlar. Kurum içinde hiyerarşik olarak en alttan en üstte çalışan ve teşvik edilen katılım aşamasında, bütün çalışanların en iyi işi yapmak için fikirlerini söylemesi ve sunması, farklılıklara hazır olması, sistemin kaliteli ve mükemmel çalışabilmesi ve üretim yapabilmesine yönelik işlemesi çok önemli özelliklerindendir. Bununla beraber yapılan işlerin ve çalışma kapasitesinin somut değerlerle incelenmesi, imkânların ihtiyacı karşılayacak düzeyde kullanılması gibi hususlarda firma yönetişimi gereklerindendir (Gündoğan, 2002:2-3).

Yönetişimle beraber yerel ya da ulusal düzeyde ki özel sektörler ve çok uluslu şirketler çok büyük bir güç oluşturmakta ve politik sahada da söz sahibi olmaktadır (Kalfa ve Ataay, 2008: 233). Özel sektör kurumları yerel, ulusal ve uluslararası sahalarda hem iktisadi hem de politik seviyede yönetişim usulü kapsamında karar alma aşamalarında rol oynamakta ve idarede söz sahibi olmaktadır.

1.5. Küresel Yönetişim Kavramı

Küresel problemlerin artmasıyla, mevcut sistemde bulunan problemlerin giderilme ihtimalinin güç olması, uluslararası seviyede devletlerin yalnız başlarına bu problemlerin giderilmesinde eksik kalmaları sonucunu doğurmuştur. Yönetişim vasıtasıyla bu problemlerin giderilmesinin basitleşmesi ve farklı çözüm sistemlerinin meydana gelmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda küresel yönetişim kavramı devlet yapısının devletlerarası kuruluşlarca yeniden teşkil edilmesi şeklinde ifade edilmektedir (Temiz, 2012: 205).

Küreselleşme yalnızca ekonomi, bilgi ve teknoloji alanlarında gelişmelerin meydana gelmesinde önemli roller oynamamış aynı zamanda uluslararası terör, mülteciler, suç şebekeleri gibi çok sayıda problemin bütün dünyada artmasını sağlamıştır. Çevre problemleri, küresel ısınma, bazı yerlerde kalkınma problemleri gibi birçok problemin de büyümesine neden olmaktadır. Bu problemleri yalnızca bir ülkenin çözüme kavuşturması olanaksızdır. Şu anki devletlerarası problemleri gidermek ve devletlerarası alanlarda

uzlaşmaya gitmek için özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarıyla beraber çalışılmaktadır. Bundan dolayı bütün bu problemleri çözmek maksadıyla devletlerarası alanlarda yönetişim ortaklıklar yapılmaktadır (Özer, 2006: 66).

Yönetişimin küresel sahada icra edilmesi şöyle değerlendirilmektedir:

> Geçmişte uluslararası iktisadi etkileşim, ulaşım ve karmaşıklığın bütün devletler için uluslararası birlik ve beraberliği fonksiyonel bir gereklilik haline dönüştürdüğüne inanılıyordu; şimdi de eğer küreselleşme ile ilişkilendirilen bu aşamalar başarılı bir biçimde yapılacaksa, yönetişim olgusunun küresel bir sistem olması şaşırtıcı değildir (Belson'dan aktaran Topçu, 2007: 153).

Devletlerarası kurumlar liderliğinde bu mevzuları çözmek ve birlikte hareket etmek için toplanarak bir çözüm sistemi meydana getirilmektedir. Bu kurumlar yalnız başına yeteri kadar güç sahibi değilseler de sivil toplumun tüm dünyada ilerlemesiyle demokratik bir yapı içinde bu tarz problemlere daha iyi cevaplar bulmakta güçlük çekmeyecekleri ifade edilmektedir. Küresel yönetişim için çözüme etki eden devletleri, hükümetler arası kuruluşları, hükümet dışı grupları, halkın davranışlarını, çokuluslu firmaları, bilim insanlarını ve iletişim vasıtalarını içine aldığı ifade edilmektedir (Köni, 2002:1).

Küresel yönetişimin politik tarafıyla öne çıkan önemli bir sistemi ya da bir usulü bulunmamakla beraber, iktisadi yönüyle beraber politik sonuçlar oluşmaktadır. Bunun haricinde özellikle çevre gibi önemli hususlarda verilecek kararlar bu usulle meydana gelebilmektedir. Küresel yönetişimi değerlendirirken öncelikle küresel problemlerin giderilmesi için bir anlaşmanın yapılması gerekmektedir. Bunu gerçekleştirirken de çözüme fayda sağlayabilecek tüm aktörlerin katılmasıyla riski bölüşmek hedeflenmektedir (Davutoğlu, 2012).

1.6. Küresel Yönetişimin Aktörleri

Yönetim sahasında ortaya çıkan dönüşüm ve değişimin yeni hali olarak ifade edilen yönetişim, temelinde neoliberal anlayış olan, 1990'ların ardından kapitalist dünya sisteminin üst kurumlarının Dünya Bankası (DB), Uluslararası Para Fonu (IMF), Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonu (UNDP), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ve Avrupa Birliği (AB)) resmi bir şekilde dile getirmesinde çok önemli rol oynamıştır (Güzelsarı, 2003: 17-34). Bu uluslararası kurumların yönetişime katkıları yönetsel sahada oluşan farklılıklara yol açmıştır.

1.6.1. Dünya Bankası ve Yönetişim

Yönetişim kavramını ilk defa kullanan Dünya Bankası olmuştur. 1989 yılında Dünya bankasının hazırladığı raporda Afrika'nın sosyal ve iktisadi açıdan kalkınma problemlerinin merkezinde yönetişim krizi bulunduğu ifade edilmiş ve yönetişim olgusu ilk defa iyi yönetişim (*good governance*) şeklinde tanımlanmıştır. Yayınlanan bu raporda yönetişim olgusundan hükümetin, bir devletin icraatlarını idare edebilme kapasitesi şeklinde ifade edilmektedir. Dünya Bankası yönetişim kavramını "İyi yönetişim (*good governance*), tahmin edilebilir ve net bir karar alma aşamasının; uzman bir bürokratik idarenin, iş ve faaliyetlerinden sorumlu bir yönetimin ve kamusal süreçte etkin rol oynayan sivil toplum ve hukukun egemen olduğu bir yapıyı belirtir." biçiminde ifade etmiştir. Dünya Bankası açısından iyi yönetişimi sağlamak için şu hususlar çok önemlidir: İlkeler ve kısıtlamalar; yasama, yürütme ve yargı organlarının faaliyetleri ile ilgili hususlar ve kısıtlamalar önem arz etmektedir. Bütçenin oluşturulması, kontrol edilmesi ve onaylanması ile ilgili hususlar, bağımsız yargı, özerk bir merkez bankası, ombudsman, muhasebe ve kontrol kriterleri iyi yönetişim açısından gerekli ana hususlardır (Zabçı, 2002: 155). Toplumun katılımı; yurttaşların kamusal hizmetlerle alakalı fikirlerinin oluşturulması açısından sık sık anket düzenlenmesi ve kamuoyuna duyurulması, toplumun politik kararlara dâhil olmasına imkân verecek sistemlerin yapılması gereklidir. Rekabet; farklı hizmet şekillerine yönelme, devlet ile özel sektör arasında hakem sistemi oluşturma, kamusal hizmet sahalarında özelleştirmeye gidilmesi iyi yönetişimin oluşturulması açısından önem arz etmektedir (Eryiğit ve Sarıca, 2018: 67).

1.6.2. OECD ve Yönetişim

OECD'ye göre yönetişim, bir devletin sosyal ve iktisadi kaynaklarının idaresinde kullanılan yetki ve kuvveti belirtmektedir. OECD'nin yönetişim hususuna bakış açısı Dünya Bankasının bakış açısına benzerdir (Eryiğit ve Sarıca, 2018: 67). OECD tarafından yönetişim kamu sektöründe firma idare etme biçiminde (*corporategovernance*) olması ve kalkınmanın gerçekleşmesinde bir vasıta olarak belirlenmiştir. OECD'ye göre şirketlerin uyum sağlaması, ekonominin devamlılığı ve iyi olması açısından önemli durumdadır. Bununla beraber siyaset yapanların, firmaların ve yatırım yapanların finans alanlarında istikrarın, yatırımın ve iktisadi gelişmenin meydana gelmesinde iyi yönetişimin çok fazla katkıda bulunacağını söylemek mümkündür (Güler, 2003: 106).

Bu genel kurallarla beraber, kurumsal yönetişim sistemini oluşturma açısından özel ilkeler de bulunmaktadır ve bunlar içinde OECD ilkeleri en önemlileridir. Bu ilkelerin ilerletilmesinin gerisinde, 1997 yılında Uzak Doğu'dan çıkarak tüm dünyaya ulaşan iktisadi buhran bulunmaktadır (Aysan, 2007: 130). 1999'da onaylanan ve OECD üyeliğine bakılmaksızın tüm devletlerin kurumsal yönetişim faaliyetleri için bir zemin teşkil eden bu ilkeler, büyük hissedar yapısında olan firmalara ve azınlık hissedarlara yönelik olmakla beraber, paydaşları da kapsamına almaktadır (Berglöfve Thadden, 2000: 300).2004'de yeniden düzenlenen OECD Kurumsal Yönetişim Kuralları, küçük değişiklik haricinde aynen muhafaza edilmiş, fakat bunlara yeni bir başlık ilave edilerek verimli bir kurumsal yönetişim kapsamı için nelerin lazım görüldüğü ortaya çıkarılmıştır. 2004 yılında, altı bölümde yayınlanan OECD kuralları genel ifadeler zemininde aşağıda belirtilmiştir (OECD; 2005: 18-25):

- Etkili Bir Kurumsal Yönetişim Çerçevesi İçin Gereklilikler: Kurumsal yönetişim çerçevesi, saydam ve etkin piyasaları teşvik etmeli, yasalara uygun olmalıdır. Ayrıca farklı denetim, düzenleme ve yürütme erkleri arasında sorumluluk dağılımını açıkça yapılmalıdır.
- Hissedar Hakları: Kurumsal yönetişim çerçevesi hissedarlık haklarını korumaya ve bu hakların kullanımını kolaylaştıracak şekilde belirlenmelidir.
- Hissedarlara Adil Muamele: Kurumsal yönetişim, azınlık ve yabancı hissedarlar dâhil, bütün hissedarlara eşit muamele yapılmasını güvence altına almalıdır. Bütün hissedarlar, haklarının ihlali karşısında yeterli bir telafi ya da tazminat elde etme olanağına sahip olmalıdır.
- Paydaşların Rolü: Kurumsal yönetişim, doğrudan çıkar sahiplerinin haklarını yasalarda belirtildiği şekilde tanımalı, servet ve yeni iş alanları yaratmada şirketler ile doğrudan sahipleri arasında etkin işbirliğini ve mali olarak güçlü işletmelerin ayakta kalmasını teşvik etmelidir.
- Kamuoyuna Açıklama Yapma ve Saydamlık: Kurumsal yönetişim çerçevesi şirketin mali durumu, performansı, mülkiyeti ve yönetimi dâhil olmak üzere, şirketle ilgili bütün maddi konularda doğru ve zamanında açıklama yapılmasını sağlamaya yönelik olmalıdır.

- Yönetim Kurulunun Sorumlulukları: Kurumsal yönetişim çerçevesi, şirketin stratejik rehberliğini, yönetim kurulu tarafından yönetimin etkin denetimini ve yönetim kurulunun, şirkete ve hissedara karşı hesap verme yükümlülüğü taşımasını teminat altına almaya yönelik belirlenmelidir.

1.6.3. Birleşmiş Milletler ve Yönetişim

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (United Nations Development Program) yönetişimi şöyle ifade etmektedir: İyi yönetişim, bir devletteki idari, politik ve iktisadi ve otoritenin her seviyedeki faaliyetleri sürdürmesi manasına gelmektedir. İyi yönetişim, sosyal grupların ve kişilerin çıkarlarını devam ettirmek, kanuni haklarını kullanmak açısından gereksinim duyulan sistemlere ve kuruluşlara sahip olmalarını belirtir (Rittberger, 2003:1-8).

BM İnsan Yerleşimleri Merkezi (Habitat) gibi kuruluşlar, yerel stratejiler hakkında bilgi toplamaktadır. Bazı kuruluşlar ise bu yerel strateji konularını desteklemektedir. Bu kuruluşları BM Kalkınma Programı, BM Çevre Programı, Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği, Büyük Belediyeler Dünya Birliği, Dünya'nın Büyük Şehirleri Zirvesi ve Birleşmiş Kentler Organizasyonu olarak ifade edilebilir.

1.6.4. Avrupa Birliği ve Yönetişim

Avrupa Birliği yönetişim kavramını Avrupa Birliği Komisyonu tarafından oluşturulan Avrupa Yönetişimi Beyaz Kitabında şöyle ifade etmiştir: Şeffaf ve hesap verebilir, net, etkin, tutarlı ve katılımcı bir şekilde kullanılmasında rol oynayan davranışlar, ilkeler ve aşamalardır (AB Komisyonu, 2001: 8). Avrupa Birliği yönetişim hususuna önemli derecede politik olarak ve daha ziyade katılımcılık anlayışıyla yaklaşmaktadır. Dolayısıyla açıklamada geçen şeffaflık, hesap verebilirlik, tutarlılık gibi kurallar Avrupa Birliğindeki yurttaşların karar alma aşamalarına daha çok dâhil olmaları açısından şart olarak belirtilmiştir (Özer, 2006: 77).

Bununla beraber AB kamu idare sisteminin (*EU polity*) ekseriyetle tek pazar fonksiyonu ile yenilikler ve farklılıklar ortaya çıkarmıştır. Devle üstü aşamanın özellikle Komisyon tarafından çok sayıda yeni politikayı sürdürmeye başladığı görülebilmektedir. Yerel yönetimler de bahsedilen bu hususların bazen uygulayıcısı bazen de kontrol edicisi durumunda kalabilmektedir. Bundan dolayı yerel idarelerin devlet üstü aşamadan yayılan

politikalar bakımından dolaylı ya da doğrudan etkilere maruz olduğu ifade edilebilir. Gerek kazanılmış olanlar gerekse bölgesel politika, çevre politikası vb. çok sayıda sahada sürdürülen planlar ulusaltı katmanda hareketlilik oluşturmaktadır. Bu hareketlilik yerel idarelerde AB misyonu meydana getirmek, birimler haline gelmek, yeni yöntemler oluşturmak, projeler meydana getirmek gibi çok fazla biçimdedir. Bunun sonucunda yerel idareler gerek AB Komisyonu gibi birimlerle devamlı irtibat halinde olma gereksinimi hissetmekte gerekse kendi içlerinde deneyim paylaşımı ve ortaklık kurma gibi münasebetleri yükseltebilmektedir. Bu anlamda Avrupa'da kişisel kapasite ile faaliyet gösteren yerel idareler bulunduğu gibi, ulusal yerel idare birimleri ve diğer gruplar nazarında hareketlilik elde edenler ile EUROCITIES (EuropeanCities Network), Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR-Council of EuropeanMunicipalitiesandRegions), Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi (CLRAE-Congress of LocalandRegionalAuthorities of Europe), Avrupa Bölgeler Birliği (AER-Association of EuropeanRegions) ve hatta Bölgeler Komitesi ile diğer sınırötesi, ulusötesi ağlar içinde olan yerel idareler bulunmaktadır (Mutlu ve Demirkaya, 2018: 62).

1.6.5. Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Yönetişim

Yönetişim hususunu Uluslararası Para Fonu (IMF)'da DB ve OECD gibi benimsemektedir (Eryiğit ve Sarıca, 2018: 69). IMF, yönetişim kavramını genellikle iyi yönetişim şeklinde ifade etmektedir. Uluslararası Para Fonu ilerlemenin gerçekleşmesi ve fakirliğin azaltılması açısından yönetişimi gerekli olan bir husus şeklinde görmektedir. İyi yönetişim ile beraber iktisadi sahada, kamu kaynak ve hesaplarında daha fazla etkililik, saydamlık ve istikrarın meydana gelebileceği, özel sektör faaliyetleri için gerekli olan ortamın sağlanabileceği belirtilmektedir. Bununla beraber makro iktisadi politikaların denetlenmesi ile iyi yönetişim arasında doğrudan ilişki olduğu söylenmektedir. IMF tıpkı Dünya Bankasında olduğu gibi krediler vasıtasıyla devletlere yönetişim kavram ve kurallarını kabullendirmek için uğraşmaktadır. Bundan dolayı IMF, yönetişimi icra etme hususunda onaylayan devletlerin politik, iktisadi, kamu giderleri, vergi politikaları ve vergi idaresinin özel sektörün oluşturduğu programlar kapsamında yapılması hususunda ısrar etmektedir (Zabcı, 2002: 153).

Yönetişim, kamu kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör birlikteliği ile idareye dâhil olmayı temel alan, ideolojik esasları benzer olan ancak katılımın büyüklüğü açısından yerel, ulusal ve küresel saha olarak nitelendirilerek faaliyet göstermektedir.

1.7. Yerel Yönetişim Kavramı

Son zamanlarda özellikle 1990'lı yıllardan sonra yerelleşme hareketlerinin hız kazanmasıyla yönetim anlayışlarında da değişimler yaşanmaktadır. Söz konusu yönetim ile ilgili en önemli gelişmelerden birinin yönetişim olduğu söylenebilir. Yönetişim (governance) kavramı, bütün gelişmeleri hesaba katan, oldukça geniş kapsamı olan bir kavramdır (Uçar, 2014: 123).

Belli bir coğrafi alanda, ulusal kanunlar ve merkezi idarece belirlenen kısıtlı türdeki hizmetlerin yapılması şeklinde tanımlanan 'yerel yönetim' perspektifinden yerel seviyede birlikte yapılan icraatların düzenlenmesi ve meydana getirilmesi şeklinde ifade edilen ve çerçevesi daha geniş olan "yerel yönetişim" perspektifine doğru dönüşüm olmaktadır (Shah ve Shah, 2006: 1).

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının yerel yönetişim tanımı şu şekildedir: "Toplumun ve kişilerin, kendi gereksinim ve çıkarlarını söyledikleri, görüş ayrılıklarında uzlaşmaya gittikleri, sahip oldukları sorumlulukları ve hakları yerel seviyede gerçekleştirdikleri bir sistemler, kuruluşlar ve aşamalar bütünüdür" (Öztoprak, 2011: 60).

Bu kavram, kamu yönetimini, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını içine alan kompleks bir sistemi ve bunların kendi aralarındaki ilişkiler ağını ve karşılıklı etkileşimlerini ifade etmek için de kullanılmaktadır (Uçar, 2014: 123).

Yerel problemlerin giderilmesinde kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında katılım ve birlikte çalışmayı açıklayan kavram; kentin idare edilmesinde, tekrar şekillendirilmesinde yerelde ikamet edenlerin görüşlerinin alınması, yerel idarelerde şeffaflığın, hesap verebilirliğin, ortak aklın benimsenmesi, şehirlerin tek taraflı politikalardan ziyade yönetilenlerle beraber, katılımcı bir şekilde idare edilmesini belirtmektedir (Kara ve Şimşek, 2016: 246).

Yerel yönetişim, yerel seviyede kamu kurumlarının ve özel sektörün kapsamlı bir sahada birbirleriyle etkileşimini hedeflemekte ve sivil toplum örgütlerinin idareye dâhil olmalarını istemektedir. Böylece yerel yönetişim kamu görevlerinin etkili bir şekilde yapılma olanağı sunarken, yerel yönetimlerin şeffaflığını da oluşturmaktadır. Bundan dolayı yerel seviyede demokrasinin derinleşmesine ve temsil etme hususunun daha katılımcı olmasına imkân sağlamaktadır (Demir, 2019: 209). Yerel yönetişimin temelinde çok sayıda ilke bulunmaktadır. Bu ilkeler arasında toplumun katılımı, duyarlı olma, saydamlık ve

şeffaflık, etkinlik, devamlılık, hukuk ve insan hakları, eşitlik, yeniliğe açık olma, uzlaşma, uygun ekonomik yönetim, çevrecilik bulunmaktadır (Göktolga ve Ekici, 2016: 111).

Yönetişim olgusu 1976 yılında yapılan Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı (Habitat I) ile beraber gündeme gelmiştir. Merkezinde devlet olan çözüm tekliflerinin azlığından bahsedilen bu konferans ile beraber sorumluluğun sadece devlette olması, bu sorumluluğun özel sektörlere de yüklenmesi ve kamu dışındaki yapılarında rol oynaması strateji olarak onaylanmıştır (Özer, 2008: 35). Bu konferansın ardından yerel yönetişim açısından gelişen bir husus, 1983 tarihinde Birleşmiş Milletler Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonunun oluşturduğu rapordur. Fakat şunu ifade etmek gerekir ki bu raporda ilerlemenin devam edebilmesi için yerel idareler ve sivil toplum örgütlerine değinilmişse de bu yapıların oynadığı roller raporda tam olarak ifade edilmemiştir (Emrealp, 2005: 14). Dünyada yerel yönetişim kavramının ilerlemesini sağlayan en önemli husus *"21. Yüzyılın sürdürülebilir dünyasını meydana getirmek açısından herkesin alacağı bir görev var"* şeklinde bir söylemle 1992 tarihinde Rio Konferansı, diğer bir deyişle Yeryüzü Zirvesi (Earth Summit) konferansının yapılmasıdır. Temel amacı, son dönemlerde meydana gelen ilerlemeleri değerlendirmek ve yapılacak faaliyetleri oluşturmak olan bu Konferansla beraber problemlerin giderilmesinde sorumluluğun sadece devlete değil sivil toplum örgütlerine, yerel idarelere ve iş sahalarına da ait olduğu görülmüştür. 1992 yılında yapılan Rio Zirvesi ile beraber kalkınmanın devam edebilmesini sağlamak için yerel idare yapılarına önem verilmesi Avrupa Birliği'nde yerel yönetişimi ilerletmek açısından Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ve Beyaz Raporun hazırlanması (Arıbaş, 2012: 43) gibi değişiklikleri de beraberinde getirmiştir. Bu yapılanların ardından 1992 tarihinde ki Rio zirvesinde faaliyete giren UNDP (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) Kentsel Çevre İçin Yerel Girişim Yardım Kuruluşu (LIFE) 1992-1997 yılları arasında 12 pilot devlette 60'ın üzerinde şehirde katılımcı anlayışa sahip yerel yönetişim faaliyetleri başlamıştır.

Küresel ortaklık hususlarının bütün dünyada kabul edilmesine vesile olan önemli konferanslar yapılmıştır. Bunlar arasında 1994 yılında yapılan Kahire Nüfus ve Kalkınma Konferansı, 1995 yılında yapılan Kopenhag Sosyal Gelişme Konferansı, 1995 yılında yapılan Beijing Dördüncü Dünya Kadın Konferansı ve 1996 yılında yapılan İstanbul Habitat II Kent Zirvesi bulunmaktadır (Uzel, 192-193). Bu manada en son meydana gelen husus 2002 yılında yapılan Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Dünya Zirvesi sonucunda ortaya çıkan yerel yönetimler raporudur. Bu raporla yerel idarecilerin sürdürülebilir

kalkınmada iyi yönetişim kuralını kabul ettikleri belirtilmiştir (Arıbaş, 2012: 39).

1976 tarihinde HABİTAT I Konferansı ile gündeme gelen ve en güçlü biçimde 1992 tarihinde Rio "Yeryüzü Zirvesi" ile güçlenen yerel yönetişim hususu karar alma ve icra etmede kamusal ve kişisel yararın bütünleştiği idari ve politik bir süreci belirtmektedir. Yerel yönetişim faaliyetleri değişik boyutlarda yapılabilen uygulamalardır (Yiğitbaşıoğlu, 2017: 18). Değişik açılarda meydana gelen bu süreç hem hizmet vermede yerel unsurların katılmasını ve etkili hizmet üretmeyi amaçlamakta hem de merkezi idarenin etkisini indirgeyip yerel sahada değişik yapılarla ortak çalışarak katılımcı ve demokratik bir idareyi hedeflemektedir (Karaman, 2000: 37). Yerel yönetim kesimlerinin hizmetleri yapmada yalnız olmadığını, bu hizmetlerin yapılmasında farklı yapılarında bulunması gerektiğini savunan yerel yönetişimde amaçlanan toplumun içinde bulunmayan grupları iktisadi, sosyal ve politik yaşama katarak idarede rol sahibi olmalarını sağlamaktır (Arıbaş, 2012: 41; Varol, 2010: 30).

Yerel yönetişim yalnızca topluma yerel hizmet vermekle sınırlandırılamaz. Daha demokratik ve verimli hizmet vermenin yanında yerel yönetişim amaçları içinde bulunan; "özgür hayat imkânı verme", "demokratik katılım açısından yer açma", "sürdürülebilir çevresel kalkınma" ve "en uygun piyasa şartlarında yurttaşlara iyi bir hayat sağlama" gibi konularda yer alır (Varol, 2010: 30). Aslında, bu çok farklı amaçların yerel idarelerin kanunlarca kısıtlanmış dar bir perspektifle yapılamayacağı ortadadır. Bu sebepten dolayı yerel yönetişim, yerel seviyedeki geniş çaplı hizmetlerin yapılabilmesi açısından farklı birikimlere sahip yerel yapılar (yerel yönetim, merkezi yönetim, özel sektör ve STK'lar gibi) ve kişiler arasında resmi veya resmi olmayan etkileşimler olması ile sinerji oluşturma gayreti şeklinde ifade edilmektedir (Olsen, 2007: 7'den aktaran Öztoprak, 2011: 60).

Bütün bu iyi hususlarına rağmen genelde yönetişim özelde ise yerel yönetişim olgusuna dönük bazı endişelerin olduğundan da bahsetmek gerekmektedir. Bu durumda, eğer yönetişimi icra etme hususunda yetersiz olunursa ve yalnızca görünürde olursa, neo-liberal faaliyetlerin eşit olmayışını meşrulaştırma fonksiyonunun ilerisine gidemez. Aynı anda özellikle çevre devletlerde yerel yönetişimde katılımcılık ilkesini geliştirmek yerine çoğu zaman sermaye ve üst tarafın katılımını sağladığı ve yönetimi bu yapılara verdiği belirtilmektedir. Buna göre yerel alanda rol oynayanlar olarak belirtilen özel sektör ve sivil toplum örgütleri azgelişmiş devletlerde çoğu zaman üst sınıfların elinde bulunup halkı yansıtmamaktadır (Güler, 2003: 7). Sermaye ağırlığının çok fazla olduğu bu yönetişim

sisteminde katılım istenen neticeleri vermekten uzak olduğu gibi halk da birbirinden farklı alt yapıların meydana gelmesiyle değişebilmektedir (Yüceyılmaz, 2010: 458-460).

1.8. Yerel Yönetişimin Oluşmasını Sağlayan Uluslararası Konferanslar

1.8.1. Rio Bildirgesi

Çevre problemlerinin 20. yüzyılın son on beş yılında bütün dünyada konuşulması ve dile getirilmesinin esas sebebi, insanlık için çok fazla korkutucu bir geleceğin ortaya çıkmaya başlamasıdır. Gittikçe kötüleşen, tabii kaynakları hesap etmeden kullanılan bir dünyada devamlı yükselen çevresel kirlenmenin, fakirliği ve eşitsizliği de yükselttiği net olarak görülmeye başlanmıştır. İşte bu süreçte, idareciler, insanlığın çözüm yönteminin çevre ile kalkınma arasında hayati bir denge oluşturulmasında yattığını ve ilerlemenin devam edilebilir olmasına bağlı olduğunu anlamaya başlamışlardır. 1992'de Rio de Janeiro'da yapılan Birleşmiş Milletler Dünya Çevre ve Kalkınma Konferansında, 21. yüzyılın temel amacı olarak ifade edilen devam edilebilir kalkınmaya nasıl varılabileceği ortaya konulmuş ve Türkiye'nin de Başbakan seviyesinde katıldığı Konferans, devletlerin çevreye hassas idare yöntemleri uygulamasına dönük bazı ilkelerin kabul edilmesi bakımından önemli bir aşamadır (Rio Bildirgesi, 1992).Rio Konferansında iki ana metin çıkarılmıştır. Bunların birincisi Rio Bildirgesi diğeri Gündem 21eylem planıdır. Eylem planı çevre ile alakalı kişi ve kuruluşlara farklı yükümlülükler veren belgedir (Karaman, 1998: 348).

1992 yılında yapılan Rio de Janerio Yeryüzü Zirvesi sonrası içlerinde 1993 tarihinde yapılan Viyana Dünya İnsan Hakları Konferansı, 1994 yılında yapılan Kahire Nüfus ve Kalkınma Konferansı, 1995 yılında yapılan Kopenhag Sosyal Kalkınma Konferansı ve 1995 tarihinde yapılan Pekin Dördüncü Dünya Kadın Konferansı'nın olduğu çok sayıda konferans yapılmıştır. Bu zirvelerin ardından 1996 yılında yapılan İstanbul Habitat II "Kent Zirvesi", 2000 yılında yapılan New York Liderler Zirvesi ve son olarak 2002 yılında yapılan Johannesburg "Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi, Gündem 21 eylem planı ile tüm dünyada "küresel ortaklık" kuralını benimsetmiş ve "iyi yönetişim" kurallarının uluslararası temellerini atmışlardır (Emrealp, 2004: 21).

1992 yılında Rio Yeryüzü Zirvesi'nde "devam edilebilir kalkınma", bütün insanlığın 21. yüzyıldaki ortak amacı şeklinde kabul edilmiş ve bu yönde, 21. yüzyılda çevre ve kalkınma problemlerinin giderilmesinde ve devam edilebilir kalkınma amacına varılmasına dönük ilkeleri ve faaliyetleri belirten "Gündem 21" başlıklı Eylem Planı, Zirve'nin ana ürünü

olarak, BM üyesi devletlerce onaylanmıştır. Gündem 21, "İnsanlık, tarihsel bir dönüm noktasındadır" ifadesiyle başlamaktadır. Devletler arasında ve devletlerin kendi bünyesinde ki eşitsizliklere, gittikçe yükselen fakirlik, cehalet, açlık, hastalıklar ve ekosistemlerdeki kötüye gidiş konularına vurgu yapılmaktadır. Çözüm yöntemi yolu olarak ise, esas ihtiyaçların giderilmesini, hayat standartlarının geliştirilmesini, ekosistemlerin çok iyi muhafaza edilmesi ve idare edilmesini ve daha güvenli bir gelecek oluşturmak için gerekli şartları sağlayacak global ortaklık hususuna değinilmektedir. Gündem 21'in, bir taraftan bugünkü büyük problemlerin giderilmesine çalıştığı, diğer taraftan dünyamızı 21. yüzyılın tehlikelerine karşı hazır hale getirmeyi amaçladığı belirtilmektedir. Gündem 21, kalkınma ve çevre birlikteliğinde global anlaşmanın ve siyasi sözlerin en üst seviyedeki ifadesi şeklinde belirtilmektedir. Gündem 21'in başarıyla faaliyete geçirilmesinden ilk olarak yönetimlerin sorumlu olacağı ifade edilmekle beraber, bu sürece, toplumun ve sivil örgütlerin ve farklı grupların da katılım göstermesi gerektiği hususu dile getirilmektedir. Son olarak, Gündem 21'in etkin bir plan olduğu vurgulanmakta ve bu sürecin, devam edilebilir kalkınma için yeni bir global birlikteliğin başlangıcı olduğu ifade edilmektedir (Emrealp, 2004: 22-23). Gündem 21, bütün program sahalarına dönük finansman yöntemlerinin ortaya konulması, yeni kaynakların oluşturulması, uygulanabilir teknik ve iktisadi vasıtaların tespit edilmesi, merkezi ve yerel idare münasebetlerinin yerinden yönetim bakış açısıyla geliştirilmesi, yönetimler ve yönetim harici kurumlar arasında işbirliğinin ilerletilmesi ve toplumun etkin bir şekilde sürece katılması gibi hususlar üzerine inşa edilmiştir. Gündem 21 üç temel ve bir tamamlayıcı bölümden meydana gelmekte ve toplam 40 bölümü kapsamaktadır. Katılımcı anlayışın, bu global eylem programının bütününe yansımış olduğu ortadadır (Deniz, 2013: 398).

1.8.2. İstanbul Habitat II Zirvesi

Türkiye'de yerel yönetişim hususu ilk defa Habitat-II İstanbul konferansıyla gündeme gelmiştir. Türkiye'de Gündem 21'in bilinir hale gelmesinde 1996 tarihinde İstanbul'da düzenlenen BM Habitat II İnsan Yerleşimleri Konferansı (Kent Zirvesi) çok etkili olmuştur. Gündem 21'in 7. bölümünde bulunan "sürdürülebilir insan yerleşimleri gelişmesinin desteklenmesi" hususu, Habitat konusunun temeli sayılmaktadır. Bu anlamda "Herkese konut imkânı verilmesi" ve "Kentleşen dünyada yerleşmeyi devam ettirebilmek" hususları Habitat Gündeminin iki temel amacını oluşturmakta ve Gündem 21 ile çok sıkı ilişkiler teşkil etmektedir. Ayrıca "sürdürülebilir kalkınma" hususunun, temel insan haklarına

ve kentsel haklara kadar giden kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir (Emrealp, 2004: 23).

Aslında, "Gündem 21", sürdürülebilir kalkınma amacını ifade ederken, bu amaca varmanın yegâne yöntemi olarak "küresel ortaklık" hususunu ortaya çıkartmaktadır. Bu hususla beraber, dünyanın her yerinde, merkezi ve hiyerarşik "yönetim" usulü değişerek bunun yerine yönetişim usulü kabul edilmiştir. Bu yeni anlayış çerçevesinde, yerel idareler, sivil toplum örgütleri ve diğer yerel aktörler, merkezi idareler ve uluslararası gruplarca "ortaklar" şeklinde ifade edilmeye başlanmıştır. Gündem 21'in ana yaklaşımı, bütün plan sahalarında finansman politikaları oluşturmak, farklı kaynakların ortaya çıkarılması, icra edilebilir, iktisadi ve teknik vasıtaların oluşturulması, merkezi ve yerel idare etkileşimlerini arttırmak, iktidar ve iktidar harici (NGO's) kurumlar arasında ortak çalışmanın ilerletilmesi gibi öncelikleri üzerine oluşturulmuştur (Güzelsarı, 2004: 8-10).

Bu konferanstaki Eylem Planı'nda sürdürülebilirlik, hak ve eşitlik, kent bilinci, iyi yaşam ve uygulanabilirlik hususlarıyla beraber yönetişim hususuna da değinilmiştir. Yine bu hususla alakalı halkı sevk etmede devletle birlikte başka bir yönlendirici yapı olarak sivil toplumun belirlenmesi de yine bu planda belirtilmiştir. Habitat II, sorumluluk bilincini; yerel, ulusal ve uluslararası sahalarla ilişki kurarak küresel bir anlayışı hedeflemiştir. Yerel yönetişim hususu çerçevesinde bulunan diğer husus ise yerel sahada farklı şekillerde hizmet sunma metotlarının yapılabilmesidir.

Habitat II'nin en büyük etkisi, sivil toplum kuruluşlarının, kendi ülkelerinin sosyal ve politik hayatta ne kadar önemli fonksiyonu olduğunu göstermeleridir. Türkiye'de bulunan bu alandaki kuruluşlar, yerel yönetimler ve meslek örgütlerinin yerel, bölgesel ve ulusal Habitat Gündem'leri oluşturarak sürdürülebilir, yaşanılır, fakirliğin olmadığı, işsizliğin olmadığı, güvenilir ve sağlıklı insan yerleşmeleri açısından davranmaları gerekmektedir.

1.8.3. BM Binyıl Bildirgesi

Birleşmiş Milletlerin New York'ta bulunan genel merkezinde 6 Eylül-8 Eylül 2000 tarihlerinde, içlerinde Türkiye'nin de olduğu ve 189 devlet liderinin katıldığı, "milenyumun başlangıcında" toplanan başkanlar zirvesinde, bugün en önemli küresel belgelerden biri olan Birleşmiş Milletler Bildirgesi imza altına alınmıştır. İmzalanan bu belgede bütün dünyada eşit ve daimî barışın gerçekleştirilmesi konusunda kararlı olunmasının ifade edilmesinden sonra, dünya çapında halledilmesi gereken en önemli problemin, "küreselleşmenin bütün

insanlık açısından iyi bir kuvvete çevrilmesi" olduğu belirtilmektedir. Yine bu belgede 21. Yüzyılda devletler arası münasebetlerde gerekli olan esas unsurların "eşitlik, özgürlük, hoşgörülü olma, sorumluluk alma, dayanışma ve çevreye saygı" olduğu ifade edilmekte ve ilkelerin uygulanması yönünde amaçlar oluşturulmaktadır. Bu çerçevede belgede demokrasi, insan hakları ve özgürlük hususlarında verilen sözlerin yanında 2015 yılına kadar yapılmak üzere, fakirliğin indirgenmesi ve kalkınmanın sağlanması için sekiz amaç oluşturulmuştur (Emrealp, 2004: 24):

- Amaç 1: Yüksek seviyedeki açlık ve yoksulluğun indirilmesi
- Amaç 2: Evrensel çapta ana eğitim imkânı oluşturma
- Amaç 3: Türler arası eşitlik ve kadınların rolünün arttırılması
- Amaç 4: Çocuk ölüm oranının indirilmesi
- Amaç 5: Anne ve çocuk sağlıklarının geliştirilmesi
- Amaç 6: HIV/AIDS, sıtma ve diğer hastalıklarla savaşılması
- Amaç 7: Çevresel sürdürülebilirliğin oluşturulması
- Amaç 8: Kalkınmanın sağlanması açısından küresel birlik oluşturulması

Görüldüğü üzere BM 21. yüzyılda yerel yönetim temelinde uygulanması gereken tedbirleri çok geniş ve kapsamlı bir şekilde açıklamıştır. Bu tedbirler insan hakları çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu temelde refahın artırımı, kalkınma ve bireysel gelişimin sağlanması esas amaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.8.4. BM Johannesburg Zirvesi

21. yüzyılda küresel çapta ilk zirve olan BM Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi, Güney Afrika'da bir kent olan Johannesburg'da 2002 yılında Ağustos ve Eylül ayları arasında yapılmıştır. Bu Zirve, Gündem 21'in değerlendirilmesi yerine, "sürdürülebilir kalkınma" hususundaki vaatlerin güncellenmesi ve icra edilme sistemlerine katkı sağlamaya yönelik bir eylem planı üstünde ortak görüş oluşturmayı amaçlamaktaydı. Zirve neticesinde, "Uygulama Planı" ve "Johannesburg Sürdürülebilir Kalkınma Bildirgesi" kabul edilmiştir. Zirvede bulunan bütün devletlerin imzaladığı Uygulama Planı, başta fakirlik düzeyinin düşürülmesi olmak üzere, sağlık, tüketim ve doğal kaynaklar gibi hususları içine almaktadır. Zirve'nin ana neticelerinden biri olan "Johannesburg Sürdürülebilir Kalkınma

Bildirgesi"nde, Rio'dan başlayıp Johannesburg'a kadar giden zaman dilimi değerlendirildikten sonra, meydana gelen problemlere ve krizlere vurgu yapılmaktadır. "Sürdürülebilir kalkınma" amacına dönük küresel vaatler güncellenmekte, birlikte çalışmanın önemi belirtilmekte ve uygulamanın geliştirilmesinin önemi belirtilmektedir (Emrealp, 2004: 25).

Johannesburg Zirvesi'nin en önemli niteliği, toplumu oluşturan bütün grupların hem hazırlık aşamasında hem de zirve süresince rol oynamasının sağlanması hususudur. Bunun en büyük sebebi ise, uluslararası toplantılarda uzun yıllardır yalnızca liderler seviyesinde katılım olduğunda uygulanan politikaların olumlu netice vermemesidir.

1.9. Türkiye'de Yerel Yönetişim Uygulamaları

Türkiye'de belediye meclislerine alternatif olan ve yerleşim yerinin büyüklüğüne göre farklı adlar (kent parlamentosu, kent meclisi, kent danışma kurulu gibi) alan yapılar mevcuttur. Bu yapılar, o kentin geleceği için ortak bir sorumluluk bilinci, şeffaf ve katılımcı bir yönetimi sağlar. Türkiye'de yerel yönetişim alanında yapılan etkinliklerden biri de "Proje Demokrasisi"dir. Proje demokrasisi, bir projeye ilgili herkesin, projenin her aşamasında karar alıcı olarak katılmasıdır (Göymen, 1999: 79). Proje demokrasisinin ana gayesi kent toplumunu oluşturan bireyleri önemli projeler konusunda bilgilendirmek, onlara farkındalık yaratıp projelere katılmalarını sağlamaktır (Göymen, 2004: 10).

Türkiye'de BM Kalkınma Programı (UNDP) 1997'den beri IULA- EMME'nin yaptığı Yerel Gündem- 21 programı ile yönetişim alanında farklı kurumlarla ortak çalışma yapmaktaydı. Bu programın temel amacı; vatandaşların yönetime katılmasını sağlayarak yerel yönetişimi güçlendirmektir. Bu program elliden fazla kenti kapsamaktaydı. Gündem 21 'lerde karar alma ve uygulama mekanizmalarına, çalışma grupları, kadın ve gençlik konseyleri, çocuklar, yaşlılar ve engelliler de destek olmaktaydı. Yerel katılımcı ortaklıklarda programın uygulanmasında bağlantıları Yerel Gündem 21 Genel Sekreterlikleri yapmaktadır. Bu program, kamu kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum örgütleri arasında bir karar alma sistemi oluşturmuş ve Türkiye'de yeni bir yerel yönetişim modelini oluşturmuştur. Program, yerel yapıların geliştirilmesi ve demokratikleşmede ileriye gitmenin yanında sosyal bir değişimi sağlayacak güçte olduğunu da göstermiştir (Toprak, 2010: 191).

Yerel Gündem 21 ayrıca kadınların karar alma süreçlerine dâhil olması ve etkin hale gelmesinde çok önemlidir. Kadınların bakış açısıyla yeni politikalar ve stratejiler oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda kadınları daha etkin hale getirmek ve kendi aralarında bilgi ve tecrübe paylaşımını gerçekleştirmek için ilki Ekim 2002'de İzmir, ikincisi Eylül 2003'te Bursa'da, üçüncüsü Eylül 2004'de samsunda olmak üzere "Yerel Gündem 21 Kadın Etkinlikleri Festivali" düzenlenmiştir (Emrealp, 2005: 32).

Yerel Gündem 21 Programı kapsamında, gençlerin daha etkin olmaları, karar alma ve uygulama süreçlerine katılımını arttırmaları Habitat ve Gündem 21 Gençlik Derneği tarafından gerçekleştirilmekteydi. Bazı kentlerde oluşturulan Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisleri ile gençlerin kapasitelerini arttırmaları, karar alma süreçlerinde gençlerin rollerinin arttırmaları ve her alanda gençlerin daha aktif ve etkin olmaları hedeflenmektedir. Bu kapsamda Mayıs 2004 tarihinde "Yerel Gündem 21 Ulusal Gençlik Parlamentosu" oluşturulmuştur (Emrealp, 2005: 32).

Ülkemizde YG 21 Planı kapsamında yapılan faaliyetlerle beraber bazı şehirlerde kent meclisi ve kent kurultayı gibi isimlerle oluşturulmuş, birbirinden farklı bölümlere sahip katılımı gerçekleştirecek yeni sistemler meydana gelmiştir. Yerel Gündem 21 sürecinde Muhtar Evleri, Kent Gönüllüleri Evleri ve Mahalle Meclisleri gibi yapılar vatandaşın yönetime katılması kapsamında önemli bir yere sahip olmuştur (Emrealp, 2005: 31). Yerel Gündem 21 Planını benimseyen şehirlerde oluşturulan bu sistem veya yapılar, 2005 yılında yayınlanan 5393 sayılı Belediye Yasası ile beraber teşkil edilen kent konseylerine yardım etmiş ve faaliyetlerin tüm ülkede icra edilmesine büyük etki etmiştir (Tosun v.d., 2016:89). Kent Konseyleri, 5393 sayılı Belediye Yasasının 76 maddesinde, "Kent Konseyi, kent hayatında; kent hedeflerinin ve hemşerilik anlayışının ilerletilmesi, kentin haklarına sahip çıkılması, sürdürülebilir kalkınma, yerinden idare, çevrecilik, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, şeffaflık, hesap verilebilirlik ve katılım hususlarını yapmayı amaçlar. Belediyeler kamu kurumu özelliğindeki iş kurumlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşlarının, noterlerin, siyasi partilerin, muhtarların, üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasî partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinin dâhil olduğu kent konseyinin icraatlarının verimli ve etkili olması hususunda destek olup yardım sağlar" şeklinde ifade edilmektedir. 03.07.2007 tarihinde yayımlanan 5393 sayılı yasanın 76. maddesive sonrasında İçişleri Bakanlığı tarafından oluşturulan Kent Konseyi Yönetmeliği" Yerel Gündem 21 gruplarının ve Kent konseyinin yasal temelini teşkil etmektedir.

08.10.2006 tarih 26313 sayılı yönetmelik, bir yönetişim sistemi şeklinde belirttiği Kent konseyini aynı 5393 sayılı yasanın 76. maddesindeki biçimiyle ifade etmektedir. Konseyin oluşturulmasına, kurallarına, yapısına, görevlerine ve çalışma şekillerine dönük yapılan düzenlemeler de getiren bu yönetmelik incelendiğinde Kent Konseyinin, katılımcı, demokratik ve bol aktörlü bir sistemin kent idaresinde etkili olmasına, kent kaynaklarının verimini arttıracak ana metotların tespit edilmesine katkı yapacak fonksiyonel bir yönetişim sistemi şeklinde düşünüldüğünü söylemek mümkündür.

Kent konseyi, Türkiye'de vatandaşın istek ve taleplerini söyleyebileceği araçlardan biridir. Belediye kanunundan sonra kent konseyleri hızla kurulmaya başlamıştır (Torlak ve Önez, 2005: 649- 674).Yerel Gündem 21 uygulayan ilk kentler Antalya, Bursa, İzmir ve İzmit Büyükşehir Belediyeleri, aynı zamanda kent konseylerinin kurulmasında da ilk olmuştur. Katılımı özendirmesi beklenen kent konseylerinin devamlılığı bazı sebeplerden dolayı sağlanamamıştır. Bu sebepler arasında örgüt olmayışı, bilgisizlik, çeşitli baskı ve çıkar gruplarının etkileri sayılabilir. Bu yapıların geniş bir alanında büyük eksikler bulunmaktadır ve bu "danışma ve halkla ilişkiler" çabası olmayı geçememiştir (Göymen, 1999: 76).

İKİNCİ BÖLÜM

KENT KONSEYLERİ

2.1. Kent ve Kentleşme Kavramları

Kent ile ilgili yapılan tanımlamalarda toplumsal, idari ve demografik ölçütler kullanılmıştır. Yapılan bu tanımlamalar kentin farklı yönlerini göstermektedir. Ancak kullanılan bu ölçütler kent tanımı yapmak için tek başına yeterli değildir. Ayrıca bu ölçütleri kullanan araştırmacılar arasında ortak bir görüş birliği yoktur. (Kurt, 2006: 3). TDK'ye göre kent; toplumsal olarak sürekli gelişmekte olan, toplumun birçok ihtiyacını karşılayan, köylere oranla nüfusun fazla ve tarımın az olduğu yerleşme birimidir. Gordon Childe, yerleşim yerlerinin büyüklüğünü; mesleklerde ki uzmanlaşmadan dolayı nüfusta çeşitlilik, kültürel eserler yapımı için sermayenin olması, ticaret ve bilimsel gelişmeler olarak ifade etmiştir. Kent bilimcilerden Manuel Castells, kentle ilgili tanımlama yaparken toplu tüketime dikkat çekmiştir. Lefebvre ve Harvey'in yaptığı kent tanımlamalarında ise mekân kavramı üzerinde durulmaktadır (akt. Ertan, 2013: 13-14). Latince kökü "civitas" olan kent Avrupa Kentsel Şartı'nda iki farklı şekilde tanımlanmıştır. Bir tanıma göre, yapısal olarak insanların oluşturduğu toplulukların bir araya geldikleri yer, diğer tanıma göre ise toplumun temelini oluşturan tarihi bir oluşumdur (Avrupa Kentsel Şartı, 1996: 6). Bal (2006: 30) kenti şu şekilde tanımlamıştır: "Ekonomik olarak faaliyet gösteren, bütün ürünlerin olduğu, farklı meslek gruplarının oluşturduğu nüfusun yoğunlaştığı, sivil toplum kuruluşlarının etkin olduğu, yerel ve uluslararası ilişki ağlarına sahip bir topluluktur".

OECD, nüfus ölçütüne göre kentleri dört sınıfa ayırmaktadır. Bunlar (OECD, 2013: 4);

- Küçük kentsel alanlar, nüfusu 200 bin altında olan bölgeler
- Orta ölçekli kentsel alanlar, nüfusu 200 bin-500 bin arasında olan bölgeler
- Metropoliten alan, nüfusu 500 bin-1,5 milyon arasında olan bölgeler
- Büyük metropoliten alanlar, 1,5 milyondan fazla olan bölgelerdir.

Avrupa Komisyonu ise son dönemlerde kentlerle alakalı bir derecelendirme yöntemi

belirlemiştir. Bu yönteme göre kentler üç sınıfa ayrılmaktadır. Bunlar; nüfusun en az yarısının yaşadığı yoğun kent merkezleri, hem kırsal hem de kentsel alanları barındıran orta yoğunluktaki alanlar ve nüfusun yarısından fazlasının kırsal alanlarda yaşadığı az yoğunluklu alanlardır (Dijkstara ve Poelman, 2014: 6).

Türkiye de kamu yönetimi mevzuatında kent tanımlamaları nüfus ölçütüne göre yapılmıştır. Örneğin 5393 sayılı Belediye Yasasına göre nüfusu 5000'nin üzerinde olan yerler kent sayılmış ve buralarda belediye teşkilatı kurulacağı belirtilmiştir. Nüfusu 5000 ile 750 bin arasında olan yerler belediye, 750 binden fazla olan yerler ise büyükşehir belediyesi olarak sınıflandırılmıştır.

Kent kavramı ile kentleşme kavramı birbirlerini tamamlayan iki kavram olduğu için beraber ele alınmalıdır (Erkan, 2004: 23). Çünkü kentlerin olduğu yerde kentleşme görülmektedir. Her ne kadar Antik Çağ'a dayandırılsa da kentleşme, sanayi devrimi ile başlamıştır (Bulut, 2000: 30). Kentleşme; sanayinin gelişmesi ve ekonomik gelişmeler sonucu kırsaldaki insanların kentlileşmesi şeklinde tanımlanabilir. (Peng vd. 2010: 2). Sanayi ve ekonomik büyüme kent sayısını arttırmıştır. Kent sayısının artması sonucu da toplumda mesleki uzmanlaşma, sivil toplum örgütleri ve iş bölümü kavramları ortaya çıkmıştır (Eraslan, 2008: 42). Kentlileşme, insanların kırsaldan kentlere göç etmesi ile olur (Peng vd. 2010: 2).

Bu bağlamda kentleşme, dar ve geniş olarak iki şekilde tanımlanabilir. Dar anlamda kentleşme; demografik özellikte olup kent sayısı ve kentlerde yaşayan insan sayısının artmasıdır. Kentlerin nüfusu doğum oranlarının ölüm oranlarını geçmesi ve kırsaldan kentlere göçün artması ile artar. Gelişmekte olan ülkelerde kentlerdeki doğum oranı azaldığından bu artış daha çok göçlerle olur. (Erkan, 2004: 23). Geniş anlamda kentleşme, sadece nüfus hareketi değil, toplumdaki sosyal ve ekonomik değişimler, uzmanlaşma, örgütlenme ve iş bölümünün artması, sanayinin gelişmesi ve buna bağlı olarak kentlerin büyümesi, kent sayısının artması olarak tanımlanabilir (Keleş, 2012b: 31).

Kentleşme, insanlığın bir bütün olarak temel özelliklerinden biridir. İnsanların kırsal alanlardan ve etkinliklerden kasabalara ve şehirlere doğru ilerlemesi, ekonomik gelişme ve teknolojik değişime ayrılmaz bir biçimde bağlı karmaşık bir süreçtir. Şehirler binlerce yıl boyunca varlığını sürdürmüş ancak nispeten yakın bir zamanda (son 200 yıl) insan nüfusunun büyük bir kısmı şehirlere taşınmıştır. Neolitik Devrimden sonra yerleşmiş tarım, daha yüksek yoğunlukta insan yerleşimine izin vermiştir (Bairoch, 1988: 13-15).

2.2. Kentleşme Süreci ve Stratejileri

Kentleşme, içinde bulunduğumuz süreçte dünya ekonomisini etkileyen en önemli ve etkin dört eğilimden biri olarak kabul edilmektedir. Diğer üç etkin güç ise küreselleşme, teknolojik gelişmeler ve beşerî sermaye-finans-ticaret üçgenidir (Dobbs ve diğerleri, 2015: 5). Bu yıkıcı etkenler, toplumun sosyo-ekonomik yapılarını kökten değiştiren ulusal ekonomilerin araçları olarak kabul edilmektedir (Mangır, 2016: 23). Endüstri Devrimi'nin başından bugüne her gün bu trendlerin etkilerini hissettiğimize dair yaygın bir inanç bulunmaktadır. Bu etkilerin yanı sıra, bu eğilimler ulusal ekonomiler için de fırsat sunuyor. Bu nedenle, kentlerdeki karar vericilerin bu eğilimleri politika seçeneği olarak görmeleri ve iç ekonomileri bu eğilimlere uyarlamaları önemlidir. Bu üç eğilim dışında, kentleşmeyi kentsel nüfusun büyümesine katkıda bulunmak için kırsal alanlardan kentsel alanlara kaymış bir nüfus olarak tanımlamamız gerekiyor.

Kentleşme, sanayi altyapısını, işgücünü, çevreyi ve sosyo-ekonomik olanakları birleştiren bütünleştirici bir güce sahiptir (Dobbs ve diğerleri, 2015: 8). Dolayısıyla kentleşmenin ekonomi açısından hayati etkileri vardır. Bugün şehir, güçlü bir ekonomik büyüme motoru haline gelmiş olması kentleşmenin tüm aktörlerinin bir araya gelmesi sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda şehirler, sosyal ve ekonomik etkileşimle birlikte yeni yatırım ortamı haline gelmiştir. Zira 1990-2025 yılları arasında dünyada yaklaşık 3 milyar tüketici sınıfı olacak ve bunların çoğu Türkiye gibi gelişmekte olan piyasa ekonomilerinde yaşayacaktır (Dobbsvd, 2015: 21-22). Bu nedenle, günümüz hayatında, şehirler önceki on yıllardan daha fazla oranda tüketici vatandaşların yaşadığı yerler haline gelmiştir. Şehirlerdeki karar vericiler ise bu tüketici sınıfının yaşam standartlarını iyileştirmek için yenilikçi hizmetler vermeye zorlanmaktadır. Dolayısıyla şehirler, entegre yaklaşımın benimsenmesiyle, bu yeni vatandaş türlerinin beklentilerini yalnızca etkili şehir yönetimi politikalarıyla karşılayabilir. Küresel üretimin yaklaşık yarısının 2010-2025 yılları arasında gelişmekte olan pazarlara ait 440 şehirden üretilmesi beklenmektedir (Dobbs ve diğerleri, 2015: 5). Bu gelişmelere rağmen, bugün dünyada birçok şehir ekonomik durgunlukla karşı karşıyadır ve vatandaşların ve şehir sakinlerinin ekonomik sorunlarının çözümü en önemli gündemlerden birisi haline gelmiştir.

Bununla birlikte günümüzde şehirlerin kırsala karşın yükseldiği bir gerçektir. Barber için şehirler, ulus-devletlerin işlevsizliğinden kaynaklanan küresel bir yönetişim projesi için en makul tek olası çözümü sağlamaktadır (Barber, 2013, 2017). Bu bağlamda şehirlerin

dünya kalkınmasında artan bir öneme sahip olması gerektiği yorumları yapılmıştır (Engelke, 2013). Zira uzaktan ve bürokratik yönetimin etkisizliği, vatandaşlardan demokratik ve duygusal olarak uzak ve zayıf bir yönetimin etkin olmayacağı açıktır (Curtis, 2016: 456). Buna karşın şehirlerin dünya (çevre) siyasetindeki yükselişinin "devletin tükenmesinin bir belirtisi olarak değil, bir uyum olarak görülmesi gerekmektedir (Dierwechter, 2018: 3).

Bu noktalardan hareketle Şehir Geliştirme Stratejileri şehirlerin ekonomik, sosyal ve demokratik yönden optimum seviyede temsil, refah ve medeniyeti artırıcı faktörleri içeren, hükümet ve yerel yönetim için model ortaya koyan bir strateji türüdür. Bu strateji özellikle belediye yönetimlerinde halka daha yakın ve etkin bir hizmet vermenin ve bütünleşmenin temel kıstaslarını içermektedir. Zira sadece demokratik alanda değil ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda da önemli menfaatleri olacak kıstaslar ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda şehir geliştirme stratejileri, konuma, içeriğe ve aktörlerin katılımına bağlı olarak farklı formlar almaktadır (Rasoolimanesh vd. 2012). Dolayısıyla şehirler için hedef ve temalar farklılaşmaktadır. Dünya Bankası ile BM Habitat gibi iki uluslararası kuruluş, bazı gelişmekte olan ülkelerde Şehir Geliştirme Stratejileri kurmuş ve finanse etmiştir. Sırasıyla dört ve beş temaya odaklanan Dünya Bankası ve BM Habitat'ın ortak noktaları tabloda gösterilmiştir (ECON, 2005). Bu temalar arasında yer alan yönetişim oldukça etkili ve vazgeçilmez bir faktördür. Zira halk ile ana karar vericiler arasındaki yakınlık nedeniyle yönetişim, düşük gelirli ve savunmasız insanlardaki olumsuz etkileri azaltmakta, kamu, özel sektör, sivil toplum ve işgücü piyasası arasında katalizör rolü yapan kritik bir rol oynamaktadır (Şehirler İttifakı, 2006: 8-15).

Tablo 2.1. Dünya Bankası ve UN-Habitat tarafından tanımlanan Şehir Geliştirme Stratejileri Temaları

Dünya Bankası	**BM - Habitat**
Yaşanabilirlik: Yoksullar sağlıklı ve onurlu bir yaşam standardı yakalarlar	Barınma: Yeterli barınma ve temel hizmetler; güvenli kullanım süresi; Arazi ve krediye erişim
Rekabet Edebilirlik: İstikrarlı, geniş tabanlı istihdam, gelir ve yatırım artışı	Toplumsal Gelişme ve Yoksulluğun Azaltılması: Güvenli ve sağlıklı bir yaşam için eşit fırsatlar; Sosyal bütünleşme; dezavantajlı gruplar için destek; cinsiyet eşitliği
İyi yönetişim: Tüm toplulukların kent toplumuna katılması ve temsil edilmesi; yerel yönetimin hesap verebilirliği, bütünlüğü ve şeffaflığı	Ekonomik Gelişme: Daha güçlü küçük ve mikro işletmeler; Kamu Özel Sektör Ortaklıkları; üretken istihdama erişim
Hesap verebilirlik: Yerel yönetimlerin sağlam finansal yönetimi	Yönetişim: sivil katılım; şeffaf, hesap verebilir ve verimli yönetişim; sağlam finansal yönetim; ademi merkeziyetçilik ve güçlü yerel makamlar
	Çevre Yönetimi: Dengeli yerleşim yapıları; su yönetimi; kirliliği azaltmak; afet önleme; çevreye duyarlı ulaşım vb.

Kaynak: ECON Analysis, & Centre for Local Government, U., Sydney. (2005). *The Impacts of City Development Strategies*. Oslo Broadway. https://www.citiesalliance.org/sites/default/files/cds-impact-study-final-report-august-11-

Birleşmiş Milletler Konferansında 1972 yılında, kentsel zorluklara cevap olarak, sürdürülebilir kalkınma kavramını ortaya atmıştır (Whitehead, 2003: 1199). Zira küreselleşme, ademi merkeziyetçilik ve hızlı nüfus artışı gibi bazı ana eğilimler nedeniyle şehirler bazı zorluklarla karşılaşmış; sosyal eşitsizlikler, gecekondular ve iklim değişikliği gibi sorunlar ekonomik, sosyal ve çevresel koşullara etki etmiştir. Ekonomik, sosyal, çevresel ve yönetişim yönlerinde, kentsel kalkınmaya cevap vermek için sürdürülebilir kalkınmanın zorunlu olduğu ise özellikle iki binli yılardan itibaren dile getirilmeye başlanmıştır (Malkina-Pykh, 2002: 100).

Kentsel sürdürülebilirlik iki ana bölümde sınıflandırılabilir; i) Kentsel sürdürülebilirlik veya sürdürülebilir şehir ve ii) sürdürülebilir kentsel gelişim veya sürdürülebilir kentleşme. Kentsel sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir şehir terimleri, temel insan ihtiyaçlarının karşılanması bağlamında, kaynakların doğru kullanımı, doğal çevrenin korunması, en az yenilenemeyen kaynakların kullanılması, ekonomik büyüme ve çeşitlilik, toplumun kendine güveni, bireysel refah gibi uygun koşullara uygulanır (Shen vd. 2011: 22 ve Roy, 2009: 280). Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Şehirler Programına göre, sürdürülebilir bir kentin gelişimi, devam eden doğal kaynaklara bağlıdır. Sürdürülebilir bir şehir, kalkınma başarılarını tehdit edebilecek çevresel maceralardan istikrarlı bir koruma sağlar (Whitehead 2003). Whitehead'e (2003: 1188) göre, "sürdürülebilir kentin, kapitalizmin sosyal, ekonomik ve ekolojik çelişkilerinin yönetildiği ve stratejik olarak ele

alındığı bir ekonomik alanı temsil ettiği" iddia edilmektedir. Sürdürülebilir kentsel gelişim uygun koşullara yönelik dinamik bir sürece uygulanır, bu süreçte çevresel, ekonomik, sosyal ve yönetişim sürdürülebilirliğine eşit olarak dikkat edilir (Shen vd., 2011: 18-20).

Bu bağlamda demokratik, ekonomik, çevresel ve sosyal ihtiyaçları dengelemek için sürdürülebilir kentleşmeye ihtiyaç vardır. Saha ve Paterson'ın (2008) çalışması sürdürülebilir kentleşmenin üç yönünü tanımlamıştır. i) Çevrenin Korunması, ii) Ekonomik Kalkınma, iii) Sosyal Adalet ve Eşitlik. Bu faktörlerin tamamı kentlerde yaşayan halkın hayattan alacakları tatmini yükseltmenin araçlarıdırlar. Dolayısıyla bu faaliyetler sürdürülebilirliği sağlamak için yerel yönetim ve kentsel planı değerlendirmek için de kullanılmıştır.

Tablo 2.2. Sürdürülebilir Kentleşmenin Yönleri

Çevresel Koruma	**Ekonomik Gelişme**	**Sosyal Adalet ve Eşitlik**
Tüketicilere sunulan alternatif enerji	Tarımsal koruma imar	Uygun fiyatlı konut hükümleri
Enerji tasarrufu çalışmaları (yeşil bina gereklilikleri hariç)	Tarla ıslahı	Hizmet sektörü ve düşük gelirli çalışanlar için günlük bakım hizmetleri
Çevresel site tasarım yönetmelikleri	Küme veya hedefli ekonomik kalkınma	Evsiz önleme ve müdahale programları
Yeşil geliştirme programı	Eko-endüstriyel park geliştirme	Dâhil edici ve teşvik edici imar
Şehir hükümeti tarafından yenilenebilir enerji kullanımı	Dolgu geliştirme	İş – konut dengesi
Geri dönüşüm programı	Kalkınma Haklarının Satın Alınması ve / veya Kalkınma Haklarının Devri	Yaşama ücreti yönetmeliği
Toplum için çevre eğitimi programları	Çevre dostu kalkınma için vergi teşvikleri	Yerel gelir sübvansiyonları ile toplu taşıma erişimi
Yeşil tedarik	Kentsel büyüme sınırı ve / veya kentsel hizmet sınırı	Mahalle planlama
Su kalitesi koruma	İş tutma programları	Sürdürülebilir gıda sistemleri veya gıda güvenliği programları
Çevreye duyarlı alan koruması	Güçlendirme / işletme bölgeleri	Kadın / azınlık odaklı işletme Toplumsal Kalkınma Şirketleri (CDC'ler) ve yatırım programları
Açık alan koruma programı	Yerel işletme programları	Gençlik fırsatı ve çete karşıtı programlar
Şehir içi toplu taşıma araçlarının işletilmesi (otobüsler ve / veya trenler)		
Ulaştırma talep yönetimi		
Ekolojik denge		

Kaynak: Saha, D., & Paterson, R. G. (2008). Local government efforts to promote the "Three Es" of sustainable development: survey in medium to large cities in the United States. *Journal of Planning Education and Research*, *28*(1), 21-37.

Sonuç olarak sürdürülebilir kentleşme halkın sosyal, ekonomik ve psikolojik tatminini yükseltecek tüm etkenleri içinde barındırmaktadır. Bununla birlikte bu çalışmada,

halkın bu stratejik kamu politikasına katılımı ancak halkın temsil edildiği kurumlarla ortaya çıkacağı için kent konseyleri sürdürülebilir kalkınmanın en önemli etkenlerinden birisi olarak görülmektedir.

2.3. Kent ve Yönetişim

Yerel yönetimler, kentsel alanları daha demokratik bir yönetime doğru hareket ettirmede önemli bir role sahiptir. Ancak bunun için uluslararası ajanslar ve yatırımcılar, özel şirketler ve işletmeler, sivil toplum kuruluşları (STK'lar) ve vatandaşlar dâhil olmak üzere bölgesel veya ulusal düzeydeki idareler gibi temel ekonomik, politik ve sosyal paydaşlarla etkileşime girmeleri gerekmektedir (Bulkeley ve Betsill, 2005: 13; Corfee-Morlot ve diğerleri, 2009: 57). Yerel yönetimler, ulaştırma, atık yönetimi, şehir planlama, yapılaşma, su yönetimi ve refah gibi sektörlerde yasal yeterlilik ve kaynaklar açısından genel olarak önemli yetkilere sahiptir. Bu nedenle, planlama ve sektörler arası eylemler yoluyla, diğer yerel aktörlerle ortaklaşa olan yerel yetkililer, işlere, konutlara ve şehir hizmetlerine erişim sağlayan sürdürülebilir şehirler yaratmayı amaçlayan politikalar geliştirebilirler. Yerel yönetimlerin içindeki ve dışındaki farklı aktörler arasında ortaklıklar oluşturmak, kentin ekonomik ve demokratik işleyişini yönetmek için önemlidir. Zira bir alanda tanımlanan kurallar ve politikalar, diğer sektörlerin politikalarını görmezden gelirlerse veya başkaları işbirliği yapmazsa, kapsamları sınırlı olabilir (Osmontvd. 2008: 55). Bununla birlikte, yerel aktörler yasal güçlerinde de sınırlıdır ve diğer yönetim seviyelerinden destek almaları gerekir. Bu nedenle kentler için çok düzeyli yönetişim, demokratik kent politikaları için hem zorlu hem de zorunlu bir çerçevedir. Geçmişte başarılı olan yönetişim yapıları (hava kirliliğiyle mücadele gibi) yeni zorluklar için (iklim değişikliği ve göç dalgaları gibi) uygun olmayabilir (de Oliveira, 2009 ve 2011). Bu bağlamda yerel yönetimler için karar verme sürecine farklı seviyelerde aktörleri dâhil etmek ve politikaların olumlu bir şekilde uygulanmasını sağlamak için eylemlerini koordine etmek esastır (Bulkeley ve Betsill, 2005: 44).

Bununla birlikte "tek boyutlu" bir yönetişim modeli yoktur. Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı (UN-Habitat) ve Birleşmiş Milletler Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (UN ESCAP) gibi uluslararası kuruluşlar, kentsel yönetişimin mevcut yapılarını değerlendirmek için göstergeler geliştirmek için çalışmışlardır. Bu bağlamda yönetişimi değerlendirmek için genel olarak dört ana ilke önerilmektedir: etkinlik ve verimlilik, eşitlik, katılım ve şeffaflık ve hesap verilebilirlik (UN-Habitat, 2002). Bu nedenle önemli bir zorluk, farklı yerel çıkarların ve seslerin, uluslararası

ajanslar ve diğer kamu otoriteleri gibi dış ajanlar da dâhil olmak üzere, ifade edildiği ve dikkate alındığı bir yönetişim planı oluşturmaktır. Bu plan ise kentsel bağlamda her kent için farklılık gösterir ve büyük ölçüde yerel faktörlere bağımlıdır (Guarneros ve Geddes, 2010: 119).

Uluslar üstü devlet kurumlarının ve uygulamalarının güçlü rolünü tanımak da önemlidir. Uluslararası kuruluşlar artık politika ağı ve transferinde giderek daha önemli bir rol oynamaktadır. Dünya Bankası, IMF, BM, OECD, Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve uluslararası STK'lar gibi kuruluşlar, farklı küresel bölgelerde yapısal uyum reformları ve neoliberal politikaların geliştirilmesinde teşvik edici rol oynamıştır. Bu kuruluşlar tarafından yönetişim ilkelerinin teşvik edilmesi, birçok ülke için, kontrol ettikleri finansal kaynaklar nedeniyle karşı koyamayacakları ve bu kaynaklara erişebildikleri, dayandıkları neoliberal ekonomik ilkelere uygunluğu şartına bağlıdır (Brugmann, 2007: 344). Son yıllarda iyi yönetişimin ne olduğu konusunda önemli uygulamalar ele alınmıştır (Kjaer, 2009: 145). UN-Habitat, UNESCO, Dünya Bankası ve OECD arasında aktif vatandaşlığı ve daha katılımcı demokrasi biçimlerini teşvik etmek ve sübvansiyon ve yerel demokrasinin prensiplerini vurgulayan ademi merkeziyetçiliklere doğru bir eğilim teşvik edilmiştir (Guarneros ve Geddes, 2010: 48).

Neoliberal "özgür" pazarın dünyaya yaydığı ekonomik ve sosyal güçlerin en önemli mekânsal boyutu olan kentleşme ve küresel kent sistemi, çağdaş yerel yönetişimi şekillendiren dördüncü bir faktör kümesidir. Tahminler, 2030 yılında dünya kentsel nüfusun toplam nüfusun %60'ına ulaşacağını gösteriyor. Aynı yıl içinde Avrupa, Kuzey Amerika ve Latin Amerika ve Karayipler nüfusu %80, Afrika ve Asya %50'nin üzerinde olacak; Latin Amerika ve Karayipler, Afrika ve Asya ile 1950 ve 2030 yılları arasında kentleşme oranlarında en yüksek büyümeye sahip bölgeler (The Economist, 2007). Güneyde, gecekondu mahallelerinin ve peri-kentsel yerleşimlerin katlanarak büyümesi muazzam oranlara sahip olacaktır (Davis, 2004: 5–34).

Bu gerçekler, gittikçe artan bir şekilde kentleşmiş bir dünyadaki yerel yönetişimin (Brenner ve Theodore, 2002; Le Galès, 2002) genellikle kentsel yönetimle eşitlenmiştir. Mayer'in (2007: 90) görüşünde, küresel bir rekabet ortamına uyum için stratejiler içeren "kentsel girişimcilik "in ortaya çıkmasıyla şehirler bugün daha rekabetçi (küresel) bir çevre ile karşı karşıyadırlar. Bu bağlamda yerel yönetimlerle pazarlama, işletme bölgeleri, vergi indirimleri, kamu-özel ortaklıkları ve yeni yerel güçlendirici biçimleri yerleştirmek için

alınmış önlemler ortaya çıkmış, aynı zamanda yeni sosyal kontrol ve çalışma politikaları stratejileri için de yeni ilerlemeler sağlanmıştır.

2.4. Kent Konseyleri ve Yönetişim

Yerel yönetişim mekanizması olarak kent konseyleri önemli bir araçtır. Bu bağlamda demokratik kültürün ilerletilmesi, idare eden ve edilen arasında etkileşim sağlanması, saydam, kontrol edilebilir, katılımcı ve meşru bir idare anlayışı vasıtasıyla kamu hizmetlerinde verimli ve etkili olmanın yerelde de gerçekleşmesi önem arz etmektedir. Buna bağlı olarak yerel idarelerin karar alma aşamalarına toplumun dâhil olmasını sağlayacak yeni sistemler ortaya çıkmıştır. Bu sistemlerin zirvesinde merkezinde Yerel Gündem 21 (YG 21) olan Kent Konseyleri bulunmaktadır. Kent konseyleri ülkemizde Yerel Gündem 21 anlayışının icra edilme yöntemi olduğundan ilk olarak Yerel Gündem 21 ile birlikte incelenmelidir (Tosun v.d., 2016: 87). Yerel Gündem 21'lerin kaynağı BM'nin 1992 yılında Rio Zirvesi'nde, sürdürülebilir kalkınmanın yapılabilmesi amacıyla yeni bir küresel birliğin temeli olarak geliştirdiği Gündem 21'dir. Bu zirvede G 21 başlığı bölümünde, problemlerin yerel özellikli olmasından dolayı yerel idarelere önem verilmiş, problemlerin giderilmesi ve hedeflerin gerçekleştirilmesinde yerel idarelerin katılımının çok önemli olduğu belirtilmiştir (Bulut, 2013: 101). Ayrıca YG21 hususunun belirtildiği programda, yerel idarelerin liderliğinde sivil toplumun ve diğer bağlıların ortak problemleri ve önemli hususları tespit ederek, şehirleri için 21. Yüzyılın Yerel Gündemini yapmaları gerektiği belirtilmiştir. Bunun sonucunda her devlet, kendi sistemlerini ya da veya kendilerine ait YG21 sistemlerini meydana getirmeye davet edilmiştir (Tosun v.d., 2016:88). Kişilerin hayat kalitesine dikkat ederek yerel seviyede sürdürülebilir kalkınmayı "yönetişim" olgusuyla yapabilecekleri belirtilmiştir. (Güneş ve Beyazıt, 2012: 25) Yerel idarelerin verdiği destekle devam ettirilen Yerel Gündem 21 faaliyetleri yerel seviyede, bütün grupların dâhil olduğu bir sisteme dayalı bir yerel yönetişim yapısı şeklinde oluşmuş ve gelişmiştir (Bulut, 2013: 102).

2.5. Kent Konseylerinin Kökeni

Kent konseylerinin kökenini incelediğimizde karşımıza temel olarak Gündem 21, Yerel Gündem 21 ve Avrupa Kentsel Şartı çıkmaktadır. Gündem 21, Rio Konferansı'nın ana unsurlarından biri olup, sürdürülebilir kalkınmayı amaçlayan, çevre ile kalkınma arasında denge sağlayan, küresel anlaşma ve politik vaatleri barındıran üst düzey bir plandır (Sağır, 2003: 29) 1980'den sonra uluslararası kurumlardan BM ve Dünya Bankası sürdürülebilir

kalkınma modeli üzerinde durmuştur (Güneş ve Baykal, 2010: 24).

Kent konseylerinin kaynak noktası BM'nin 1992'de Rio da Janeiro'da düzenlenen Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda imzalanan "Gündem 21" Eylem Programı'dır. Kent konseyleri yerel demokrasi ve yönetimin güçlendirilmesinde önemli bir yere sahiptir. Yerel Gündem 21, yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve yerel demokrasinin güçlendirilmesi projesi olarak adlandırılmaktadırlar. Ayrıca, Yerel Gündem 21'in esas hedefi; sivil toplum kuruluşlarının karar alma sürecine katılması ve yerel yönetişimi etkilemesidir. Yerel Gündem 21'in olduğu yerlerde kent konseylerini sivil toplum örgütleri, özel sektör temsilcileri, gençlik ve kadın grupları ve yerel yönetim temsilcileri oluşturur.

Brundtland Raporu ile süren sürdürülebilir kalkınma konusu, BM Çevre ve Kalkınma Konferansı ile zirveye çıkmıştır. Rio şehrinde düzenlenen bu konferansa 117 devlet başkanı katılmış ve konferansın bitiminde 800 sayfa olan Gündem 21 hazırlanarak kabul edilmiştir. Hazırlanan bu plan ile sürdürülebilir kalkınma günümüzün ortak amacı kabul edilmiştir. Birleşmiş Milletler üyeleri tarafından bu amacı gerçekleştirmek için eylem planları oluşturulmuştur (Baykal, 2010: 215).

Gündem 21'de küresel birlik ve çok aktörlük gibi hususlar bulunmaktadır. Ayrıca temel aktörler de hükümetler olup, sivil toplum örgütleri, gönüllü oluşumlar ve halkla beraber olmaya çok önem verilmiştir (Göktürk ve Kavili, 2002: 237-238). Gündem 21'in amaçlarından biri, "21. Yüzyılın tehdit ve tehlikelerine karşı dünyamızı korumak ve güvenli olmasını vurgulamaktır" (Ökmen ve Görmez, 2009: 109).

Gündem 21 Eylem Planı ulusal, uluslararası ve yerelde olmak üzere çok kapsamlı olarak ele alinmiş, bu kapsamda yerel yönetimler çok önemli görülmüş ve "Yerel Gündem 21" kavramı ortaya konulmuştur (Baykal, 2010: 217).Yerel Gündem 21 çalışmalarında amaç, çağımızda yaşanabilir kentler için yerel halkla ortak işbirliğidir (Toprak, 2012: 26). Yerel Gündem 21, yeni bir kavram olarak ortaya çıkmış, yerel seviyede sürdürülebilir kalkınma fikrini faaliyete geçirmeyi hedeflemiş ve sivil toplum örgütleri gibi kuruluşlarla beraber yerel yönetimlerin liderliğinde kendi bölgelerindeki sorunları çözmede strateji oluşturmaları kararına varmışlardır (Baykal, 2010: 217). Yerel Gündem 21'ler, uluslararası alanlarda temelinde katılım olan bir plan olarak kabul edilir (Toprak, 2008: 133).Katılım hem yöneten hem de yönetilenler açısından bir eğitim sürecidir. Katılma ise bireyin ve devletin gelişmesi için önemlidir (Güneş ve Baykal, 2010: 26).

Türkiye'de Yerel Gündem 21 kavramı ilk defa BM tarafından 1996 yılında

İstanbul'da düzenlenen "Habitat II İnsan Yerleşimleri Konferansı" ile gündeme gelmiştir. Bu kapsamda yerel yönetimlere kendi bölgelerinde Yerel Gündem 21 gündemlerini hazırlamaları söylenmiştir. Sonuç olarak; vatandaşa kamu hizmetini götüren en yakın ve en hızlı kurumlar yerel yönetimlerdir. Ayrıca toplumu demokratikleştirmede çok önemli bir role sahiptir. Türkiye'de Yerel Gündem 21'in başarılı olmasındaki etkenler; kamu kurum ve kuruluşlarının, yerel yönetimlerin ve sivil toplum örgütlerinin birlikte hareket etmeleridir. Bu kurum ve kuruluşların işbirliğiyle yeni bir "yerel yönetişim" modeli oluşturulmuştur. Kent konseyleri bu modelin tam merkezinde yer almaktadır. Bu modelin temelinde herkesin aktif katılımı, ortak çözüm üretme ve kentine sahip çıkma bulunmaktadır (Emrealp, 2010: 27).

Gündem 21, 1992 yılında BM Çevre ve Kalkınma Konferansı Yeryüzü Zirvesi'nde kabul edilen bir belgedir. Bu belgenin 28.bölüm başlığında "Gündem 21'in desteklenmesinde yerel yönetimlerin girişimleri" yer almaktadır. Birleşmiş Milletler tarafından İstanbul'da 1996 yılında düzenlenen Habitat II "İnsan Yerleşimleri Konferansı-Kent Zirvesi'nde belirtilen Yerel Gündem 21'in dayanağı işte bu "Gündem 21"dir.

Gündem 21, Rio de Janerio şehrinde BM tarafından 1992 yılında düzenlenen Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda imzalanmıştır. Bu eylem planı üç ana kısım ve bir tamamlayıcı kısımdan ve 40 bölümden oluşmuştur.

Birinci Kısım: Sosyal ve ekonomik konular incelenmiştir. 1994 Kahire Konferansı'nda "Nüfus", 1995 Kopenhag Konferansı'nda "Yoksullukla Mücadele", 1996 İstanbul Konferansı'nda "İnsan Yerleşimleri" konuları üzerinde durulmuştur.

İkinci Kısım: Çevre koruma ve kaynak kullanımı konuları incelenmiştir. Bu konular kapsamında atmosferin korunması gerekliliği, ormanların azalmasını engelleme, çölleşme ile mücadele, su kaynaklarının korunmasını sağlama, biyolojik çeşitliliğin korunması, katı ve sıvı atıklarla ilgili yöntemler sayılabilir.

Üçüncü Kısım: Temel aktörlerin rollerinin arttırılmasıdır. 1995 Pekin Konferansı'nda; halk, sivil toplum örgütleri, özel sektör, yerel yönetimler, sendikalar, kadınlar, çocuklar, gençler.

Tamamlayıcı Kısım: Mali kaynaklar ve mekanizmalar, teknoloji alışverişi, bilimin ve bilginin fonksiyonu, eğitim ve öğretim, uluslararası düzenlemeler ve işbirlikleri.

Gündem 21'in 28. bölümünde, sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleşebilmesi için

yerel yönetimlerden aktif katılım olması gerektiği belirtilmiştir. Gündem 21'de 2509 adet hareket planı olup bunların üçte ikisi yerel yönetimlerin katılımını gerekli kılmaktadır (Baykal, 2010: 217).

Gündem 21'de ifade edilen problem ve çözümlerin birçoğu yerel faaliyetlerden kaynaklanmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma için yerel yönetimler çok önemlidir. Bu konuda halkı yerel yönetimler eğitebilir. Yerel düzeydeki çalışmalar, ulusal ve uluslararası alanda olup, bilgi paylaşımı, eğitim ve danışma konularında işbirliğini sağlar (Baykal, 2010: 224).

Avrupa Konseyi tarafından 1992 yılında hazırlanan Avrupa Kentsel Şartı kapsamında Avrupa kentlerinde yaşayan sakinlerin sahip olduğu haklar (Council of Europe, 1992) belirlenmiştir. Bu şartlar kent sakinlerinin güvenlik, sağlıklı ve temiz çevre, istihdam, konut, spor, ulaşım ve dolaşım, sağlık, doğal zenginlikler, kişisel bütünlük ilkeleri geçerlidir. Çalışmanın konusu kapsamında yerel yönetişimle bağlantılı aşağıdaki ilkeler açıklanmaktadır.

- Katılım: Kent yönetimlerinde kurumlar arası dayanışmayı arttırmak ve gereksiz bürokrasiyi ortadan kaldırmak, yardımlaşma ve bilgilendirme ilkelerini benimsemek.
- Sürdürülebilir kalkınma: Ekonomik kalkınma ve çevreyi koruma konuları arasında yerel yönetimlerin uyum sağlamaları.
- Belediyeler arası işbirliği: Bireylerin yaşadıkları beldenin, beldeler arası ya da uluslararası ilişkilerine katılma hususunda konusunda özgür olmaları.
- Eşitlik: Yerel yönetimlerin tüm bireylere hiçbir konuda ayırım yapmadan herkese eşit şartların sunulmasını sağlaması.

2.6. Demokratik Katılım Açısından Kent Konseylerinin Önemi

2.6.1. Yerel Yönetimler ve Demokrasi İlişkisi

Yerel yönetim kavramının çeşitli tanımları bulunmaktadır. Uluslararası sosyal bilimler ansiklopedisinde "Bir devletin ya da bölgenin yönetiminin altında yer alan ve az sayıda ki kamu politikaların gerçekleşmesi için görevli kamu kurumu" olarak tanımlanmaktadır. "Bir bölgede yaşayan toplumun ortak gereksinimlerini karşılamak için halkın seçtiği kişilerin oluşturduğu özel yetkisi, bütçesi, geliri olan kamu tüzel kişileridir" şeklinde tanımlanmaktadır (Ulusoy ve Akdemir, 2010: 19).

Yerel yönetimler, siyaset, demokrasi ve ülkede barışın sağlanması gibi kavramlar açısından çok önemlidir (Tortop vd., 2008: 22). Yerel yönetimler insanlara demokrasi ve özgürlük anlayışı kazandırmada ve demokratik yönetim anlayışı ile demokrasinin gelişmesinde önemli rol oynar (Bozkurt, 2014). Yerel yönetimlerin toplumun demokrasi anlayışını benimsemesinde ki rolleri, katılım, özgürlük, etkinlik gibi hususlar "yerel demokrasi" kavramını ortaya çıkarmaktadır. Diğer bir ifade ile yerel demokrasi, yerel yönetimlere demokratik değerlerin hâkim kılınması ve yönetimde bu anlayışın geçerli olmasıdır (Görmez, 2007: 68-70). Yerel demokrasi, halkın yönetime doğrudan katılması ve demokratik anlayışın yerel yönetimde benimsenmesidir. Bir başka tanımla yerel demokrasi, halkı ilgilendiren sorunları tespit etme ve çözüm için tartışılıp karara bağlamadır (Yıldırım, 1993: 90).Yerel demokrasi kavramı daha çok Hollanda gibi yerel yönetimi güçlü olan devletler ile ABD, Almanya gibi federal devletlerde kullanılmaktadır. Yerel demokrasinin gelişmiş olduğu bu ülkelerde demokrasi kültürü tam oturmuş olup sivil toplum örgütleri yönetime katılarak önemli rol oynar. Yerel demokrasi kavramı yerel yönetimlerin topluma demokrasi anlayışını kazandırması ile ölçülür (Görmez ve Altınışık, 2011: 32).

Yerel yönetimlerde demokrasinin tam olarak gerçekleşmesi için bazı kurallara uymak gereklidir. Bunlar, seçilmiş kişiler ve meclis üyelerinin sorumlu davranarak seçmenlere ve kamuoyuna karşı duyarlı olmaları, halka karşı şeffaf olma ve halkı bilgilendirme ve onları yönetime katmaktır. Yerel yönetimlerde demokrasinin tam olarak sağlanması için halkın hem karar alma hem de uygulama aşamasına katılımını sağlamak gereklidir. Katılım yerel yönetimler için çok önemli bir kavramdır. Ayrıca katılım, yerel yönetimlerde demokrasi anlayışının geliştirilmesi, halkın demokrasi bilincini arttırması ve yerel hizmetlerin hızlı ve verimli şekilde yapılması bakımından çok önemli rol oynamaktadır.(Görmez ve Altınışık, 2011: 38-39).

Günümüzde ileri demokrasi anlayışında ve seçim sonucunda halkın beklentilerini karşılamada en önemli unsur yine halkın yönetime ve karar alma sürecine katılmasını sağlamaktır. Bu durumda yerel yönetimlerde yerel demokrasi için en önemli kriterin katılım olduğu anlaşılmaktadır.

2.6.2. Kent Konseyleri ve Demokrasi

Kent konseyleri; merkezi yönetimin, yerel yönetimlerin, meslek kuruluşlarının, özel sektörün ve STK'ların ortak akıl anlayışıyla kent sorunlarının belirlendiği, tartışıldığı,

çözüm önerileri getirildiği ve uzlaşmanın sağlandığı demokratik yapılardır. Dolayısıyla yerel demokrasinin kurumsallaşması kent konseylerinin işlevselliğine bağlıdır denilebilir (Erkul vd. 2013: 97). Bu bağlamda demokrasinin bir ülkede yerleşmesi o ülkenin gelişmişlik düzeyine bağlı olarak değişmektedir. Bazen bu süreç uzun olabilmektedir. Türkiye'de batıya nazaran demokrasi kavramının tam oluşmamasından dolayı toplumumuzda demokrasi kültürü gelişmemiş ve katılım kavramı da çok düşük seviyelerde kalmıştır. Çünkü yönetime katılım için demokrasi ve vatandaşlık bilinci olmalıdır (Çevikbaş ve Kaplan, 2011: 35).

Demokrasi artık tüm dünyada bir siyasi sistemden ziyade yaşam biçimi haline gelmiştir (Kahraman, Keyman ve Sarıbay, 1999: 9). Yani artık demokrasi yalnızca bir yönetim şekli değil aynı zamanda bir yaşam şekli olmuştur. Modern devletler bu yeni demokrasi anlayışıyla artık yerel istek ve taleplere, sivil veyerel inisiyatiflere daha hassas ve duyarlı olmak durumundadır (İBB Kültür İşleri Daire Başkanlığı, 1997: 285).

Yerel yönetimler, her gruba eşit davranmalı ve taleplerini dikkate almalıdır. Ayrıca katılımcı bir anlayışa sahip olmalıdır. Yerel yönetimlerin demokratik bir anlayışla yönetilmesi ve katılımcı yaklaşıma sahip olması için etkin, katılımcı, ahlaklı, erdemli ve duyarlı vatandaşlık yapısına sahip kentli bir anlayış gereklidir (Kahraman, Keyman ve Sarıbay, 1999: 59). Dolayısıyla yerel yönetimler, halkın gereksinimlerini karşılamak için kararlar aldığından katılımcı demokrasinin en güzel örnekleridir (Öner, 2005: 31).

Kent konseyleri, yerel yönetimlerde karar süreçlerine katılmakta, bu süreçlerde etkin bir rol oynamakta ve böylece yerel demokrasinin gelişmesine katkı sunmaktadır. Demokratik, etkin, verimli ve modern bir yerel yönetimi sağlamak için kent yönetimlerinde halkın yönetime katılmasını ve karar mekanizmasında yer almasını sağlamak şarttır (İBB Kültür İşleri Daire Başkanlığı, 1997: 214).

Yerel demokrasi ile yerel yönetimlerde daha etkin katılım ve hizmet, halkın demokratikleşmesinde ise çok önemli katkılar yapılır. Ulusal çaptaki demokratik yönetimin temelinde yerel demokrasi vardır (Keleş, 2011: 69).

Kent konseyleri; merkezi ve yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütlerinin, özel sektör temsilcilerinin ve mesleki kurumların katılımıyla kente ait sorunların tespit edilip tartışıldığı ve çözüm önerileri sunulduğu demokratik ve uzlaşmacı yapılardır. Kent konseyleri ne kadar etkin olursa yerel demokrasinin kurumsallaşması o kadar işlevsel olur. Yerel demokrasinin geliştirilmesi ve katılımın arttırılması, halkın denetimi ve etkinliğini arttırarak tabana yayılması bakımından kent konseyi modeli önemli işlevlere sahiptir (Öner, 2005: 82). Bu

işlevlere örnek olarak demokratik katılımın teşvik edilmesi, iktisadi ve toplumsal gelişmenin hızlanması, daha etkin bir yönetim anlayışı oluşturulması, ulusal birlik ve beraberliğin sağlanması gösterilebilir (Keleş, 2011: 51).

Yerel yönetimler, her gruba eşit davranmalı ve taleplerini dikkate almalıdır. Ayrıca katılımcı bir anlayışa sahip olmalıdır. Yerel yönetimlerin demokratik bir anlayışla yönetilmesi ve katılımcı yaklaşıma sahip olması için etkin, katılımcı, ahlaklı, erdemli ve duyarlı vatandaşlık yapısına sahip kentli bir anlayış gereklidir (Kahraman, Keyman ve Sarıbay, 1999: 59). Dolayısıyla yerel yönetimler, halkın gereksinimlerini karşılamak için kararlar aldığından katılımcı demokrasinin en güzel örnekleridir (Öner, 2005: 31).

2.7. Türkiye'de Kent Konseyleri

Kent konseyleri; Türkiye'de 90'lı yılların ortalarında başlamış ve yapısal uyum politikaları çerçevesinde yerel düzeyde şeffaflığı ve hesap verebilirliği sağlamak ve mali disiplini oluşturmak maksadıyla kurulmuştur (Şahin, 2011: 175). Türkiye'de Kent Konseyleri 5393 sayılı Belediye Kanunu ve Kent Konseyi Yönetmeliği'ne dayanarak kurulmuş yapılardır (Toprak, 2010: 239).

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesinde "Kent konseyi, kent hayatında; kent vizyonunun gerçekleştirilmesi, hemşerilik anlayışının geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreyi koruma ve çevresel duyarlık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, şeffaflık, hesap verebilirlik, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini gerçekleştirmeye çalışır", şeklinde tanımlanır. (Toprak, 2010: 239). Kent konseyi ile ilgili çıkan bu kanun, katılım ve yerel demokrasinin kurumsal hale getirilmesi ve geniş bir kitleye yayılması hususunda çok büyük etki yaratmıştır (Öner, 2005: 82). Kent konseylerinin temel amaçları; katılımı arttırmak, yerel politikalar yapmak, kentli olma anlayışını ve hemşerilik bilincini geliştirmektir (Toprak, 2010: 426-433).

Hemşehri ifadesi belediye kanunlarında zamanla değişikliğe uğramıştır. 1930 tarihli 1580 sayılı ilk modern belediye kanununda nüfus kütüğüne yazılan yerin hemşehrisi ifadesi yer alırken, 5393 sayılı yeni belediye kanununda ise ikamet edilen yerin hemşehrisi ifadesi bulunmaktadır (Toprak, 2010: 426-433). 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 13. maddesinde, o beldede oturanların belediye kararlarına ve faaliyetlerine katılma haklarının olduğu, yapılan hizmetlerin hukuka uygunluğu açısından yargıya götürme haklarının bulunduğu belirtilmiştir (Belediye Kanunu, 2005).

Yeni düzenlemelerle beldede yaşayanların belediyenin karar alma süreçlerine katılmaları ve sunulan hizmetten yararlanmaları hususlarında birçok değişiklik yapılmıştır. İhtisas komisyonları oluşturularak halkın yerel hizmetlere katılması sağlanmıştır. Bu komisyonlar alanında uzman kişiler ve sivil toplum örgütlerinin katkılarıyla oluşturulmuştur. Yerel katılım ile ilgili bir diğer yenilik ise planlar hazırlanırken üniversitelerden, meslek odalarından, sivil toplum örgütleri ve muhtarlardan görüş alınmasıdır (Toprak, 2010: 426--432). 5393 sayılı Belediye Kanunu katılımcılık konusunda büyük ve önemli yenilikler getirmiştir.

5393 Belediye Kanunu'nun 76. maddesinde Kent Konseyinin amacını; "kentli olma bilincinin arttırılması, kentin görünümünün iyileştirilmesi, çevrenin korunması, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, şeffaflık ve hesap verebilirlik, katılım, sürdürülebilir kalkınma" olarak ifade etmektedir. Kent konseyini oluşturanlar: Kamu kurumları, meslek kuruluşları, üniversiteler, sendikalar, sivil toplum kuruluşları, muhtarlar, noterler ve siyasal partiler temsilcileridir.

Belediyeler daha aktif, etkili ve verimli çalışmaları için kent konseylerine her türlü desteği yaparlar, çalışmalar için gerekli yardımları yaparlar. Belediye meclisinin yaptığı ilk toplantıda kent konseyinin fikirleri ve görüşleri gündeme alınır (Belediye Kanunu, 2005). Kent konseylerinin bütçesi belediye bütçesi olup kendi bütçesi ve harcama yetkisi yoktur. Ayrıca aldığı kararlar sadece bir öneri olup tavsiye niteliğindedir. Kent konseylerinin faaliyetleri kapsamında yapılan konferanslar, paneller ve seminerlerin masrafları belediye tarafından karşılamaktadır.

Kent konseylerinin oluşturulma yetkisi belediyelere 5393 sayılı belediye kanunu ile verilmiştir. Kent konseylerinin oluşumu, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı kapsamında kent konseyleri halk meclislerine uygundur.

Kent Konseyi Yönetmeliği 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. Maddesi temel alınarak çıkarılmıştır. Bu yönetmelik 8 Ekim 2006 tarih ve 26313 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır. Ayrıca bu yönetmelikte bazı değişiklikler yapılmış ve 6 Haziran 2009 tarih ve 27250 sayılı Resmî Gazete'de bu değişiklikler yayınlanmıştır.

Kent Konseyi Yönetmeliğinde kent konseyinin görevleri şu şekilde belirtilmiştir:

- Demokratik katılımın arttırılması ve tabana yayılmasını sağlamak, ortak yaşam ve hemşehrilik anlayışını yaygınlaştırmak, çok farklı katılımcıların olduğu yönetişim şeklini benimsemek ve devam ettirmek,
- Sürdürülebilir kalkınma modeli uygulamak ve bu alanda meydana gelen sorunların çözümü için planlar hazırlayıp uygulamak,
- Kentin tamamını kapsayacak şekilde herkesin katılabildiği, ortak bir akıl ile faaliyetlerin planlanması ve uygulanması için stratejiler oluşturmak,
- Daha fazla katılımı sağlamak, demokrasi anlayışını geliştirmek ve uzlaşma kültürünü yaygınlaştırmak,
- Kentin kimliğini oluşturan ve kentle özdeşleşmiş olan doğasına, tarihine sahip çıkıp kültürünü korumak,
- Kent kaynaklarını eşit, hakkaniyetli ve verimli kullanmayı sağlamak,
- Kentte hayat kalitesini yükseltecek planlar hazırlamak, çevreyi koruyan ve çevreye duyarlı programlar hazırlamak, sürdürülebilir gelişme bilinci ile yoksulluğu azaltmak,
- Sivil yapılara daha fazla önem vermek ve sivil toplum örgütlerinin güçlenmesini sağlamak,
- Yerel yönetimlerde karar alma sürecinde engellilerin, çocukların, kadınların ve gençlerin daha fazla etkin olmasını sağlamak,
- Kent yönetiminde şeffaflığı, hesap sorma ve hesap verme ilkesini geliştirmek, katılımcılığı arttırmak,
- Kent konseyinde ortaya çıkan görüş ve önerileri değerlendirmeye alınmak üzere belediyeye göndermektir.

Kent Konseyi Yönetmeliğinde belirtilen çalışma ilkeleri şu şekildedir:

- Yerel Gündem 21 kapsamında aktif katılımın arttırılarak kentlerin daha yaşanabilir ve iyi bir geleceğe sahip olması için çalışmak,
- Kent ile alakalı BM tarafından yapılan ve Türkiye'nin imzaladığı ve onayladığı uluslararası sözleşmelerde belirtilen şartları uygulamak,

- Kentli olma ve hemşehrilik anlayışının güçlendirilmesi, kentin her türlü konuda hakkının korunması, çevreyi koruma, sürdürülebilir gelişme, toplumsal dayanışma, şeffaflık, hesap verebilirlik ve katılım ilke ve esaslarını önemsemek,
- Kent konseyi tarafından ulusal ve uluslararası koşulları dikkate alarak bağımsız ve tarafsız bir şekilde görüş ve öneri sunmak,
- Uzlaşmayı ve katılımcılığı ön planda tutmak,
- Proaktif çalışarak yenilikleri önceden tespit edebilmek ve sonuç odaklı çalışmak (Resmi Gazete 06.06.2009).

Kent konseylerinin amaçları ise yönetmelikte; kentin yaşam kalitesini arttırmak ve daha yaşanabilir bir kent oluşturmak, toplumun kentin doğasını, tarihini ve kültürünü korumasını sağlamak, toplumsal yardımlaşma ve dayanışma anlayışını geliştirmek, sürdürülebilir gelişme ve çevreyi koruma anlayışını güçlendirmek, kentle ilgili karar, planlama ve uygulama gibi tüm aşamalarda katılımı sağlamak olarak belirtilmiştir.

2.8. Kent Konseylerinin Yapısı ve İşleyişi

Kent Konseyi Yönetmeliği, 2006 yılında 5393 sayılı Belediye Yasası'nın 76. maddesindeki "kent konseyinin çalışma usul ve esasları İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir" hükmü ile çıkarılmıştır.

Belediye teşkilatı olan yerlerde kent konseyleri genel seçimlerden sonra üç ay içinde oluşturulur. Kent Konseylerinde kimlerin olduğu kent konseyleri yönetmeliğinin 8. maddesinde belirtilmiştir (Yönetmelik madde 8). Kent konseyi üyeleri; mahallin en büyük mülki idare amiri, belediye başkanı, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, muhtarlar, siyasi partilerin temsilcileri, üniversite temsilcileri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının temsilcileri, sendikaların, noterlerin, baroların, dernek ve vakıfların temsilcileri ve kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisinden oluşmaktadır (Coşkun, 2007: 108). Kent konseyi yönetmeliğin 9. maddesinde ise kent konseyi organları;

i. Genel Kurul: En yetkili organdır. Genel kurul üyeleri yönetmeliğin 8. maddesinde belirtilmiştir.
ii. Yürütme Kurulu: En az yedi kişiden oluşur. Bunlar arasında kadın ve gençlik başkanları da vardır.

iii. Meclisler ve Çalışma Grupları: Çalışma esasları genel kurul tarafından belirlenir.

iv. Konsey Başkanı: Konsey başkanı genel kurul tarafından seçilir. Seçim konseyin toplandığı ilk bileşimde yapılır.

Kent konseyi genel kurulu ilk toplantısını yapmak üzere belediye başkanının çağrısı ile toplanır. Belediye başkanının başkanlığında toplanan genel kurul, toplantıyı yönetmek için üyeleri arasından en az üç kişiden oluşan divan kurulunu seçer. Divan kurulunun oluşturulmasından sonra kent konseyi yürütme kurulu ve kent konseyi başkanı seçilir.

Genel kurul, çalışma usul ve esaslarını çalışma yönergesine göre belirler. Genel kurulun gündemini belirleme ve görüşlerini ilgili kuruma gönderme işi yürütme kurulu tarafından yapılır. Meclislerde ve çalışma gruplarında ortaya çıkan görüşler, kent konseyi genel kurulunda görüşülür. Eğer kabul edilirse ilgili belediye meclisine gönderilir.

Yönetmeliğe göre kent konseyi genel kurulunca oluşturulan görüşler, belediye meclislerinde tartışılır ve değerlendirilir sonra kent konseyine gönderilir ve halka en uygun araçlarla duyurulur. Ayrıca kent konseyi genel kurulları yönetmeliğe aykırı olmamak şartıyla kendisi de uygulama yönergeleri çıkarabilirler. Ayrıca, belediye başkanının önerdiği üç isim arasından yürütme kurulunun seçtiği bir genel sekreterlik birimi vardır. Bu birim kent konseyi başkanı ve yürütme kuruluna karşı sorumludur. Kent konseylerinin daha etkin olması için *kadın meclisleri*, *gençlik meclisleri, çalışma grupları* ve *mahalle ölçeğinde katılım* gibi farklı mekanizmalar da bulunmaktadır.

Bu bağlamda kent konseylerinin faaliyet alanları aşağıdaki gibi açıklamak mümkündür (Coşkun, 2007: 105-107):

- Kentle ilgili faaliyetler: Kentin doğasını, tarihini, kültürünü korumak ve yaşatmak, kentte yaşayanların yaşam kalitesini arttırmak ve onlara kent bilincini aşılama faaliyetleridir.
- Kentlilerle ilgili faaliyetler: Kent konseylerinin, kent meclisleri vasıtasıyla beraber aynı kentte yaşayan insanların birbirlerine destek olması, sosyal yardımlaşmanın yaygınlaştırılması ve sorunları çözmede dayanışma içerisinde olunması faaliyetleridir.
- Çevreyle ilgili faaliyetler: Çevreyi koruma bilincinin arttırılması ve sürdürülebilir kalkınma için gerekli planlar oluşturulurken çevrenin korunmasıdır.

- Kent Yönetimi ile ilgili faaliyetler: Kent ve kentlilere hizmet sunan tüm kamu kurumlarının yönetime etki etmesidir.

Bir kentte hem halkın hem de temsilcilerin ortak katılımı ile yerel demokrasi sağlanabilir. Dolayısıyla yerel demokrasinin sağlanması için kent konseyi ve ilgili kurullara farklı özellikteki üyelerin katılımı sağlanmalıdır. Türkiye'deki kent konseylerinin yeterince etkin olmamasının sebeplerinden biri de konseye katılım yapan ve fikir sunan kişi ya da kurumların fikirlerinin hemen uygulanmasını istemesi, sundukları projeler gerçekleşmezse ya da istedikleri sürede yapılmazsa konseyin etkisiz olduğunu söylemeleridir.

2.9. Türkiye Kent Konseyleri Birliği

13 Şubat 2010 tarihinde Bursa Kent Konseyi'nin ev sahipliğinde 58 Kent Konseyi'nin katılımıyla gerçekleştirilen "Türkiye Kent Konseyleri Buluşması"nda bir araya gelen Kent Konseyleri tarafından kabul edilen Sonuç Bildirgesi'nde "Kent konseyleri arasında eşit ortaklık ve dayanışma temelinde sürdürülebilir işbirliğinin geliştirilmesini hedefleyen, hemşehri hukukunu esas alan bir anlayışla; kentlerin potansiyelini harekete geçirmeye çalışan ve ülkemizin tüm kentlerinde iyi yönetişimin temel prensiplerine dayalı kent konseylerinin kuruluşuna öncülük eden bir işbirliği ağının hayata geçirilmesi" uygun görülerek; hazırlık çalışmalarını yürütmek üzere katılımcıların oybirliğiyle bir Çalışma Grubu görevlendirilmiştir. Türkiye Kent Konseyleri İletişim ve İşbirliği Ağı'nın kuruluşuna ilişkin olarak Çalışma Grubu tarafından Gaziantep Kent Konseyi'nin Dönem Başkanlığında sürdürülen hazırlık çalışmalarının tamamlanmasını müteakip 15-17 Nisan 2011 tarihinde Kocaeli'de yapılan "II. Kent Konseyleri Buluşması"nda Türkiye Kent Konseyleri Birliği – Kent Konseyleri İletişim ve İşbirliği Ağı'nın kuruluşu, illerin kent konseylerinin İlke ve Esaslar Metni üzerindeki ortak imzasıyla deklare edilmiştir (Kent Konseyleri Birliği, 2010).

Buna göre Kısaca "Türkiye Kent Konseyleri Birliği" olarak adlandırılan Kent Konseyleri İletişim ve İşbirliği Ağı;

- Kent konseyleri arasında eşit ortaklık ve dayanışma temelinde sürdürülebilir işbirliğinin geliştirilmesini hedefleyen;
- Hemşehri hukukunu esas alan bir anlayışla kentlerin potansiyelini harekete geçirmeye çalışan;
- Ülkemizin tüm bölgelerinde iyi yönetişimin temel prensiplerine dayalı kent konseylerinin kuruluşuna öncülük eden bir sivil toplum ağıdır.

Kent Konseyleri işbirliği ve İletişim Ağı'nın amacı, ağa dâhil olan kent konseyleri arasında interaktif ve sürdürülebilir bir iletişimin kurulması ve yürütülmesi ile kentler arasında deneyim paylaşımını esas alan sürekli bir işbirliği ve iletişimin sağlanmasıdır.

Kent Konseyleri İletişim ve işbirliği Ağına katılan kent konseyleri;

- Kent konseyleri arasında eşit ortaklık ve dayanışma temelinde sürdürülebilir işbirliğinin geliştirilmesini hedefler;
- Kent konseyinin iyi yönetişimin temel prensipleri doğrultusunda şeffaf, katılımcı ve hesap verebilir bir yapıda oluşması ve gelişmesine gayret ederler;
- Hemşehri hukukunu esas alan bir anlayışla kentlerin potansiyelini harekete geçirmeye çalışırlar;
- Bütün kentsel paydaşların yönetim ve karar alma mekanizmalarına aktif katılımını kolaylaştırırlar;
- Sürdürülebilir kalkınma ve kentsel gelişme vizyonuna uygulayarak hemşehrilik bilincinin oluşturulmasını savunurlar.

Türkiye Kent Konseyleri Birliği, aşağıdaki konularda Kent Konseylerine katkı sağlar (Kent Konseyleri Birliği Tüzüğü, 2020):

- Kent Konseylerinin, iyi yönetişimin esas ilkeleri yönünde katılımcı, şeffaf ve hesap verebilir bir sisteme olması ve ilerlemesi,
- Kent Konseylerinin, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kabul ettiği ve imzaladığı Birleşmiş Milletler Konferansları ile diğer uluslararası anlaşmalarda kent ve kent hayatına dönük esas prensipleri uygulamaya sokması,
- Kent Konseylerinin, kent anlayışının ve hemşehrilik düşüncesinin ilerletilmesi, kentin hak ve hukukunun muhafaza edilmesi, devam edilebilir kalkınma, çevreye karşı hassas olma, toplumsal yardımlaşma ve dayanışma, şeffaflık, hesap verebilirlik, katılım ve yerinden idare prensiplerini öne çıkarmak için gerçekleştireceği faaliyetler,
- Kent Konseylerinin, uluslararası faaliyetleri ve devlet şartlarını göz önünde bulundurarak, taraflı olmayan bir bakış açısıyla düşünce ve tekliflerini oluşturmaları,
- Kent Konseylerinin, faaliyetlerinin etkinleştirilmesi ve geliştirilmesi için yapılacak araştırmalar,

- Kent Konseylerinin, kurs, seminer, konferans ve panel gibi eğitim çalışmaları,
- Yaptığı araştırma ve çalışmalarla kentlerin sürdürülebilir gelişmesine, tanıtılmasına ve çevreye duyarlılık konusunda farkındalık yaratılmasına katkıda bulunan kişi ya da kuruluşlara Yönetim Kurulu Kararı ile "Para Ödülü" ve/veya "Şeref Ödülü" vermek,
- Gerekli izinler alınmak şartıyla yardım toplama faaliyetlerinde bulunmak ve yurt içinden ve yurt dışından bağış kabul etmek,
- Tüzük amaçlarının gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyduğu gelirleri temin etmek amacıyla iktisadi, ticari ve sanayi işletmeler kurmak ve işletmek,
- Üyelerinin yararlanmaları ve boş zamanlarını değerlendirebilmeleri için lokal açmak, sosyal ve kültürel tesisler kurmak ve bunları tefriş etmek,
- Uluslararası faaliyette bulunmak, yurt dışındaki dernek veya kuruluşlara üye olmak ve bu kuruluşlarla proje bazında ortak çalışmalar yapmak veya yardımlaşmak,
- Derneğin amacı ile ilgisi bulunan ve kanunlarla yasaklanmayan alanlarda, diğer derneklerle veya vakıf, sendika ve benzeri sivil toplum kuruluşlarıyla ortak bir amacı gerçekleştirmek için plâtformlar oluşturmak.

Görüldüğü üzere Türkiye Kent Konseyleri Birliği, ülkemizde faaliyet gösteren tüm Kent Konseylerini kapsayıcı bir şekilde amaç ve hedeflerini belirlemiştir. Bu hedefler doğrultusunda Türkiye Kent Konseyleri Birliği aktif olarak çalışmalarına devam etmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ALAN ARAŞTIRMASI:

ÇANAKKALE KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ

3.1. Çanakkale Hakkında Bilgiler

Çanakkale, Türkiye'nin kuzeybatısında, Marmara Bölgesi ve Ege Bölgesinde bulunan bir şehirdir. 12 ilçe ve 81 mahalleden oluşan Çanakkale şehrinin nüfusu 542.157'dir (Türkiye İstatistik Kurumu, 2018). Türkiye'de İstanbul ile beraber, Asya ve Avrupa kıtalarında olan ve boğaza sahip olan diğer şehirdir. Çanakkale'nin yüz ölçümü 9.817 km²'dir. Edirne, Tekirdağ ve Balıkesir şehirlerine sınırı vardır. Türkiye'de nüfus yoğunluğu açısından 39. il olan Çanakkale'de bir üniversite mevcuttur. Çanakkale'den öteki illere ulaşım otoyollar ve hava yoluyla yapılmaktadır. Çanakkale'deki iklim, şehrin coğrafyası sebebiyle geçiş özelliği bulunsa da genellikle Akdeniz iklimi görülmektedir (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2020). Anadolu'nun en batısında bulunan Baba Burnu ile Türkiye'nin en batısındaki Gökçeada'daki İncirburnu burada bulunmaktadır. Ege Denizi'nde Türkiye'nin sahip olduğu en büyük adalar olan Bozcaada ve Gökçeada da Çanakkale'nin ilçeleridir. Çanakkale, Kuzeybatı Anadolu'da, kendi ismiyle söylenen boğazın en dar bölümünde bulunan bir şehirdir. Merkez ilçe nüfusu 2020 yılı için 136.484'tür. Troya kalıntılarının olduğu şehirdir. Çanakkale'nin, İstanbul gibi hem Avrupa hem de Asya'da sınırları vardır.

3.2. Çanakkale Kent Konseyi

Çanakkale kent konseyi 2004 Eylül ayında kurulmuştur. T.C. İçişleri Bakanlığı'nın yönetmelikte yaptığı son düzenlemeleri uygulamak için, 30 Eylül 2009 tarihinde Genel Kurul'la organlarını yeniden seçmiş ve gereken düzenlemeleri yapmıştır (Çanakkale Kent Konseyi, 2020).

Çanakkale Kent Konseyi'nin örgütsel yapısı Başkan, Yönetim Kurulu, Meclisler, Mahalle Meclisleri ve Çalışma Gruplarından oluşmaktadır. Kent Konseyi Başkanının haricinde genel kurulla seçilen dokuz üyeli Yürütme Kurulu vardır. Çanakkale Kent Konseyinin Engelliler, Kadın, Çevre, Kültür ve sanat, Spor Meclislerinin yanı sıra Esenler, Cevatpaşa, Namık Kemal, Barbaros, İsmetpaşa Mahalle Meclisleri vardır. Yönetmelik gereği engelliler, kadın çevre, spor, kültür ve sanat meclis başkanları Yürütme Kurulu'nun doğal üyeleridir. Yürütme Kurulu her hafta, Kent Konseyi Genel Kurulu her yıl, Mart,

Haziran, Eylül ve Aralık ayları olmak üzere dört kez toplanmaktadır. Ayrıca ortaya çıkan şartlara göre olağanüstü toplantılar da yapmaktadır. Genel Kurul'da onaylanan bir yönergeyle Konseyin harcama yöntemleri, çalışma şartları, konsey bünyesinde kurulan grup ve meclislerin kuruluş ve çalışma kuralları belirlenmiştir. Genel Kurul toplantılarına Yönetmelikle belirlenmiş temsilcilerin yanı sıra, herkesin katılımına açıktır ve toplantıya katılan herkes gündemle ilgili görüşlerini belirtebilmektedir. Konsey görüşmelerde genellikle tartışarak karar almakla birlikte, zorunlu oylama yapılmasının gerekli olduğu hallerde ve seçimlerde, yalnızca temsilciler oy kullanabilmektedir (Çanakkale Kent Konseyi, 2020).

Kent Konseyi; kentle ilgili herhangi bir alanda/konuda çalışma yapmak, kentin ihtiyaçları doğrultusunda proje gerçekleştirmek isteyen bireylerin oluşturduğu Çalışma Gruplarına araç gereç, yer, malzeme, bütçe, gibi imkânlar sunmaktadır. Çanakkale Kent Konseyi'nin merkezinde meclisler, gruplar ve proje işleri sekreterleri ile büro işlerinden sorumlu sekreter görev yapmaktadır. Çanakkale Kent Konseyi UCLG-MEWA (Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Orta Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı) üyesidir (Çanakkale Kent Konseyi, 2020).

3.2.1. Çanakkale Kent Konseyi Vizyonu ve Misyonu

Çanakkale Kent Konseyi vizyonu; sivil toplumu güçlü bir kentin, her türlü diyaloğa açık ve ortak iş yapma erkine sahip otonom bir kent konseyi olarak vizyonu; kamu kurumlarının desteğini de alarak, katılımcı ve müzakereci demokrasi ilkesi temelinde, karar alma sürecinde kentlilerin aktif rol almasını sağlayarak; kent vizyonunu gerçekleştirebilmek için çalışmaktır (Çanakkale Kent Konseyi, 2020).

Çanakkale Kent Konseyi olarak misyonu; kentlilerin, kent vizyonunu en üst seviyede gerçekleştirebilmelerini sağlamak için destek olmayı hedefler. Bunun için yer ve insan kaynakları niteliksel olarak arttırarak, Meclislerin ve Çalışma Gruplarının işlerine destek sağlayarak, karar alma süreçlerine kentlileri dahil ederek, siyaset üstü çalışma etiğimizden sapmadan, ilk başta bütçe kaynakları olmak üzere tüm hizmetlerimizde eşitliği ve katılımcılığı göz ardı etmeden, karar süreçlerinin demokratikleştirilmesini görev bilir (Çanakkale Kent Konseyi, 2020).

Çanakkale Kent Konseyinin vizyonunda ve misyonunda diğer aktörlerle çalışma ve katılım vurgulanmıştır.

3.2.2. Meclis Çalışma Grupları

Çanakkale Kent Konseyinde bulunan çalışma gurupları aşağıdaki gibidir.

Çevre Meclisi: 25.12.2010 tarihli Kent Konseyi Genel Kurul toplantısında kabul edilen yönerge ile kurulmuştur. Çanakkale Kent Konseyi Çevre Meclisi'nin kuruluş amacı; çevre değerlerinin, tarihi ve kültürel kaynakların korunması; sürdürülebilir ve ekolojik yaklaşımı kent yönetimi ve politikalarına yansıtmaktır. Çanakkale Kent Konseyi yapısı altında çalışmalarını gerçekleştirmek üzere Çevre Meclisi Yönergesi, çevre ile ilgili kurum ve kuruluşlardan katılımlarla yapılan bir dizi toplantı ve çalışma sonucunda oluşturulmuştur. Çevre Meclisi ilk Genel Kurul toplantısını 24.01.2011'de yaparak Yürütme Kurulunu belirleyerek, çalışmalarına başlamıştır (Çanakkale Kent Konseyi, 2020).

Engelliler Meclisi: Çanakkale Kent Konseyi Engelliler Meclisi,22.12.2007 tarihli Kent Konseyi Genel Kurul toplantısında kabul edilen yönerge ile kuruldu. Engellilerin toplumsal hayata doğrudan katılımını sağlamak, rehabilitasyon, sağlık, bakım ve eğitim ihtiyaçlarının giderilmesi ile üretim kapasitelerinin arttırılası için çalışmayı; kentlilerin engellilerle birlikte yaşam sürerek, engellilerin karşılaştığı sorunların kolaylaştırılmasını ve engellinin toplumsal ve ekonomik fayda üretiminde aktif olmalarını sağlamak için gönüllülük temelinde oluşturulmuştur. Çanakkale'de mevcut olan engellilerle ilgili dernek ve vakıflar başta olmak üzere, engellilerle ilgili sorumluluk ve yükümlülükleri olan merkezi ve yerel kurum temsilcileri ile engellilerle ilgili çalışmalar yapan gönüllülerin katılımlarıyla Meclis Yönergesi hazırlanmıştır (Çanakkale Kent Konseyi, 2020).

Kadın Meclisi: Çanakkale Kent Konseyi Kadın Meclisi 16.12.2009 tarihli Kent Konseyi Genel Kurul toplantısında kabul edilen yönerge ile kurulmuştur. Kent yaşamında kadınlar için kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kadının hak ve hukukunun sağlanması, din, ırk, dil, kültür, sınıf, eğitim ve düşünce farkına bakmaksızın şehir içinde yaşayan tüm kadınların toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma sürecinde aktif rol almalarını sağlamak için gönüllülük temelinde oluşturulmuştur. Çalışmalarını gerçekleştirmek üzere Meclis Yönergesi, Çanakkale'de kurulu olan kadınlarla ilgili dernek ve vakıflar başta olmak üzere, kadın komisyonu olan dernekler, kadınlarla ilgili sorumluluk ve yükümlülükleri olan merkezi ve yerel kurum temsilcileri ile kadınlarla ilgili çalışmalar yapan gönüllülerin katılımlarıyla hazırlanmıştır (Çanakkale Kent Konseyi, 2020).

Kültür ve Sanat Meclisi: Çanakkale Kent Konseyi Kültür ve Sanat Meclisi 29 Ocak 2015 Kent Konseyi Genel Kurul toplantısında kabul edilen yönerge ile oluşturulmuştur.

Çanakkale'de sanata olan ilgiyi artırarak kültürel dışlanmayı ortadan kaldırmaya yönelik projeler üretmek, kültürler arası iletişimi geliştirmek, etnografik nitelikteki taşınır kültür ve tabiat eserlerinin korunmasına yönelik çalışmalar yapmak, hasar gören ve özelliği yok olmaya başlamış taşınmaz kültür varlıklarını aslına uygun restore edilmesi için teşvik etmek, somut olmayan kültürel mirasın korunması için çalışmalar yapmak amacı ile kurulmuştur. Çanakkale Kent Konseyi altında faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere Kültür ve Sanat Meclisi Yönergesi, ilgili kurum ve kuruluşlardan temsilcilerle yapılan bir dizi toplantı ve çalışma sonucunda oluşturulmuştur. Meclis17.04.2015 tarihinde ilk Genel Kurul toplantısını yaparak Yürütme Kurulunu oluşturmuş, Kültür ve Sanat Meclisi 28.04.2017 tarihinde seçimli genel kurulunu yaparak faaliyetlerine başlamıştır (Çanakkale Kent Konseyi, 2020).

Spor Meclisi: Çanakkale Kent Konseyi Spor Meclisi 29 Ocak 2015 Kent Konseyi Genel Kurul toplantısında kabul edilen yönerge ile kuruldu. Çanakkale'de spora katılımın arttırılması, Çanakkale'nin dokusuna ilişkin doğal, kültürel, tarihi ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve bu doğrultuda sportif faaliyetleri geliştirmek, kentin kaynaklarının ve çevre değerlerinin sportif anlamda adil, verimli ve etkin kullanılması için katkıda bulunmak, Çanakkale'de spor kulübü ve derneklerinin gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak, Çanakkale'de her yaş grubundan ve her kesimden insanın toplumsal yaşamdaki sportif etkinliklerini arttırmak amaçları ile Çanakkale Kent Konseyi yapısı atında çalışmalarını gerçekleştirebilmek kuruluş amacıdır. Spor Meclisi Yönergesi, spor ile ilgili kurum ve kuruluşlardan temsilcilerle yapılan bir dizi görüşme ve çalışma sonucunda oluşturulmuştur. Meclis ilk Genel Kurul toplantısını 24.03.2015 tarihinde yaparak Yürütme Kurulunu oluşturmuş ve faaliyetlerine başlamıştır. Spor Meclisi 27.04.2017 tarihinde Seçimli Genel kurul Toplantısını gerçekleştirmiştir (Çanakkale Kent Konseyi, 2020)

Çanakkale Kent Konseyinde ayrıca çeşitli konularda çalışma grupları oluşturulmuştur. Bu gruplar;

- Atikhisar Çalışma Grubu
- Bağımlı Değil Sağlıklı Yaşam Çalışma Grubu
- Bağımlılıkla Mücadele Çalışma Grubu
- Boreas Kırkyama Çalışma Grubu
- Değerlerimiz Çalışma Grubu
- "Eğitim İçin Gönüllü Destek Programı"

- Engelsiz Kent Çalışma Grubu
- Engelsiz Yürekler Çalışma Grubu
- Esnaf Çalışma Grubu
- Gönüllü Dostu Çalışma Grubu
- İzciliği Geliştirme ve Yaygınlaştırma Çalışma Grubu
- Kente Yönelik Stratejik Planların İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Çalışma Grubu
- Mülteci Çalışma Grubu
- Plajlarımız, Sahillerimiz, Havuzlarımız Çalışma Grubu
- Sahiller Hepimizin Çalışma Grubu
- Sanat Sokağı Oluşturma Çalışma Grubu
- Sarıçay Çalışma Grubu
- Sosyal Dışlanmayı Önleme Çalışma Grubu
- 60+ Yaş Üniversitesi Çalışma Grubu (Çanakkale Kent Konseyi, 2020).

3.2.3.Çanakkale Kent Konseyi'nin Görevleri

Katılımla ilgili olan görevler

- Çanakkale'de katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşerilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, yerel yönetişim anlayışının benimsenmesini sağlamak,
- Çanakkale'ye ilişkin faaliyet planları ve temel stratejilerin belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti içine alan ortak bir aklın oluşturulmasına katkıda bulunmak,
- Yerellik ilkesi çerçevesinde demokrasiyi, katılımcılığı ve uzlaşma kültürünü geliştirmek,
- Kent için üretilen projelerin karar verme süreçlerinde kentlilerin katılımını arttırarak daha fazla etkin olmalarını sağlamak,
- Çanakkale'de her yaş grubundan ve her kesimden insanın toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma süreçlerinde aktif rol almalarını sağlamak,

- Kentin yönetiminde hesap verebilirlik, saydamlık, katılımcılık, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmak,

Çevre ile ilgili olan görevler

- Çanakkale'nin kimliğine ilişkin her türlü değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek,
- Şehrin kaynaklarının ve çevresel değerlerin verimli, etkili ve adil kullanılmasına katkıda bulunmak,
- Çanakkale'de sürdürülebilir yaşam anlayışına dayalı kent insanının yaşam seviyesini geliştiren, çevreye karşı hassas ve yoksulluğun ortadan kaldırılması için gerçekleştirilecek olan programları desteklemek.

Diğer görevler

- Çanakkale'de gelişmiş ve kurumsallaşmış sivil toplum kuruluşlarının oluşması için katkıda bulunmak,
- Farklı kent konseyleri ile kentin gelişimine katkı sunacak ortak çalışmalar yapmak,
- Çanakkale Kent Konseyi'nde alınan kararların, değerlendirilmek üzere başta belediye olmak üzere ilgili kurumlara gönderilmesini sağlamak (Çanakkale Kent Konseyi, 2020).

3.2.4. Çanakkale Kent Konseyi'nin İlkeleri

Çanakkale Kent Konseyi'nin ilkeleri aşağıdaki gibidir:

- Kenti sahip çıkma, ortak çözüm ve demokratik katılım,
- Kentimizin daha iyi bir geleceğe sahip olması için katkıda bulunmak,
- Devletimizin imza altına aldığı ve onayladığı Birleşmiş Milletler Zirveleri ile diğer uluslararası sözleşmelerde kent ile ilgili ve kent yaşamına yönelik ilkeleri hayata geçirmek,
- Kentin hak ve hukukunun korunması, çevreye duyarlılık, sürdürülebilir yaşantı, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini ön plânda tutarak, kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesine katkıda bulunmak,

- Küresel gelişmeleri ve ülke koşullarını göz ardı etmeden, kent için alınacak kararlara tarafsız bir yaklaşımla görüş ve önerilerini oluşturmak,
- Daha fazla katılımın olduğu ve ortak akla dayanan uzlaşmayı baz almak,
- Yenilikleri ve değişimi takip ederek sonuç odaklı çalışma kültürünü kabullenmektir (Çanakkale Kent Konseyi, 2020).

3.3.Alan Araştırması

3.3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Kent Konseyleri, Türkiye'de yerel yönetişimin en önemli aktörlerden birisi konumundadır. Çanakkale ili nüfus çeşitliliği, ekonomideki payı ve coğrafi ve kültürel öneminden kaynaklı, dikkat çeken illerin arasında yer almaktadır. Ayrıca Türkiye'nin nüfus sıralamasında 2019 yılı verilerine göre 542.157 nüfusuyla ülke sıralamasında 39. sırada yer almaktadır. Böyle bir ilin, yönetişim açısından dönemin gereklerine göre bir kent konseyine sahip olup olmadığı, yönetsel alana dair çalışmalar bakımından önem arz etmektedir. Buradan hareketle, çalışmanın amacı; Kent konseylerini Çanakkale kent konseyi üzerinden araştırma ve sorgulama amacı taşımaktadır. Bu bağlamda yapılan görüşmeler, elde edilen veriler ve analizler sonucunda kent konseyinin sorunları tespit edilmeye çalışılmış ve bazı çözüm önerilerinde bulunulmuştur.

YÖK tez veri tabanında "Yerel Yönetişim Açısından Kent Konseyleri" hakkında sorgulama yapılmıştır. Buna göre 2008 yılından öncesinde kent konseyleri ve yerel yönetişimle ilgili herhangi bir çalışmanın olmadığı görüşmüştür. Bu bağlamda tespit edilen çalışmaların (Batur, 2019; Güler, 2017; Öğüt, 2017; Atak, 2017; Arslan, 2017; Lamba, 2012; Dur, 2011; Hancıoğlu, 2008; Varki, 2008) sınırlı olduğu, Çanakkale özelinde ise kent konseyinin yerel yönetişim açısından değerlendirilmesine yönelik herhangi bir araştırmanın yapılmadığı görülmüştür. Dolayısıyla bu çalışma, Çanakkale Kent Konseyi özelinde ilk tez çalışılması sebebiyle önem arz etmektedir.

3.3.2. Araştırma Soruları

Araştırma soruları aşağıdaki gibidir:

- Yerel yönetişim nedir?
- Kent Konseylerinin yerel yönetişimin gelişimi sürecindeki önemi nedir?
- Kent Konseyleri, yerel yönetişime hangi katkılarda bulunmaktadır?

- Kent Konseyleri, görevlerini ve amaçlarını yerine getirebiliyor mu?
- Kent Konseyi yöneticileri yerel yönetişimi nasıl algılamaktadır?
- Kent konseyi yöneticileri organizasyon yapısı ve işleyişini yeterli görüyorlar mı?
- Kent konseyi yöneticileri yerel halkın konseye katılımını yeterli olarak görüyorlar mı?

3.3.3. Araştırmanın Örneklemi

Araştırma Çanakkale Kent Konseyi'nde görev yapmakta olan konsey başkanı, yürütme kurulu üyeleri ve meclis başkalarından oluşan 8 kişi ile gerçekleştirilmiştir.

3.3.4 Araştırmanın Yöntemi ve Veri Toplama Tekniği

Araştırmada betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kent konseyi başkanı ve yönetim kurulu üyelerine yönelik 19 açık uçlu sorudan oluşan ve meclis başkanlarına yönelik açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formları literatür taraması yapılarak oluşturulmuştur. Görüşme sorularının hazırlanmasında Ergül (2009) tarafından hazırlanan ''Yerel Yönetişim Göstergeleri Açısından Adana'da Kurumsal Uygulamalar: Adana Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi ve Küçükşen (2006) tarafından hazırlanan ''Yerel Demokrasinin Gelişimi Sürecinde Kent Konseylerinin Rolü ve İşlevselliği: Bursa ve Yalova Kent Konseyi Örneği'' yüksek lisans tezlerinden faydalanılmıştır. Görüşme formlarının geçerliliği alanında uzman iki kişi tarafından incelenerek sağlanmıştır. Görüşmeler 15 Mart 2020-15 Nisan 2020 tarihleri arasında önceden randevu alınarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler 30-45 dakika arasında bir sürede yazılı not alarak gerçekleştirilmiştir.

3.3.5. Araştırma Verilerinin Analizi

Kent konseyi ve yönetim kurulu üyelerine yönelik görüşmelerden elde edilen veriler MAXQDA nitel veri analiz programı ve içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak içerik analizinin amacıdır. İçerik analizinde birbirine benzeyen veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek, anlaşılır bir biçimde düzenlenerek yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek; 2016: 242).

3.3.6.Bulgular

3.3.6.1. Yönetim Kurulu Üyeleri İle Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Kent Konseyi Başkanı ve Yürütme Kurulu Üyeleri ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

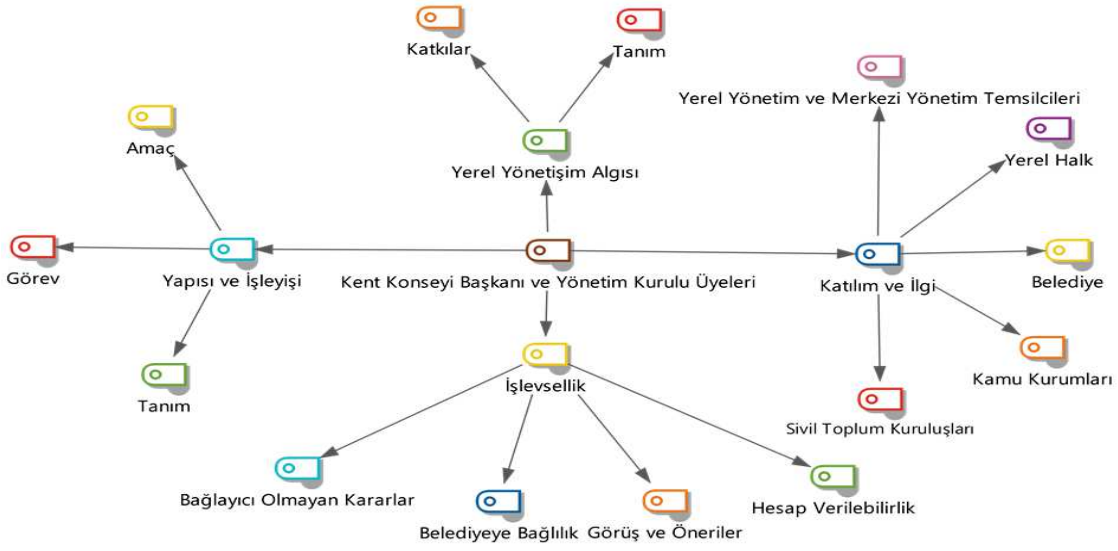
Tablo 3.1. Katılımcıların Özellikleri

Katılımcı	Mesleği	Cinsiyet	Yaş	Doğum Yeri	Eğitim Durumu	Görev Süresi	Görevi
K1	Muhtar	Erkek	40	Çanakkale	Lise	1 Yıl	Konsey Başkanı
K2	Ev Hanımı	Kadın	54	Ankara	Lise	12 Yıl	Yönetim Kurulu Üyesi
K3		Kadın	45	Diyarbakır	Üniversite	8 Ay	Yönetim Kurulu Üyesi
K4	Emekli	Erkek	59	Çanakkale	Yüksekokul	4Yıl	Yönetim Kurulu Üyesi
K5	Muhtar	Erkek	59	Çanakkale	Lise		Yönetim Kurulu Üyesi

Katılımcıların 3'ü erkek 2'si kadın olmak üzere yönetim kurulu üyesi 4 katılımcı, konsey başkanı 1 katılımcı bulunmaktadır. Katılımcıların 3'ü lise mezunu 2'si üniversite mezunudur. Katılımcıların yaş aralığı 40 ile 59 arasında değişmektedir. Katılımcıların görev süreleri 8 ay ila 12 yıl arasında değişiklik göstermektedir.

Kent konseyi başkanı ve yönetim kurulu üyelerine yönelik "kent konseyinin yapısı ve işleyişi", "yerel yönetişim algısı", "katılım ve ilgi" ve "işlevsellik" olmak üzere 4 ana tema oluşturulmuştur. Konunun uzmanı 2 kişi ile temalar ve alt kodlar belirlenmiştir. Temalara yönelik kod teori modeli "Şekil 3.1" deki gibidir;

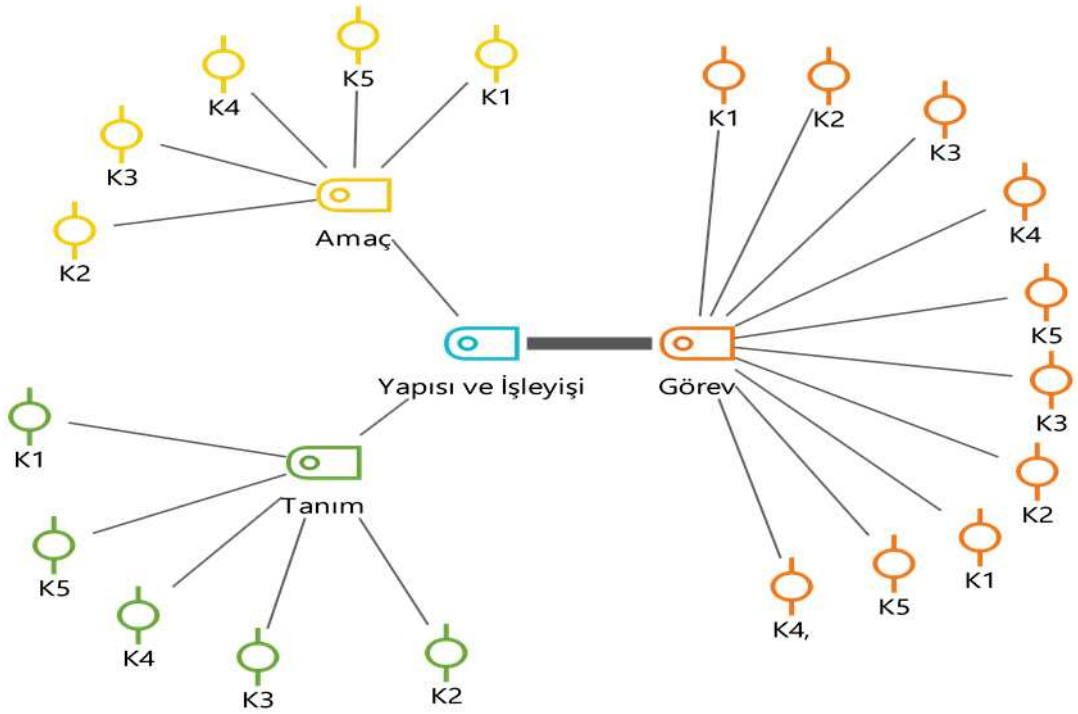
Şekil 3.1. Kent Konseyi Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyelerine Ait Kod Teori Modeli

3.3.6.1.1. Kent Konseyinin Yapısı ve İşleyişi

Belediye teşkilatı olan yerlerde kent konseyleri genel seçimlerden sonra üç ay içinde oluşturulur. Kent Konseylerinde kimlerin olduğu kent konseyleri yönetmeliğinin 8. maddesinde belirtilmiştir (Yönetmelik madde 8). Kent konseyi üyeleri; mahallin en büyük mülki idare amiri, belediye başkanı, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, muhtarlar, siyasi partilerin temsilcileri, üniversite temsilcileri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının temsilcileri, sendikaların, noterlerin, baroların, dernek ve vakıfların temsilcileri ve kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisinden oluşmaktadır (Coşkun, 2007: 108).

Bu bağlamda "yapısı ve işleyişi" teması üç alt kategoride kod alt kod bölümler modeli oluşturularak incelenmiştir. "Yapısı ve işleyişi" temasına yönelik kod alt kod bölümler modeli Şekil 3.2'deki gibidir;

Şekil 3.2. Yapısı ve İşleyişine Dair Kod Alt Kod Bölümler Modeli

Kent konseyinin yapısı ve işleyişi teması altında amaç, tanım ve görev alt kodlarında tüm katılımcılar görüş bildirmiştir. Amaç alt kodunun frekansı 5, tanım alt kodunun frekansı 5, görev alt kodunun frekansı ise 10 olarak gerçekleşmiştir. Bu bağlamda katılımcıların yapısı ve işleyişi teması altında en yoğun olarak görüş bildirdikleri alt kodun kent konseyinin

görevleri olduğu ifade edilebilir. Yapısı ve İşleyişi temasına dair kod dağılımı aşağıdaki Tablo 3.2'deki gibidir;

Tablo 3.2. Kent Konseyinin Yapısı ve İşleyişi Temasına Dair Kod Dağılımı

Kod Sistemi	K1	K2	K3	K4	K5	TOPLAM
Yapısı ve İşleyişi						0
Görev	●	●	●	●	●	10
Amaç	●	●	●	●	●	5
Tanım	●	●	●	●	●	5
TOPLAM	4	4	4	4	4	20

Katılımcıların tamamı kent konseylerinin kendilerine ifade ettiği tanımı bildirmişlerdir. Kent konseylerinin tanımına yönelik ifadeleri aşağıdaki gibidir;

"Kent Konseyi yerelde demokrasinin oluşması için tüm dinamikleri harekete geçiren, kentli ile kurumlar arası iş birliğini sağlayarak yönetim kavramının oluşması için mücadele eden bir dinamiktir." (K1)

Kent sorunlarının kent vizyonun korunması ve hemşerilik bilinciyle geliştirmesi, hak hukukun korunması, sosyal yardımlaşma, dayanışma sağlanarak yönetilmesi." Kurum ve kuruluşların STK 'larla işbirliği yapılmasıyla farkındalık yaratmak." (K2)

"Yerel gündem 21 çevre ve kalkınma arasındaki yaşamsal köprünün güçlendirilmesini ve kalkınmanın ''sürdürülebilir'' olmasını ilke edinen teori ve pratikler bütünüdür." (K3)

"Kentli için kurulmuş bir konsey" (K4)

"Kentin yaşamında hemşerilik bilincinin arttırılması, kentlinin hak ve hukukunun korunması, sosyal yardım, kalkınma ve katılımın arttırılarak hayata geçirilmesidir." (K5)

Katılımcıların tanımlamasında yerel demokrasi, dayanışma, hemşehri, katılımcılık ve kurumlar arası iş birliği ortak vurgulanan kavramlardır.

Katılımcıların tamamı kent konseylerinin amaçlarının ne olduğu hakkında görüş bildirmişlerdir. Kent konseylerinin amaçlarına yönelik ifadeler aşağıdaki gibidir;

"Kentliye kentlilik bilincinin oluşmasını sağlamak ve demokrasi bilincini geliştirerek kentte alınacak kararlarda söz sahibi olmasını sağlamaktır." (K1)

“Kent yaşamının kent vizyona uygun farkındalık ve duyarlılık sağlamak.” (K2)

“Kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetişim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışan kent konseylerinin çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.” (K3)

“Kenti daha da iyi bir hale getirmek.” (K4)

“Kentle ilgili tüm sorunların ve yapılması gereken yeniliklerin araştırılarak halkla birlikte belediye meclisine öneride bulunarak çözümlenmesine yardımcı olmak.” (K5)

Katılımcıların tamamı kent konseylerinin görevleri hakkında görüş bildirmişlerdir. Kent konseylerinin görevlerine yönelik ifadeler aşağıdaki gibidir;

“Çok ortaklı, çok aktörlü yönetişim anlayışının benimsenerek ortak akıl ile kararlar alınmasını sağlamak.” “Görevler ve amaçlar kentlilerin katılımı ve ilgi oranları doğrultusunda yerine getiriyor. Başkanlık dönemimde ilgi ve katılımda arttığı için üst seviyelerde” (K1)

“Çanakkale kent konseyi işlevli bir şekilde sürdürüyor. “Kentlerin farkındalık yaratmak, karar mekanizmasında meclislerle birlikte kentin sorunlarını çözmek ve yardımcı olmak, katılımcılık sağlamak.” (K2)

“Görevlerini yerine getiriyor, fakat amaçlarını yerine getirebilme konusunda tam anlamıyla yeterli olduğunu düşünmüyorum.” (K3)

- “Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşerilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok aktörlü yönetişim anlayışının benimsenmesini sağlamak;
- Sürdürülebilir gelişmenin sağlanması ve bu konuda ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik planların hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak;
- Kente ilişkin temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturulmasında katkıda bulunmak;

- Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcıların, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek;
- Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal vb değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek;
- Kent kaynaklarının etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmak;
- Sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programları desteklemek;
- Sivil toplum gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak;
- Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak;
- Kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmak;
- Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamaktır." (K3)

"Görevini yeterince yerine getiriyor, oldukça aktif." Kentimizi daha da ileri seviyeye taşımak." (K4)

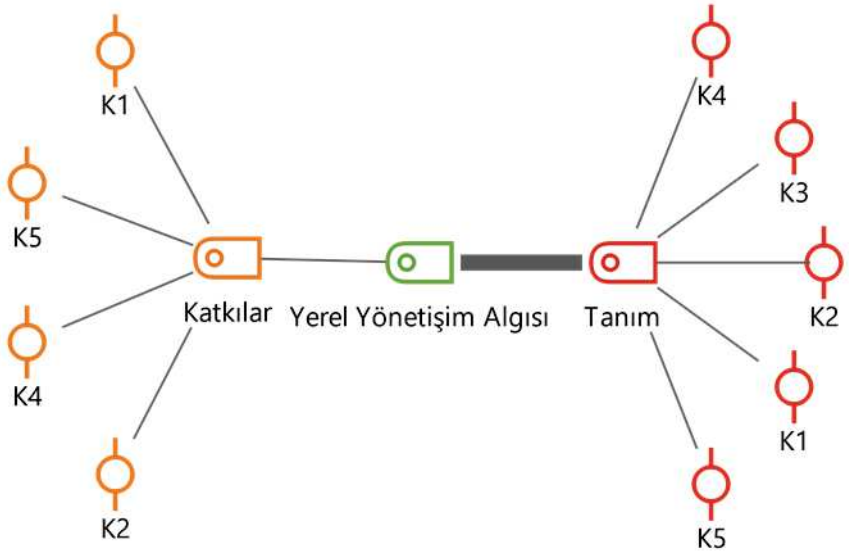
"Getirmeye çalışıyor. Halktan gelen olumlu ve olumsuz tepkilere ve taleplere dayanarak yürütme kurulunda değerlendirerek çözüme ulaşmasını sağlar. Ekonomik koşullar yerinde değerlendirilerek hayata geçirilmeye çalışılır." Ortak yaşam bilincinin geliştirilmesi, faaliyet planlarının belirlenmesi, hemşerilik bilincinin arttırılması, kentin tarihine, doğasına sahip çıkmak, sivil toplum gelişmesine ve kurumsallaşmasına yardımcı olmak, çocuklar, engelliler, gençler ve kadınların toplumsal etkinliklere faal olarak katılımı sağlamak." (K5)

Kent konseyinin görevinin etkin şekilde yerine getirdiğini 3 katılımcı vurgularken, 2 katılımcı görevlerini amaçları doğrultusunda yerine getirmede yeterli olmadığını belirtmiştir.

3.3.6.1.2 Yerel Yönetişim Algısı

Yönetişim ile ilgili altı temel ilke sayılabilir. Bunlar; şeffaflık, katılımcılık, hesap verilebilirlik, eşitlik ve hukukun üstünlüğü, etkinlik ve hizmette yerelliktir. Hizmette yerellik ilkesi doğrudan doğruya yerel yönetimleri ilgilendiren ve yönetişim için yerel yönetimleri vazgeçilmez bir duruma getiren bir ilkedir. Bu kapsamda kent konseyleri de yönetişimin uygulama alanı bulduğu önemli kuruluşlar arasında yer almaktadır. Bu kapsamda yapılan bu analizle Çanakkale kent konseyi yönetim kurulu üyelerinin yerel yönetişim algısı ölçülmeye çalışılmıştır.

"Yerel yönetişim algısı" teması iki alt kategoride kod alt kod bölümler modeli oluşturularak incelenmiştir. Yerel yönetişim algısı temasına yönelik kod alt kod bölümler modeli Şekil 3,3'deki gibidir;

Şekil 3.3. Yerel Yönetişim Algısına Dair Kod Alt Kod Bölümler Modeli

Yerel yönetişim algısı teması altında tanım ve katkılar alt kodunda katılımcıların büyük bir kısmı görüş bildirmiştir. Tanım alt kodunun frekansı 5, katkılar alt kodunun frekansı 4 olarak gerçekleşmiştir. Bu bağlamda katılımcıların yerel yönetişim algısı teması altında en yoğun görüş bildirdikleri alt kodun yerel yönetişim algısına dair tanımlar olduğu ifade edilebilir. Yerel Yönetişim temasına dair kod dağılımı aşağıdaki Tablo 3.3.'deki gibidir;

Tablo 3.3. Yerel Yönetişim Temasına Dair Kod Dağılımı

Kod Sistemi	K1	K2	K3	K4	K5	TOPLAM
Yerel Yönetişim Algısı						0
Katkılar	●	●		●	●	4
Tanım	●	●	●	●	●	5
TOPLAM	2	2	1	2	2	9

Katılımcıların tamamı yerel yönetişimin ne ifade ettiğine dair tanımlarını bildirmişlerdir. Yerel yönetişimin tanımına yönelik ifadeleri aşağıdaki gibidir;

"Kentlilerin yerel yönetimlerde söz sahibi olabilmesi ''ben yaptım oldu'' anlayışının yıkılarak karar kademelerinde kendi isteklerinin yerine getirilmesi için çalışabilmeleri aynı şekilde kurumlarında karar alacağı zaman kentlinin fikrini alma kültürünü oluşturması." (K1)

"Kurum ve kuruluşlarla STK' larla ve meclis üyeleri ile uyumlu yönetim sağlıyor." (K2)

"Yönetişim sürecinin yerel yönetimlerle karşılıklı etkileşim içinde gerçekleştirilmesini ifade etmektedir. Ayrıca bu tür bir katılımcı anlayış, yerel yönetim uygulamalarına meşrutiyet kazandıracağından temsili demokrasinin eksikliklerini de giderme olanağı vermektedir." (K3)

"Bileşenlerle birlikte hareket etmek." (K4)

"Kent halkının yönetime katılmasının sağlanması ve kararlarda katkı sunmasına olanak sağlanması" (K5)

Katılımcıların yerel yönetişimi çok aktörlü, birlikte ve katılımcı yönetim olarak tanımlamaktadırlar.

Katılımcıların büyük bir kısmı kent konseylerinin yerel yönetişime katkısı hakkında görüş bildirmişlerdir. Kent konseylerinin yerel yönetişime katkısı yönelik ifadeler aşağıdaki gibidir;

Belediye meclisi gündemini, özellikle ilgili kentlilerin ilettiği sorunları değerlendirerek ilgili kurum, STK'lar, gönüllüler ile bir araya gelerek toplantıların, seminerlerin gerçekleştirilmesi ile katkıda bulunur." (K1)

"Her konuda bilgilendirme ve yönlendirmeleri yapıyor." (K2)

"Paydaşlarla birlikte katkı sunmaktadır." (K4)

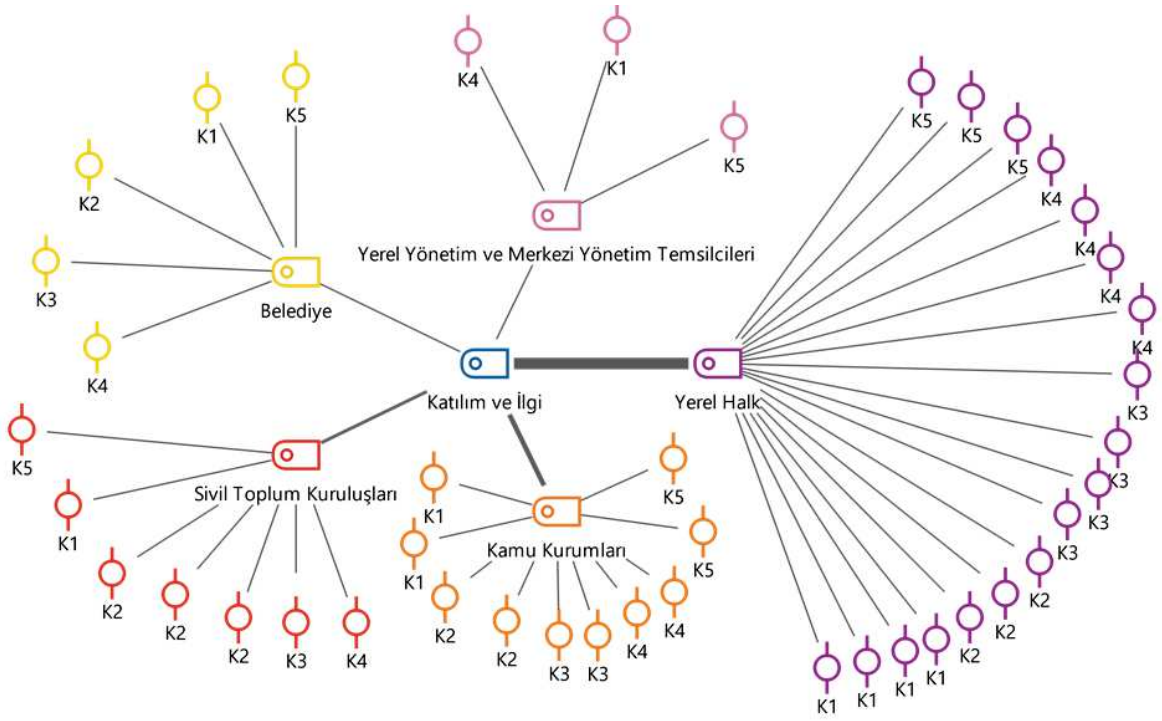
“Kentlilerle yönetimin bağını güçlendirerek katılımcılığı sağlamak, kentli bilincini arttırarak hemşerilik, kalkınma önceliklerinin tartışılarak geliştirilmesine katkı sağlamaktır.” (K5)

Katılımcılar kent konseyinin yerel yönetişim açısından sorunların iletilmesi, bilgilendirme yapılması, katılımcılığı ve kentlilik bilincini arttırması gibi katkıları olduğunu belirtmiştir.

3.3.6.1.3. Katılım ve İlgi

Modern demokratik ülkelerde genel manada katılım, değer ve süreçlerin halkın onaylamasına ve demokrasinin fonksiyon elde etmesine dönük kavramlar ve uygulamalar sistemidir. Fakat neredeyse tüm demokratik idareler için genel bir hedef özelliği bulunmasına rağmen, katılım hususunda yazında ve uygulamada ortak bir ifade şekli olmadığı ortadadır. Dolayısıyla seçimlerde oy kullanmadan başlayarak, politik güç ve kazanç sağlama, yönetsel faaliyetlerin sürdürülmesinde rol oynama, karar alma kısmında etkin olma veya toplumun kanun koyucu ve uygulayıcı şeklinde kamu hizmetlerini bizzat ifa etmesine kadar çok farklı açıklamalar ve uygulamalar katılım hususu çerçevesindedir (Uysal,1984: 1).

Kent konseyleri de yerel halka en yakın hizmet sunan birimlerden olduğu için sivil toplum, özel sektör ve halkın katılım sürecine daha kolay dâhil olabildiği yerlerdir. Bu açıdan kent konseylerine olan katılım ve ilgi oldukça önemlidir. Bu bağlamda “katılım ve ilgi” teması beş alt kategoride kod alt kod bölümler modeli oluşturularak incelenmiştir. “Katılım ve ilgi” temasına yönelik kod alt kod bölümler modeli Şekil 3.4’deki gibidir;

Şekil 3.4. Katılım ve İlgiye Dair Kod Alt Kod Bölümler Modeli

Katılım ve ilgi teması incelendiğinde katılımcıların sırasıyla yerel halk, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları alt kodlarına daha yoğun vurgu yaptığı ifade edilebilir. Bu bağlamda katılımcıların belediye, yerel yönetim ve merkezi yönetim temsilcilerine daha az yoğunlukta vurgu yaptığı söylenebilir. Katılım ve ilgi temasına dair kod dağılımı aşağıdaki Tablo 3.4.'deki gibidir;

Tablo 3.4. Katılım ve İlgi Temasına Dair Kod Dağılımı

Kod Sistemi	K1	K2	K3	K4	K5	TOPLAM
Katılım ve İlgi						0
Belediye	●	●	●	●	●	5
Kamu Kurumları	●	●	●	●	●	10
Sivil Toplum Kuruluşları	●	●	●	●	●	7
Yerel Yönetim ve Merkezi Yönetim T	●			●	●	3
Yerel Halk	●	●	●	●	●	18
TOPLAM	9	9	8	9	8	43

Katılımcıların büyük bir kısmı yerel halkın kent konseyine olan ilgisine ve katılımına dair görüş bildirmişlerdir. Yerel halkın kent konseyine olan ilgisine ve katılımına yönelik ifadeleri aşağıdaki gibidir;

"Katılımın ve bilinirliğin yüksek seviyede iken bir önceki dönemde çalışmaması katılımı düşürmüş. Gönüllü sayısında düşüş olmuş. Katılım bizim dönemimizde

artmıştır.” …” kentin tamamını bünyesine sadece seçimli genel kurullarda katabilmiştir.” …” Kent konseyine sağlanan bütçe yetersizdir” …” halkın kent konseyi konusunda bilinç düzeyi orta seviyede. Genel olarak amacını bilmemektedirler.” (K1)

“Meclis çalışmalarına tüm kentlinin katılması sağlanıyor.” …” kentin tamamını bünyesine katabilmiş” …” Halkın yönetime katılımı açısından kent konseylerinin sağladığı imkanlar yeterli” (K2)

“Kent konseyine halkın katılımı ve ilgisini yeterli görmüyorum. Bunun sebebinin de halkın tam anlamıyla kent konseyinin ne olduğunu, neler yapmak istediklerini bilmediklerinden katılım istenildiği gibi sağlanamıyor” …” Kent Konseylerinin sağladığı imkanlar yeterli değildir.” …” Çok bilinçli olduklarını söyleyemem.” (K3)

“Oldukça yeterli” … “Kent konseyi kentin tamamını bünyesine katabilmiştir.” …” Halkın yönetime katılımı açısından Kent Konseylerinin sağladığı imkanlar yeterli” …” Bilinçli” (K4)

“Yetersiz olmakla birlikte, çağrılara azda olsa katılım sağlanmakta, ancak kentin doğasıyla olan sorunlara son derece duyarlı ve ilgili.” …” Kent konseyi kentin tamamını bünyesine katamamıştır.” …” Halkın yönetime katılımı açısından Kent Konseylerinin sağladığı imkanlar yetersizdir.” …” son derece yeterli bilgilendirmelere rağmen siyasi ve ekonomik nedenlerden dolayı bilincin sağlanamadığı görüşündeyim.” (K5)

Üç katılımcı yerel halkına katılımını yetersiz, iki katılımcı yeterli görmektedir. Kent konseyi konusunda halkın bilinç düzeyinin yeterli olmadığı, özellikle kent konseyinin amaç ve işleyişinin ne olduğunun tam anlamıyla bilinmediği, kent konseyinin imkanlarının yeterli olmadığı katılımcıların çoğu tarafından vurgulanmıştır.

Katılımcılar kamu kurumları alt kodu kapsamında kent konseyi kararlarının yerel yönetim organlarında değerlendirilmesi konusunda ve stratejik plan süreçlerine katılım konusunda görüş bildirmişlerdir. Söz konusu görüşlere yönelik ifadeleri aşağıdaki gibidir;

“Alınan kararlar belediye meclisinin ilk toplantı gündeminde alınır ve sonrasında yaptırımı yoktur. Genel anlamda yerel yönetimlere bakıldığında ise konu gündem yaratacak ise neticeye ulaşabiliyor.” …” Stratejik plan süreçlerine aktif olarak dahil oluyoruz.” (K1)

“Evet... birçok konuda sonuç alınıyor” …” Kesinlikle evet. Kent konseyi olarak, stratejik plan süreçlerine dahil oluyoruz.” (K2)

“Henüz o aşamaya gelemedik malum biliyorsunuz (korona)” …” stratejik plan süreçlerine dahil olamıyoruz” (K3)

“Alınıyor ve neticeye ulaşıyor.” …” evet. Kent Konseyi olarak, stratejik plan süreçlerine dahil oluyoruz” (K4)

“Dikkate alınıyor; pazar yerleri, ulaşım, kordon düzenlemeleri, yat limanı gibi oluşumlar kent konseyinin çalışmaları neticesinde hayata geçirilmiştir.” …” Evet. Kent konseyi olarak, stratejik plan süreçlerine dahil oluyoruz.” (K5)

Katılımcıların çoğu yerel yönetim organlarınca kent konseyinin kararlarının dikkate alındığını belirtmişlerdir. Ayrıca yerel yönetişim uygulaması olarak değerlendirilebilecek stratejik plan sürecine aktif katılımlarının olduğunu vurgulamışlardır.

Katılımcıların büyük bir kısmı sivil toplum kuruluşlarının kent konseyine olan ilgisine dair görüş bildirmişlerdir. Sivil toplum kuruluşlarının kent konseyine olan ilgisine yönelik ifadeleri aşağıdaki gibidir;

“Her dernek ilgili değil. Seçimli genel kurullarda ilgi çok yoğun. Bilgilendirme genel kurullarında katılım yok denecek kadar az. Konular ile ilgili toplantılarda ise katılım orta seviyededir.” (K1)

“Evet Çanakkale bu konuda şanslı.” …” STK kar bu konudaki etkilidir.” …” Meclisler ve STK’larla bilgi alışverişi, kurum ve kuruluşların katkılarıyla birlikte duyarlılık sağlıyor.” (K2)

“STK’lar yeterince ilgi gösteriyor mu? Maalesef” (K3)

“Kent konseylerine STK’lar yeterince ilgi gösteriyor” (K4)

“Kent konseylerine STK’lar yeterince ilgi gösteriyor mu? Hayır” (K5)

Katılımcıların çoğunluğu STK’ların kent konseyi çalışmalarında ilgisinin yeterli olmadığını belirtmiştir.

Katılımcıların tamamı kent konseyinin belediye ile olan ilişkisine dair görüş bildirmişlerdir. Kent konseyinin belediye ile olan ilişkisine yönelik ifadeleri aşağıdaki gibidir;

“Bütçe ve genelde kentin sorunlarının çözüm muhatabı belediye olduğu için çok sık ilişki içerisinde olması gerekmektedir.” (K1)

“Uyumlu... bu konuda sn belediye başkanımız çok yardımcı.” (K2)

“Sisteme uygun davranılırsa bir sorun olacağını düşünmüyorum” (K3)

“Çok iyi” (K4)

“İyi” (K5)

Katılımcıların büyük bir kısmı yerel yönetim ve merkezi yönetim temsilcilerinin kent konseyine yönelik ilgi ve katılımına dair görüş bildirmişlerdir. Bu bağlamda yerel yönetim ve merkezi yönetim temsilcilerinin kent konseyine yönelik ilgi ve katılımına dair ifadeleri aşağıdaki gibidir;

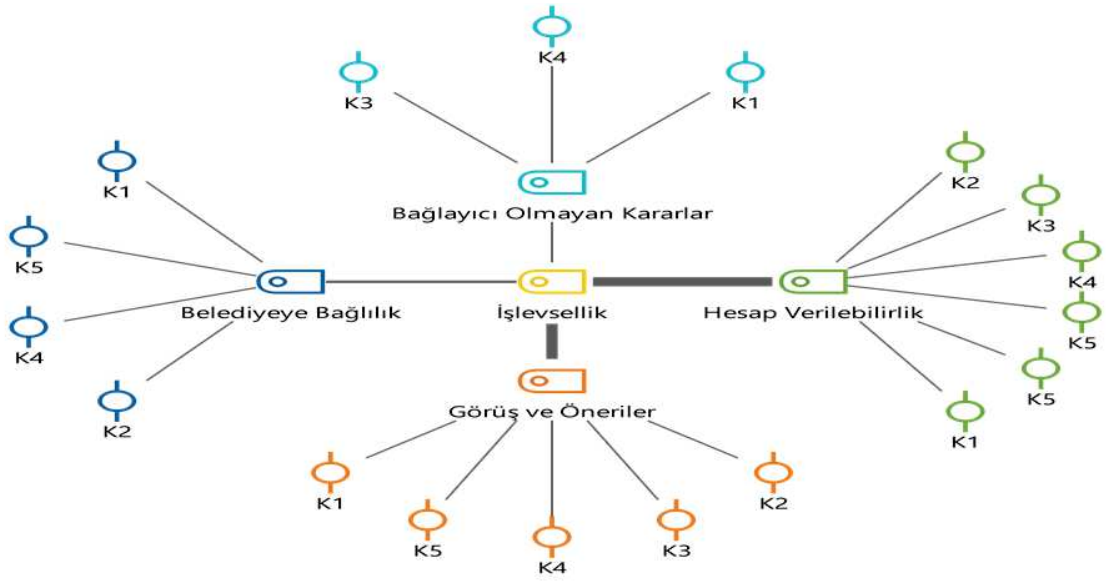
“Konu önemli ise katılımları ve konuya ilgileri yüksek.” (K1)

“Her yönüyle üst seviyede” (K4)

“Yeterli olmamakla birlikte kentimiz bu konuda diğer illere nazaran ön saflardadır.” (K5)

3.3.6.1.4. İşlevsellik

Yerel halkın, yerel yönetimlerin çalışmalarını denetlemesi ve karar alma süreçlerinin demokratik ve katılımcı olmasının sağlanması amacıyla bir yerel yönetişim mekanizması olarak sunulan kent konseylerinin kuruluş amaçları doğrultusunda kendisinden bekleneni karşılayıp karşılamadığı, kent yönetimindeki işlevselliğine paralel olarak gerekli bir oluşum olup olmadığı konusunda farklı bakış açıları ve tartışmalar söz konusudur. Yapılan bu bölümdeki analizde bakış açıları ve görüşler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda “işlevsellik” teması dört alt kategoride kod alt kod bölümler modeli oluşturularak incelenmiştir. “İşlevsellik” temasına yönelik kod alt kod bölümler modeli Şekil 5,5’deki gibidir.

Şekil 3.5. İşlevselliğe Dair Kod Alt Kod Bölümler Modeli

İşlevsellik ana teması altında katılımcılar sırasıyla hesap verilebilirlik, görüş ve öneriler, belediyeye bağlılık ve bağlayıcı olmayan kararlar alt koduna değinmiştir. İşlevsellik temasına dair kod dağılımı aşağıdaki Tablo 3.5.'deki gibidir;

Tablo 3.5. İşlevsellik Temasına Dair Kod Dağılımı

Kod Sistemi	K1	K2	K3	K4	K5	TOPLAM
İşlevsellik						0
Görüş ve Öneriler	●	●	●	●	●	5
Hesap Verilebilirlik	●	●	●	●	●	6
Bağlayıcı Olmayan Kararlar	●		●	●		3
Belediyeye Bağlılık	●	●		●	●	4
TOPLAM	4	3	3	4	4	18

Katılımcıların tamamı kent konseyinin hesap verilebilirliğine dair görüş bildirmişlerdir. Katılımcıların Kent Konseyinin hesap verilebilirliğine yönelik ifadeleri aşağıdaki gibidir;

"Hesap verilmektedir. Genel kurul yöntemleri ile hesap verilmektedir." (K1)

"Yönetmelik ve yönerge bu konuda yardımcı... bazı değişiklikler gerekiyor... Güncelleme gerekiyor." (K2)

"Aslında kent konseyleri seçimli genel kurul toplantılarında faaliyet raporlarını sunarlar. Bu rapor kent konseyi sayfalarından yayınlanır. Yeterlimi kesinlikle değil, tabi bu yayın bütün kent konseyleri için geçerli değildir. Şeffaflıktan bahsediyorsak hesap verme

yöntemlerin halkın anlayacağı şekil ve yöntemlerle bilgilendirilmelidir, yöntemleri çoğaltılmalıdır. Sosyal medya aracılığı ile belediyelerin sayfalarında, mahallelerde süreli serbest kürsü konuşmalarında, ara ara panellerde gibi gibi…" (K3)

"Vermektedir, yeterince kullanılıyor." (K4)

"Kent Konseyleri kararlarının bağlayıcılığı olmaması işlevsizliklere yol açıyor. Bence tüzel kişilik verilmemeli. Belediye meclisi bu konuda geliştirilerek kent konseyinin de meclis temsiliyeti olmalı." …" Altı aylık bilgilendirme genel kurulları yapılmakta, yapılan işlerle ilgili üyelere ve katılımcılara bilgi verilmekte." (K5)

Katılımcıların tamamı Kent Konseylerinin sürdürülebilirliği ve güçlendirilmesi noktasında görüş ve önerilerde bulunmuşlardır. Katılımcıların görüş ve önerilerine dair ifadeleri aşağıdaki gibidir;

"Öncelikle bütçe konusunda sıkıntı yaşamaması gerekmektedir ve alınan kararlarda yaptırım gücü olmalıdır." (K1)

"Yürütme kurulunun yönetimi tarafından alınan kararlar bağımsız, duyarlılık, hak hukuk gözetilerek yönergeler düzenlemeli." (K2)

"Kent konseylerinin sürdürebilirliği ve güçlendirilmesi için öncelikle siyasi parti gözetmeksizin geneli ve yereliyle toplum kuruluşları, ticaret, sanayi, muhtarlar, esnaflar, halkı için katacak ortak akılla kentine, hemşerilerine şeffaf bir yönetimle en önemlisi gönüllülük esaslarını tam anlamıyla kavramış insanlarla yola çıkmak." (K3)

"Katılım ve devamlılık şart" (K4)

"Katılımcılığı arttırılarak tüm belediyelerde kent konseyi kurulmalı, ilin kent konseyi birliği olmalı, şehrin tamamının sürece katılımı sağlanmalı, siyasi bakıştan vazgeçirilmesi sağlanmalı, kent konseyleri bütçesinin arttırılarak denetimli bir şekilde meclislere aktarılması."(K5)

Katılımcılar kent konseyinin bütçe konusundaki sıkıntılarının giderilmesi, yürütme kurulunun daha etkinleştirilmesi, siyasallaşmadan uzak ve katılımı arttırılması önerilerinde bulunmaktadırlar.

Katılımcıların büyük bir kısmı Kent konseylerinin, oluşum, kaynak, personel ve mekân bakımından belediyeye bağımlı olması hakkında görüş bildiren ifadelerde bulunmuşlardır. Katılımcıların söz konusu görüşlerine dair ifadeleri aşağıdaki gibidir;

"Personel sıkıntısı çekmiyoruz. Bütçe sıkıntısı çekiyoruz. O yüzden 7 mahallede olan mahalle meclis ofisleri kapatıldı. Bütçe konusunda sadece sorun yaşanıyor." (K1)

"Son zamanlarda ekonomik sıkıntılar nedeniyle zorlanma yaşıyoruz." (K2)

"Hayır. Kent konseylerinin hem oluşum hem de kaynak, personel ve mekân bakımından belediyeye bağımlı olması işlevsellik noktasında sorun oluşturmuyor." (K4)

"Bütçe sıkıntısı çekiliyor. Bağımlı olması konusunda işlevsellik noktasında sorun olsa da bir şekilde sorunların içinden çıkılabiliyor." (K5)

Katılımcıların bir kısmı Kent Konseylerinin kararlarının bağlayıcılığı hakkında görüş bildiren ifadelerde bulunmuşlardır. Katılımcıların söz konusu görüşlerine dair ifadeleri aşağıdaki gibidir;

"Sonuca ulaşılıp yaptırım gücü olmadığından dolayı, gönüllüler bir süre sonra gidiyor ve gönüllü bulma konusunda sıkıntı yaşanıyor." (K1)

"Kesinlikle evet, kent konseyinin tüzel kişiliği olmalıdır. Kendine özel kanun maddesi ile meydana geldiği için tüzel kişiliği olmayan, hukuki düzlemde tanımı ve yeri olmayan bir oluşum olarak şehirlerimize sokuldu. Yerel yönetimin içinde halkın ve sivil toplumun katılımını sağlamak üzere olumlu ve iyi niyetle başlamış bir fikir olmasına rağmen, belediye güdümünde bırakıldığı için maksadın çok dışına sürükleniyor." (K2)

Kent Konseyleri kararlarının bağlayıcılığı olmaması işlevsizliklere yol açmıyor. Kent Konseylerine tüzel kişilik verilmeli.

Katılımcılar kent konseyi kararlarının yaptırım gücü olmaması ve tüzel kişiliğinin olması gerekliliğini ifade etmişlerdir.

Tablo 3.6. Ana Temalara ve Alt Kodlara Ait Kod Dağılımı

Kod Sistemi	K1	K2	K3	K4	K5	TOPLAM
İşlevsellik						0
Görüş ve Öneriler	●	●	●	●	●	5
Hesap Verilebilirlik	●	●	●	●	●	6
Bağlayıcı Olmayan Kararlar	●		●	●		3
Belediyeye Bağlılık	●	●		●	●	4
Katılım ve İlgi						0
Belediye	●	●	●	●	●	5
Kamu Kurumları	●	●	●	●	●	10
Sivil Toplum Kuruluşları	●	●	●	●	●	7
Yerel Yönetim ve Merkezi Yönetim İ	●			●	●	3
Yerel Halk	●	●	●	●	●	18
Yerel Yönetişim Algısı						0
Katkılar	●	●		●	●	4
Tanım	●	●	●	●	●	5
Yapısı ve İşleyişi						0
Görev	●	●	●	●	●	10
Amaç	●	●	●	●	●	5
Tanım	●	●	●	●	●	5
Σ TOPLAM	19	18	16	19	18	90

Katılımcıların kodlar içerisinde en fazla yerel halk, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları vurgulanmaktadır. Ayrıca kent konseyinin görevleri kodlaması vurgulanan diğer koddur.

3.3.6.2. Meclis Başkanları ile Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Meclis Başkanlarının kategorik özelliklerine dair tablo aşağıda verilmiştir;

Tablo 3.7. Katılımcıların Özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Mesleği	Doğum Yeri	Görevi	Görev Süresi	Meclis Üye Sayısı	Meclisin Kuruluş Tarihi
K1	Kadın	62	Yüksekokul	Emekli	Balıkesir	Kültür ve Sanat Meclis Başkanı	5 Yıl	7	2015
K2	Erkek	68	İlkokul	Emekli	Erzincan	Cevatpaşa Mahalle Meclis Başkanı	8 Yıl	Mahallenin Mevcut Nüfusu	2013
K3	Erkek	59	Üniversite	Emekli	İstanbul	Barbaros Mahallesi Meclis Başkanı	3 Ay	7	2013

Meclis başkanları ile yerel yönetişim hakkında görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda görüşme talebini kabul eden 3 meclis başkanına üyelik şartları, kuruluş amacı, gerçekleştirilen çalışmalar, tanıtım çalışmaları, çalışma grupları, belediye katkısı, meclis başkanı ve yönetime dair sorular yönlendirilmiştir. Meclis Başkanlarının yanıtladıkları sorulara dair kodlamalar aşağıdaki tabloda verilmiştir;

Tablo 3.6. Katılımcıların Çalışma Gruplarına Dair Görüşleri

Katılımcı	Üyelik Şartları	Kuruluş Amacı	Gerçekleştirilen Çalışmalar	Belediye Katkısı	Tanıtım Çalışmaları	Meclis Başkanı ve Yönetimi	Çalışma Grupları
MB1	X	X	X	X	X	X	X
MB2	X	X		X	X	X	X
MB3	X	X	X		X	X	X

"Evet, üç çalışma grubumuz etkin olarak çalışıyor." (MB1)

"Faaliyetlerine devam ediyorlar." (MB2)

“Ellerinden geleni yapmaya çalışıyorlar. Kısıtlı bütçeyle, az motivasyonla elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz.” (MB3)

Katılımcıların Meclis Başkan ve Yönetimine Dair Görüşleri;

“Yedi kişilik yönetim kurulu iki yılda bir yapılan genel kurulla belirlenmektedir. Kültür ve sanatla ilgili tüm kurum, kuruluş, dernek ve atölyeler temsilciler yoluyla genel kurulda oy kullanma hakkına sahiptirler. Seçilen yönetim kendi aralarında iki eş başkan seçiyorlar. Eş başkanlar birer yıl görev yapıyorlar.” (MB1)

“Meclis yönetmeliğinin madde 13’e göre” (MB2)

“Seçimle,” (MB3)

Katılımcıların Tanıtım Çalışmalarına Dair Görüşleri;

“Bileşenlerimizle sürekli iletişim halindeyiz. Sosyal medyayı ağırlıklı bir biçimde kullanmanın yanı sıra atölye, kurum, kuruluş ziyaretleri ve birebir görüşmeler yapıyoruz. Altı ayda bir bilgilendirme genel kurulu, iki yılda birde genel kurul aracılığıyla çalışmalarımızı tartışıyoruz” (MB1)

“Zaman zaman esnafa, apartmanlara, sitelere ziyaretler yaparak el broşürleriyle bilgilendirerek yapılacak etkinliğe, panellere davet etmekteyiz.” (MB2)

“Kısıtlı bütçeyle, gönüllü olarak yapabileceğimiz fazla bir şey yok” (MB3)

Katılımcıların Belediye Katkısına Dair Görüşleri;

“Belediye etkinliklerimize lojistik ve maddi destek sağlıyor. Her zaman diyalog kanalını açık tutuyor.” (MB1)

“Belediye meclisiyle bir çalışmamız yoktur.” (MB2)

Katılımcıların Gerçekleştirilen çalışmalara Dair Görüşleri;

“Kültür ve sanat etkinliklerinin yapılmasında katkı sunuyoruz. Sanatçıların, tasarımcıların bir platformda toplanması için caba harcıyoruz. Sanatsal ve kültürel etkinliklerin duyurulmasına yardımcı oluyoruz. Sanatsal etkinlikler yoluyla kent ekonomisine destek olmanın yollarını arıyoruz. Sergiler, söyleşiler, anma programları, şenlikler düzenliyor ya da düzenlemelerine destek oluyoruz.” (MB1)

“Barbaros Mah. Olarak sadece farklı site yöneticileri ile beraber her ay toplanıp, sorun ve çözümler konusunda görüşmeler yapıyoruz. Mahalle meclisi olarak mahallenin sorunlarına aracılık ediyoruz.” (MB3)

Katılımcıların Kuruluş Amacına Dair Görüşleri;

“Sanata katılımı arttırarak ve kültürel dışlanmayı ortadan kaldırmaya yönelik stratejiler üreterek kültürler arası diyaloğu geliştirmek. Kültür ve sanat ilişkin etkinlik gösteren tüm kişi, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak. Ulusal ve uluslararası sanat ve kültür etkinlikleri düzenlenmesini teşvik etmek, genç tasarımcı ve sanatçıların bir platformda toplanmasını, ustalarla buluşmasını sağlamak. Kültür ve sanatla ilişkili üretilen değerlerin üretimi ve paylaşımı öncesi ve sonrasında duyuru, paylaşımı öncesi ve sonrasında duyuru, paylaşım ve iletişimi sağlamak” (MB1)

“Şehir yaşamının geliştirilmesi, mahallelilerin hak hukukun korunması, dayanışma mahalle sorunlarının tespitini yapıp projeler geliştirerek kent konseyini bilgilendirmesi. Mahalle sakinlerimizin sorun olarak gördüğü herhangi bir olumsuzluğu meclisimize ilettiği zaman, talep eden şahıs ve o soruna müdahil olacak komşu veya komşuları da gruplaştırarak sorunu gereken makamlara bildirilmesi için Kent Konseyine rapor sunup, takip etmek” (MB2)

“Kent yaşamında kentlilik bilincinin geliştirilmesi, mahallenin hak ve hukukunun korunması, sosyal yardımlaşmanın geliştirilmesi, mahalle sorunlarının tespit ve çözümü” (MB3)

Katılımcıların Üyelik Şartlarına Dair Görüşleri;

“Üyelik söz konusu değildir. Gönüllü katılımcılıkla oluşuyor meclisimiz. Şehirdeki sanatla uğraşan kişi, kurum ve kuruluşlar meclisimizin doğal üyeleridir. Aynı şekilde kültüre ilişkin çalışmalar yapan kişi, kurum ve kuruluşlar meclisimizde temsil edilebilirler.” (MB1)

“Üyelik şartımız yoktur. Mahallemizde ikamet etmesi yeterlidir.” (MB2)

“Gönüllü olmak yeterli” (MB3)

Meclis başkanları ile yerel yönetişim hakkında görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda görüşme talebini kabul eden 3 meclis başkanına üyelik şartları, kuruluş amacı,

gerçekleştirilen çalışmalar, tanıtım çalışmaları, çalışma grupları, belediye katkısı, meclis başkanı ve yönetime dair sorular yönlendirilmiştir.

Çalışma grupları ile ilgili sorduğumuz soruya üç üyemizde çalışma gruplarının çalışmalara devam ettiği yönünde, bir üyenin ise ilave olarak çalışmalarda bütçe ve motivasyon eksikliğinin olumsuz etkisi hakkında görüş bildirmiştir.

Meclis başkan ve yönetimine dair sorduğumuz soruya her üç üyede yönetmelik usullerine göre seçimle olduğuna dair görüş bildirmiştir.

Tanıtım çalışmalarına dair sorduğumuz soruya iki üye tanıtım için sosyal medyanın kullanıldığını, sürekli ziyaretler gerçekleştirildiğini, etkinlik ve panellere halkı davet ettiklerini dile getirmesine rağmen bir üye kısıtlı bütçe ve gönüllülük esasıyla yapabilecekler fazla bir şey olmadığını ifade etmiştir.

Belediye katkısına dair sorduğumuz soruya bir üye belediyenin kendilerine maddi ve lojistik destek sağladığını ve sürekli iletişim halinde olduklarını, bir üye ise belediye meclisiyle herhangi bir çalışmalarının olmadığını ifade etmiştir. Bir üye ise görüş bildirmemiştir.

Gerçekleştirilen çalışmalara dair sorduğumuz soruya bir üye kültür ve sanat alanında etkin faaliyetlerde bulunduklarını ve bu faaliyetlerle kent ekonomisine de destek olamaya çalıştıklarını, bir üye ise farklı site yöneticileriyle toplantılar düzenlediklerini ve mahallenin sorunlarına aracılık edildiğini ifade etmiştir. Bir üye görüş bildirmemiştir.

Kuruluş amacına dair sorduğumuz soruya her üç üyede yönetmelikte yer alan kuruluş amaçları doğrultusunda cevap vermiştir.

Üyelik şartlarına dair sorduğumuz soruya her üç üyede üyelik şartının olmadığını, gönüllülük esasıyla faaliyette bulunulduğunu ifade etmiştir.

SONUÇ

Yönetişim; Türkiye'de 90'lı yılların sonuna doğru kamu ve özel sektörde uygulanmaya başlayan bir kavramdır. Yönetişimin içinde barındırdığı şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımcılık, eşitlik ve hukukun üstünlüğü gibi ilkeler doğrultusunda yöneticilerin halka karşı sorumlulukları daha fazla artmış, hizmetin daha kaliteli sunulması sağlanmıştır. Yerel yönetişimi güçlendirmek için ise birçok STK nın yanı sıra kent konseyleri kurulmuş ve halkın yönetime daha fazla katılımının önü açılmıştır.

Kent konseyleri yerel yönetişimin öngördüğü katılımcılığı ve birlikte yönetimi gerçekleştirmeye yönelik kurulmuş olan mekanizmalardır. Türkiye'de 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesi ile hukuksal yapısı oluşturulmuştur. Kent konseylerinin söz konusu kanunla öngörülen misyonuna göre faaliyetlerde bulunabilmesi için halkın belli bir kesiminin değil, her kesimden vatandaşın hemşerilik hukuku bağlamında katılımlarının ve yönetişimin sağlanması büyük önem arz etmektedir.

Bu çalışmada yerel yönetişim unsurlarının Çanakkale Kent Konseyi tarafından nasıl değerlendirildiğini belirlemek için kent konseyi yöneticileri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Kent Konseyi Başkanı ve Yürütme Kurulu Üyeleri ile yapılan görüşmelerden elde edilen önemli bulgular şu şekildedir. Katılımcılar kent konseyini genel olarak; sürdürülebilir demokrasinin oluşması ve bu konuda ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik planların hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak ile demokrasi kültürünü geliştirmek ve kentin sorunlarını çözmek işlevleri çerçevesinde tanımlamaktadırlar. Bu durum kent konseyinin kuruluş amacının katılımcılar tarafından içselleştirildiğini göstermektedir.

Yönetişim hakkında katılımcılar halkında içinde yer aldığı ve çok aktörlü bir karar sistemi fikrini savunmaktadırlar. Aynı zamanda bunu demokrasinin bir gereği olarak nitelendirmektedirler. Karar alma süreçlerinde halkın etkin bir şekilde bu süreçlere dâhil edilmesi alınan kararları daha da güçlü kılacaktır aynı zamanda bu durum sorunların çevreden merkeze doğru daha rahat taşınmasına olanak tanıyacaktır.

Katılımcılar halkın kent konseyine katılımı konusunda genel olarak memnun olduklarını belirtmişlerdir. Halkın yönetişim konusunda kent konseyine katılımlarının yüksek olması demokrasi adına bir kazanç olarak değerlendirilebilir. Aynı zamanda halkın demokrasi algılarının ve duyarlılıklarının da yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum gelişmiş ve ekonomik kalkınmasını tamamlamış ülkelerde görülen bir durumdur. Bu

durumun Çanakkale' de de görülmesi demokrasi adına umut verici bir gelişmedir. Fakat kent konseyinde alınan kararların sonucu etkileme konusunda yeterince başarılı olmadığı görülmektedir. Kent Konseyi Yönetmeliği'nde kent konseylerinin almış olduğu kararların icrai nitelikte olmamasının öngörülmesi bunun en önemli nedenidir. Bu durum hukuksal düzenlemelerde yapılacak değişikliklerle giderilebilir.

Katılımcıların tamamı kent konseylerinin sürdürülebilirliği ve güçlendirilmesi noktasında genel olarak yapısal reform, şeffaflık ve tüzel kişiliğe dikkat çekmektedirler. Özellikle kent konseylerinin işlevsel olabilmeleri için bazı değişiklerin yapılması gerektiği konusunda tüm katılımcıların fikir birliği yaptığı görülmektedir. Yönetmelikte ve yapısal anlamda yapılacak düzenlemeler kent konseylerinin işlevselliğini daha da arttıracağı düşünülmektedir.

Meclis başkaları ile yapılan görüşmelerde kent konseyinin kültürel ve sanatsal çalışmalarda daha çok inisiyatif aldıkları görülmektedir. Şeffaf bir yönetim sergilediklerini ve sorunlara çözümler üretmeye çalıştıklarını ifade ettikleri görülmektedir.

Yapılan araştırma bulgular değerlendirildiği zaman kent konseylerinin demokrasi duyarlılığının gelişmesinde, halkın yönetimde etkin rol almasında ve yerel problemlerin çözülmesinde büyük öneme sahip oldukları görülmektedir. Bu durum kent konseylerine verilen önemin daha da arttırılması gerektiğini göstermektedir. Özellikle demokratik ülkelerde halkın iradesinin yönetimde daha etkin ve hissedilir olması için kent konseylerine büyük görev düşmektedir.

Kent konseyleri 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre kurulmalarına rağmen belediyenin bir alt birimi değildir. Ancak halk kent konseylerini yerel yönetimlerin altında veya üstünde çalışan bir yapı olarak algılamaktadır. Ancak yerel demokrasi anlayışını sağlamada katılımın ne kadar önemi varsa kent konseylerinin ne olduğunu doğru anlamada çok önemlidir. Bu sorunu çözmek için halka kent konseylerinin ne olduğunu anlatmak gereklidir. Kent konseylerinin kararlara katılmak, kamuoyu oluşturmak, yetkilerin etkin kullanılıp kullanılmadığını denetlemek gibi önemli görevleri olduğunu halka doğru bir şekilde anlatmak gerekmektedir. Kent konseyinin yerel halka tanıtılması ve faaliyetlerinin halka duyurulmasında çeşitli problemler söz konusudur. Bütçesinin belediyeler tarafından karşılanması ve aldığı kararların belediye meclisince görüşülmesi gerekliliği, tüzel kişiliğinin olmaması ve örgütlenme yapısı bu sorunlar arasındadır. Kent konseylerinin yerel demokrasiyi geliştirecek şekilde işlevselleşebilmesi bu sorunların ortadan kaldırılmasına bağlıdır.

Yapılan incelemeler sonucu yerel yönetimler ve kent konseylerine olumlu tavır sergileyen bireylerin alınan kararlara çok yüksek oranda katılım gösterdiği tespit edilmiştir. Kent konseyleri yerel yöneticileri bir rakip olarak görmemeli aksine onlara kendi yaptıkları faaliyetlerin doğru ve faydalı olduğunu ispatlamalı ve yerel yöneticiler tarafından kendilerinin denetleneceği bir yapıda olmalıdır. Ayrıca kent konseyleri, yerel yönetimlerin halka karşı daha şeffaf olmasını, sorumlu ve hesap verebilir yapıda olmasını sağlamaktadır. Kent konseyleri, halka daha çabuk ulaşma ve yapılan faaliyetleri hızlı bir şekilde halka bildirme, ortak karar verme ve yerel demokrasi anlayışını geliştirme konularında da büyük katkılar sunmaktadır.

KAYNAKÇA

Acı, Esra Yüksel (2005). Neo Liberal Yaklaşım Ve Yönetişim Kavramı. *İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, *20*(1), 201-216.

Akpınar Mahmut (2011). Gün Işığında Yönetim Açısından Türk Kamu Yönetiminde Açıklık Ve Şeffaflık Sorunu, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 16 (2), 235-261.

Aldrich, Howard E., And C. Marlene Fiol (1994). Fools Rush In? The Institutional Context Of Industry Creation. *Academy Of Management Review,* 19(4), 645-670.

Arap, Sultan Kavili. (2004). Yerel Gündem 21 Ve Yerel Yönetişim. *Yerel Yönetimler Kongresi: Dünden Bugüne Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma*, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi, Biga-Çanakkale, S. 159-173.

Arnstein, Sherry R. (1969). A Ladder Of Citizen Participation. *Journal Of The American Institute Of Planners* 35(4), 216-224.

Arslan, Şükrü, (2017). *Türkiye'de Yerel Yönetişim Ve Kent Konseyleri: Adana Örneği*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

Atak, Kürşad, (2017). *Bir Yerel Yönetişim Aracı Olarak Kent Konseyleri: Adıyaman Kent Konseyi Örneği*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

Ateş, Hacer (2018). *Yerel Yönetimlerin Sosyal Belediyecilik Anlayışının Yeni Uygulaması: Sosyal Market" Adana Büyükşehir Belediyesi Örneği,* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aydın, Ahmet Hamdi (2011). *Yönetim Bilimi.* Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Aydın, Ahmet Hamdi (2012). *Kamu Yönetimine Giriş*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Aysan, Mustafa A. (2007). *Kurumsal Yönetim (Corporategovernance) Ve Risk*. Elit Ofset, İstanbul.

Bai, Xuemei, Anna J. Wieczorekb, Shinji Kanekoc, Shaun Lissond, Antonio Contrera (2009). Enabling Sustainability Transitions In Asia: The Importance Of Vertical And Horizontal Linkages. *Technological Forecasting And Social Change.* 76(2), 255-266.

Bai, Xuemei, Ryan RJ Mcallister, R Matthew Beaty, Bruce Taylor (2010). Urban Policy And Governance In A Global Environment: Complex Systems, Scale Mismatches And Public Participation. *Current Opinion In Environmental Sustainability* 2(3), 129-135.

Baiocchi, Gianpaolo (2003). Emergent Public Spheres: Talking Politics In Participatory Governance. *American Sociological Review.* 68(1), 52-74.

Bairoch, Paul (1988). *Cities And Economic Development: From The Dawn Of History To The Present*. Chicago: University Of Chicago Press.

Bakker, Judith, Denters, B., Oude Vrielink, M., Klok, P.-J. (2012). Citizens' Initiatives: How Local Governments Fill Their Facilitative Role. *Local Government Studies*, 38(4), 395–414.

Bal, Hüseyin (2006). *Kent Sosyolojisi*, Isparta: Fakülte Kitabevi.

Barber, Benjamin R. (2013). *Cool Cities: Urban Sovereignty And The Fix For Global Warming*. Yale University Press.

Barber, Benjamin R. (2017). *If Mayors Ruled The World: Dysfunctional Nations, Rising Cities*. Yale University Press.

Bârcena, Alicia (1994). An Overview Of Follow-Up Of Agenda 21 At The National Level. *Green Globeyearbook Of International Co-Operation On Environment And Development* (Der. H. O. Bergesen Ve G. Parmann), Oxford University Press, 127-136.

Batur, Gamze Ergül, (2019). *Yerel Yönetişim Göstergeleri Açısından Adana'da Kurumsal Uygulamalar: Adana Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Kamu Yönetimi Bilim Dalı.

Berglöf, Erik & Thadden, Ernst-Ludwig Von (2000). The Changing Corporate Governance Paradigm: Implications For Developing And Transition Economies. *Corporate Governance And Globalization: Long Range Planning Issues*, (Ed. Cohen, S.S., Boyd, G.), Edward Elgar, Cheltenham, Northampton, S. 275-306.

Berman, Evan Ve Xiaohu Wang (2000). Performance Measurement In US Counties: Capacity For Reform. *Public Administration Review.* 60(5), 409-420.

Berner, Maureen (2003). Current Practices For Involving Citizens In Local Government Budgeting: Moving Beyond Method. *Public Administration Quarterly.* 27(4),410-432.

Bettencourt, Luís MA, José Lobo, Dirk Helbing, Christian Kühnert, And Geoffrey B. West (2007). Growth, Innovation, Scaling, And The Pace Of Life In Cities. *Proceedings Of The National Academy Of Sciences.* 104(17), 7301-7306.

Beyhan, Eyüp (2008). Sürdürülebilir Kalkınma-Çevre Ve Yerel Yönetimler. *Yerel Siyaset*

Dergisi, (35), 12-17.

Biermann, Frank (2007). 'Earth System Governance' As A Crosscutting Theme Of Global Change Research. *Global Environmental Change.* 17.(3-4), 326-337.

Bishop, Patrick Ve Glyn Davis (2002). Mapping Public Participation In Policy Choices. *Australian Journal Of Public Administration*, 61(1), 14–29.

Blair, Harry (2000). Participation And Accountability At The Periphery: Democratic Local Governance In Six Countries. *World Development,* 28(1), 21-39.

Bozkurt, Ömer, Turgay Ergun, And Seriye Sezen (2008). *Kamu Yönetimi Sözlüğü* (2. Baskı). Ankara: TODAİE Yayınları.

Bozkurt, Yavuz (2014). Yerel Demokrasi Aracı Olarak Türkiye'de Kent Konseyleri: Yapı, İşleyiş Ve Sorunlar. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (40), 229-240.

Brown, H. Carolyn Peach (2009). Climate Change And Ontario Forests: Prospects For Building Institutional Adaptive Capacity. *Mitigation And Adaptation Strategies For Global Change,* 14(6), 513-536.

Brugmann, Jeb (2007). Locating The 'Local Agenda': Preserving Public Interest In The Evolving Urban World. (Ed. Peter, And Gordon Mcgranahan) *Scaling Urban Environmental Challenges: From Local To Global And Backmarcotullio,* 331-354.

Bulkeley, Harriet Ve Michele Betsill (2005). Rethinking Sustainable Cities: Multilevel Governance And The'urban'politics Of Climate Change. *Environmental Politics,* 14(1), 42-63.

Bulut, Yakup (2000). Büyük Şehirlerde Katılımlı Yönetimin Hayata Geçirilmesinde Rol Oynayan Etmenler, *Muğla Üniversitesi Sbe Dergisi*, 1 (1), 47-63.

Capra, Carlo Francesco (2016). The Smart City And Its Citizens: Governance And Citizen Participation In Amsterdam Smart City. *International Journal Of E-Planning Research (IJEPR)* 5(1), 20-38.

Childe, V. Gordon (1951). The Urban Revolution. (Ed. Pacione, M..) *The City: Critical Concepts In The Social Sciences*. Routledge: New York.

Conrad, Catherine T. Ve Tyson Daoust (2008). Community-Based Monitoring Frameworks: Increasing The Effectiveness Of Environmental Stewardship. *Environmental Management,* 41(3), 358-366.

Corfee-Morlot, J., Kamal-Chaoui, L., Donovan, M.G., Cochran, I., Robert, A., Teasdale, J.P. (2009). Cities, Climate Change And Multilevel Governance. *OECD Environmental Papers No. 14*.

Coşkun, Bayram (2007). Kent Yönetimine Katılım Ve Kent Konseyleri. (Ed. A. Yılmaz Ve Y. Bozkurt), *Küresel Esintiler Ve Yerel Etkiler Sarmalında Türk Kamu Yönetimi,* Ankara: Gazi Kitabevi, 99-115.

Coşkun, Selim (2003). Kamu Yönetiminde Yönetişim Yaklaşımı, (Ed.: A. Nohutçu, A. Balcı, B. Coşkun, N. K. Öztürk) *Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar*, Ankara: Seçkin Yayınevi, 39-57.

Curtis, Simon (2016). Cities And Global Governance: State Failure Or A New Global Order? *Millennium,* 44(3), 455-477.

Çevık, Hasan Hüseyin (2010). *Kamu Yönetimi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Çevikbaş, Rana. Ve Kaplan, I. (2011). Belediyelerde Demokrasinin Tabana Yayılması: Kent Konseyi Mekanizması, *İller Ve Belediyeler Dergisi,* Sayı: 759, Ankara: Türkiye Belediyeler Birliği Yayını.

Davis, Mike (2004). Planet Of Slums: Urban Involution And The Informal Proletariat. *New Left Review* 26, 5–34.

De Oliveira, Jose Antonio Puppim (2009). The Implementation Of Climate Change Related Policies At The Subnational Level: An Analysis Of Three Countries. *Habitat International,* 33(3), 253-259.

De Oliveira, Jose Antonio Puppim (2011). Why An Air Pollution Achiever Lags On Climate Policy? The Case Of Local Policy Implementation In Mie, Japan. *Environment And Planning A,* 43(8), 1894-1909.

Demir, Konur Alp, And Hikmet Yavaş. (2015). Kent Konseyleri İle Yerinden Yönetilen Katılımcı Kent Yönetimleri: Yerel Yönetişim Kapsamında Bir Değerlendirme. *Global Journal Of Economics And Business Studies* 4(7), 49-62.

Demir, Konur Alp. (2019). Kent Yönetiminde Değişim Algısı: Yerel Yönetişim Kapsamında Bir Değerlendirme Ve Yerelleşen Yönetişim Uygulaması. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi* 74(1), 193-218.

Deniz, Taşkın (2013). Kentleşme, Yerel Gündem 21 Ve Kent Konseyleri, *Turkish Studies*, 8(12), 391-402.

Dierwechter, Yonn (2018). *The Urbanization Of Green Internationalism*. London: Springer,

Dijkstra, Lewis Ve Poelman, H. (2014). A Harmonised Definition Of Cities And Rural Areas: The New Degree Of Urbanisation, *European Commission Working Paper*.

Dışişleri Bakanlığı, 10.09.2014, Www.Mfa.Gov.Tr

Dobbs, Richard, James Manyika, And Jonathan Woetzel (2016). *No Ordinary Disruption:*

The Four Global Forces Breaking All The Trends. New York: Public Affairs,

Dur, İzzet İsmail, (2011). *Yerel Yönetişim Ve Kent Konseyleri*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Mahalli İdareler Ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı.

Ebdon, Carol (2002). Beyond The Public Hearing: Citizen Participation In The Local Government Budget Process. *Journal Of Public Budgeting, Accounting & Financial Management,* 14(2), 273-294.

Emrealp, Sadun (2004). Türkiye Yerel Günden 21 Programı. *Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler El Kitabı*, İstanbul: UNDP, IULA-EMME.

Emrealp, Sadun (2010), *Türkiye'nin Katılımcı Demokratik Yerel Yönetişim Modeli Olarak Dünyaya Armağanı: Kent Konseyleri,* İstanbul: UCLGMEWA.

Engelke, Peter (2013). Foreign Policy For An Urban World: Global Governance And The Rise Of Cities. Atlantic Council, Brent Scrowcroft Center On International Security, Washington DC. Https://Www.Atlanticcouncil.Org/In-Depth-Research-Reports/Issue-Brief/Foreign-Policy-For-An-Urban-World-Global-Governance-And-The-Rise-Of-Cities/

Eraslan, Sadun (2008). Modern Kentleşmeye Bir Örnek: Çekmeköy, *Yerel Siyaset Dergisi*, (29), 42-48.

Erdoğan, Melike (2013). *Yerel Yönetimlerde Toplumsal Sermaye, Teori Ve Katılımcı Pratikler*, İstanbul: Legal Yayınevi.

Eren, Veysel, And Selim Kılıç (2008). Yönetim-Yurttaş İlişkileri Bağlamında Yurttaşların Yerel Yönetime Katılımı Ve Niğde İli Uygulaması, *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 1(1), 41-57.

Erkan, Rüstem (2004). *Kentleşme Ve Sosyal Değişme*, Ankara: Bilimadamı Yayınları.

Erkul, Hüseyin, Tan Baykal, And Hüseyin Kara. (2013). Kent Konseylerinin Sorunları Üzerine Bir İnceleme: Çanakkale Kent Konseyi Örneği, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 10(22), 85-105.

Eroğul, Cem. (2012). Siyasal Katılma. İçinde*siyaset Bilimi, Kavramlar, İdeolojiler, Disiplinler Arası İlişkiler,* Gökhan Atılgan Ve Atilla Aytekin (Der). İstanbul: Yordam Kitap, S. 227-237.

Ertan, Kaan (2013). Kent Hakkı, *Kentli Hakları Bağlamında Kenti Yeniden Düşünmek* (Ed. H. Reyhan Ve Ö.Leblebici). Ankara: Alter Yayıncılık, 13-39.

Eryılmaz, Bedri (2012). *Kamu Yönetimi*, Kocaeli: Umuttepe Yayınları.

Eryiğit, Burak Hamza & Sarıca, Adem (2018). Imf, Dünya Bankası, Oecd'nin Yönetişim Yaklaşımı Ve Kü-Yerelleşme. *Siyasal Bilimler Dergisi*, *6*(1), 61-74.

Fragkias, Michail, And Karen C. Seto (2009). Evolving Rank-Size Distributions Of Intra-Metropolitan Urban Clusters In South China. *Computers, Environment And Urban Systems,* 33(3), 189-199.

Frank, Lawrence D., Sallis, J. F., Conway, T. L., Chapman, J. E., Saelens, B. E., & Bachman, W. (2006). Many Pathways From Land Use To Health: Associations Between Neighborhood Walkability And Active Transportation, Body Mass Index, And Air Quality. *Journal Of The American Planning Association,* 72(1), 75-87.

Garmestani, Allen Ve L. Gunderson (2009). Panarchy: Discontinuities Reveal Similarities In The Dynamic System Structure Of Ecological And Social Systems. *Ecology And Society* 14(1): 15.

Göktürk, Atilla, And Sultan Kavili (2002). Yerel Gündem 21 Ve Katılım. *Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildirileri* (Ed: B.A.Güler, F. Kartal Ve A. Sabuktay), Ankara: Todaie.

Görmez, Kemal (2010). *Çevre Sorunları*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Görmez, Kemal Ve Altınışık, Harika Uçar (2011). Yerel Demokrasi Ve Kent Konseyleri, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı.* Bursa: Bursa Kent Konseyi, 31-51.

Göymen, Korel (1999). Türk Yerel Yönetiminde Katılımcılığın Evrimi: Merkeziyetçi Bir Devlette Yönetişim Dinamikleri, *Amme İdaresi Dergisi*, 32(4), 67-83.

Göymen, Korel (2004). *Yerel Kalkınma Önderi Ve Paydaşı Olarak Belediyeler*, İstanbul: Pendik Belediyesi Kültür Yayını.

Guarneros-Meza, Valeria, And Mike Geddes (2010). Local Governance And Participation Under Neoliberalism: Comparative Perspectives. *International Journal Of Urban And Regional Research,* 34(1), 115-129.

Gül, Serdar Kenan (2008). Kamu Yönetiminde Ve Güvenlik Hizmetlerinde Hesap Verebilirlik, *Polis Bilimleri Dergisi*, 10(4), 71-97.

Güler, Ayşegül, (2017). *Yerel Yönetişim Çerçevesinde Sivil Toplum Kuruluşlarının Yönetime Katılmadaki Etkinliği: Antalya Kent Konseyi Örneği*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

Gündoğan, Ertuğrul (2002). Yönetişim. *Yönetişim Siyaset Ve Sosyal Bilimler Dergisi*, *1*(1), 2-5.

Güneş, Muharrem, And Tan Baykal (2010). 1980 Sonrası Dönüşümün Yerele Etkisi: Yeni

Yerel Katılım Biçimlerinin Genel Bir Eleştirisi, *Toplum Ve Demokrasi.*4(8), 19-32.

Güzelsarı, Selime (2003). Neo-Liberal Politikalar Ve Yönetişim Modeli. *Amme İdaresi Dergisi*, *36*(2), 17-34.

Güzelsarı, Selime (2004). Kamu Yönetimi Disiplininde Yeni Kamu İşletmeciliği Ve Yönetişim Yaklaşımları. *Aü Sbf Dergisi*, 1-25.

Hancıoğlu, Elif, (2008). *Yerel Yönetişim: Yerel Gündem 21 Sürecinde Çankaya Belediyesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Bölümü Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

Handley, Donna Milam, And Michael Howell-Moroney (2010). Ordering Stakeholder Relationships And Citizen Participation: Evidence From The Community Development Block Grant Program. *Public Administration Review* 70(4), 601-609.

Hardt, Michael &Negri, Antonio (2000). *Empire*. Harvard Universitypress.

Healey, Patsy, Claudio De Magalhaes, Ali Madanipour And John Pendlebury (2003). Place, Identity And Local Politics: Analysing Initiatives In Deliberative Governance. *Deliberative Policy Analysis: Understanding Governance In The Network Society* (Ed. Maarten A. Hajer, Hendrik Wagenaar), 60-87.

Holzner, Claudio A. (2007). The Poverty Of Democracy: Neoliberal Reforms And Political Participation Of The Poor In Mexico. *Latin American Politics And Society,* 49(2), 87-122.

Irvin, Renee A., And John Stansbury (2004). Citizen Participation In Decision Making: Is It Worth The Effort? *Public Administration Review*, 64(1), 55–65.

Islam, Nazrul (2012). Urbanization And Urban Governance In Bangladesh. *Background Paper For The 13th Annual Global Development Conference On Urbanization & Development: Delving Deeper Into The Nexus,* Budapest. June 16-18.

İbb Kültür İşleri Daire Başkanlığı (1997). *Habitat Ii Kent Zirvesi İstanbul 96.* İstanbul*:* İbb Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları.

Kahraman, Hasan Bülent, E. Fuat Keyman, And Ali Yaşar Sarıbay (1999). *Katılımcı Demokrasi, Kamusal Alan Ve Yerel Yönetim.* İstanbul: Demokrasi Kitaplığı Dünya Yerel Yönetim Ve Demokrasi Akademisi.

Kalfa, Ceren &Ataay, Faruk (2008). Yönetişim: Devlet Toplum İlişkilerinde Yeni Bir Aşama. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *17*(3), 229-240.

Karaman, Zerrin Toprak (1998). Habitat Iı Ve Yerel Gündem 21 Sorumluluğu. *Türk İdare Dergisi*, *421*, 347-364.

Karaman, Zerrin Toprak (2000). Yönetim Stratejilerindeki Gelişmeler. *Türk İdare Dergisi*, *72*(426), 5-42.

Keivani, Ramin (2010). A Review Of The Main Challenges To Urban Sustainability. *International Journal Of Urban Sustainable Development,* 1(1-2), 5-16.

Keleş, Ruşen (2011). *Yerel Yönetim Ve Siyaset.* İstanbul: Cem Yayınları.

Keleş, Ruşen (2012a), *Yerinden Yönetim Ve Siyaset*, İstanbul: Cem Yayınları.

Keleş, Ruşen Hamamcı C. Ve Çoban A. (2012). *Çevre Politikası*, Ankara: İmge Kitabevi.

Kerman, Uysal, Altan, Y., Aktel, M., Ve Lamba, M. (2011). Yerel Yönetişim Ve Kent Konseyleri, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Kent Konseyleri Sempozyumu 6-7 Mayıs 2011, Bursa,S. 13-30.

Kesim, H. Kutay, And Ali Petek (2005). Avrupa Komisyonu'nca Belirlenen İyi Yönetişimin İlkeleri Çerçevesinde Türk Kamu Yönetimi Reformunun Bir Eleştirisi, *Amme İdaresi Dergisi*, 38(4), 39-58.

King, Martin Luther (2000). *Why We Can't Wait*. London: Penguin.

Kızılcık, Recep (2003). 21. Yüzyılda Yönetişim Ve Kamu Yönetimi, Yeni Eğilimler Ve Yeni Teknikler. *Türk İdare Dergisi*, *438*, 181-193.

Kjaer, Anne Mette (2009). Governance And The Urban Bureaucracy. *Theories Of Urban Politics* (2), 137-152.

Kurt, Hacı (2006). Türkiye'de Kent - Köy Ve Kentli - Köylü Algısı Üzerine Bir Araştırma, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sbe Dergisi*, 3(6), 1-30.

Kurt, Nihat, (2011). Kent Hizmetlerinin Geleceğinde Kentsel Sorumluluklar Ve Kent Kültürünün Geliştirilmesi Stratejileri. *Yönetim Bilimleri Dergisi* 9(2), 261-278.

Lamba, Mustafa, (2012). *Yerel Yönetişimde Kent Konseylerinin Belediyelerin Karar Alma Süreçlerine Etkisi: Antalya, Afyonkarahisar Ve Burdur Örneği*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

Lane, Marcus B. (2005). Public Participation In Planning: An Intellectual History. *Australian Geographer,* 36(3), 283-299.

Lawrence, Gary (1998). The Future Of Local Agenda 21, *The New Millennium* (Ed. Felix Dodds). Londra: The Millennium Papers.

Le Galès, Patrick (2002). *European Cities: Social Conflicts And Governance*. Oxford Press.

Leonie, Sandercock (2005). The Democratization Of Planning: Elusive Or Illusory?, *Planning Theory & Practice*, 6(4), 437-441.

Lomax, Louis (1963). A Summing Up: Louis Lomax Interviews Malcolm X. *When The Word Is Given: A Report On Elijah Muhammad, Malcolm X, And The Black Muslim World,* Https://Teachingamericanhistory.Org/Library/Document/A-Summing-Up-Louis-Lomax-Interviews-Malcolm-X/.

Mahjabeen, Zeenat, Krishna K. Shrestha, And John A. Dee (2003). Rethinking Community Participation In Urban Planning: The Role Of Disadvantaged Groups In Sydney Metropolitan Strategy. *Australasian Journal Of Regional Studies,* 9(1), 45-63.

Malkina-Pykh, Irina G. (2002). Integrated Assessment Models And Response Function Models: Pros And Cons For Sustainable Development Indices Design. *Ecological Indicators,* 2(1-2), 93-108.

Mangır, Fatih (2016). Yerel Yönetimler İçin "Akıllı Şehir" Stratejileri: Konya Türkiye Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi* 19(41), 17-36.

Mayer, Margit. (2007). Contesting The Neoliberalization Of Urban Governance. *Contesting Neoliberalism: Urban Frontiers* (Ed. Helga Leitner, Jamie Peck, Eric S. Sheppard), 90-115.

Mcevoy, Darryn, Sarah Lindley, And John Handley (2006). Adaptation And Mitigation In Urban Areas: Synergies And Conflicts. *Proceedings Of The Institution Of Civil Engineers-Municipal Engineer*. 159(4), 185-191.

Meyer, John W. And Brian Rowan (1977). Institutionalized Organizations: Formal Structure As Myth And Ceremony. *American Journal Of Sociology,* 83(2), 340-363.

Mezey, Michael L. (2008). *Representative Democracy: Legislators And Their Constituents.* Rowman & Littlefield Publishers.

Mitchell, Ronald K., Bradley R. Agle, And Donna J. Wood (1997). Toward A Theory Of Stakeholder Identification And Salience: Defining The Principle Of Who And What Really Counts. *Academy Of Management Review* 22(4), 853-886.

Mohammadi, Seyed Hamid, N. Sharifah, And A. Nobaya (2010). Citizens' Attitude Toward's Local Government And Citizen's Participation In Local Government.*Journal Of American Science,* 6(11), 575-583.

Moulaert, Frank (2010). Social Innovataion And Community Development, Concepts, Theories And Challenges. *Can Neighbourhoods Save The City?: Social Innovation*

And Local Community Development (Ed. F. Moulaert, F. Martinelli, E. Swyngedouw, & S. Gonzalez (Eds.), London: Routledge, 4–16.

Moulaert, Frank, Swyngedouw, Erik (2010). Socially Innovative Projects, Governance Dynamics And Urban Change, Between State And Self Organization. *Can Neighbourhoods Save The City?: Social Innovation And Local Community Development* (Ed. F. Moulaert, F. Martinelli, E. Swyngedouw, & S. Gonzalez), London: Routledge, 219–234.

Mutlu, Selçuk & Demirkaya, Yüksel (2018). Avrupa Yönetişimi Ve Ulusaltı Yönetimlerin Ulusötesi Ağ Faaliyetleri. *Strategic Public Management Journal*, *4*(7), 59-82.

Newton, Peter (2008). *Transitions: Pathways Towards Sustainable Urban Development In Australia*. London: Springer Science & Business Media.

Norman, E.S. Ve Carr, D. (2009). Rio Summit, *The International Encyclopedia Of Human Geography*, (Ed.: R. Kitchin Ve N. Thrift), New York: Elsevier, 406-411.

Oecd (2005), *Oecd Kurumsal Yönetim İlkeleri*, Capital - Kyd, İstanbul.

Oralalp, Füsun Çiçekoğlu (2002). İyi Yönetim Ve Türkiye'nin Avrupa Birliğine Adaylığı, *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 1(2), 121-131.

Osmont, Annick, Charles Goldblum, Jean-François Langumier (2008). *Urban Governance:Questioning A Multiform Paradigm. Analyses And Proposals Of The Working Group On Urban Governance*. Paris: Ministère Des Affaires Etrangères Et Européennes.

Owens, Susan (2000). 'Engaging The Public': Information And Deliberation In Environmental Policy. *Environment And Planning A,* 32(7), 1141-1148.

Öğüt, Zeynep, (2017). *Yerel Yönetimden Yerel Yönetişime Kent Konseyleri: Antalya Örneği*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

Ökmen, Mustafa Ve Serhat Baştan (2004). Küreselleşme-Yerelleşme Dinamikleri Ve Bir Yönetişim Faktörü Olarak Yerel Yönetimler, *Yerel Yönetimler Kongresi Dünden Bugüne Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma*, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi, Bildiriler Kitabı, 3-4 Aralık 2004, Biga-Çanakkale, S. 209-243,.

Ökmen, Mustafa, And Kemal Görmez (2009). Türkiye'de Yerel Gündem 21 Ve Yerel Yönetişim Uygulamaları, *Yerel Yönetimlerin Güncel Sorunları* (Ed. K. Görmez, M. Ökmen), İstanbul: Beta Yayını, 109- 128.

Ömür, Gökçe (2010). İş Ahlakı Perspektifinde Yatırımcı İçin Kurumsal Yönetişimin Şeffaflık İlkesinin Önemi. *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, (43), 163-175.

Öner, Şerif (2005). Katılımcı Demokrasi Açısından Belediye Kanunu, *Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar-1: Reform* (Ed.: H. Özgür, M. Köşecik), Ankara: Nobel.

Özdemır, Ali Tamer (2011). Mahalli İdarelerde Halk Katılımı Bağlamında Kent Konseyleri, *Sayıştay Dergisi*, (83), 31-56.

Özer, M. Akif (2005). *Yeni Kamu Yönetimi Teoriden Uygulamaya*, Ankara: Platin Yayınları.

Özer, M. Akif. (2006). Yönetişim Üzerine Notlar. *Sayıştay Dergisi* 63(1), 59-89.

Peng, Xizhe, Xiangmingchen, Andyuancheng (2011). *Urbanizationanditsconsequences*. Paris: Eolsspublishers,

Rasoolimanesh, Mostafa, Nurwati Badarulzaman, And Mastura Jaafar (2012). City Development Strategies (Cds) And Sustainable Urbanization In Developing World. *Procedia-Social And Behavioral Sciences,* (36), 623-631.

Rio Bildirgesi. (1992). Rio Bildirgesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi* , 3(3) , 1-1.

Rittberger, Volker (2001). *Global Governanceandthe United Nations System* (No. 339.92). Yayımlanmış Doktora Tezi, Universidad De Lasnacionesunidas, Tokio.

Roy, Manoj (2009). Planning For Sustainable Urbanisation In Fast Growing Cities: Mitigation And Adaptation Issues Addressed In Dhaka, Bangladesh. *Habitat International* 33(3), 276-286.

Sağır, Meral (2003). Küreselleşme Süreci Ve Siyasal Katılımda. Yeni Arayışlar: Yerel Gündem 21 Antalya. Kent Konseyi Kadın Meclisi. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,* 12(4), 28-41.

Saltzsteın, Grace Hall (1992). Bureaucratic Responsiveness: Conceptual Issues And Current Research. *Journal Of Public Administration Research And Theory,* 2(1), 63-88.

Samsun, Nihal (2003). Hesap Verebilirlik Ve İyi Yönetişim. *İyi Yönetişimin Temel Unsurları,* Maliye Bakanlığı Ab Ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Ankara, S. 18-33.

Scott Wr. (1995). *Institutions And Organizations*. Sage: Thousand Oaks.

Shackley, Simon, And Robert Deanwood (2002). Stakeholder Perceptions Of Climate Change Impacts At The Regional Scale: Implications For The Effectiveness Of Regional And Local Responses. *Journal Of Environmental Planning And Management,* 45(3), 381-402.

Shen, Li-Yin, J. Jorge Ochoa, Mona N. Shah, Xiaoling Zhang (2011). The Application Of Urban Sustainability Indicators–A Comparison Between Various Practices. *Habitat International,* 35(1), 17-29.

Sherry R. Arnstein (1969). A Ladder Of Citizen Participation, *Journal Of The American Institute Of Planners*, 35(4), 216-224.

Small, Mario Luis, And Katherine Newman (2001). Urban Poverty After The Truly Disadvantaged: The Rediscovery Of The Family, The Neighborhood, And Culture. *Annual Review Of Sociology* 27(1), 23-45.

Sobacı Mehmet Zahid (2007). Yönetişim Kavramı Ve Türkiye'de Uygulanabilirliği Üzerine Değerlendirmeler, *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 195-207.

Stoker Gerry (1998). Governance As Theory: Five Positions, *International Sociel Science Journal*, 50(155), 17-29,

Şahın, Ali (2010). Örgüt Kültürü-Yönetim İlişkisi Ve Yönetsel Etkinlik, *Maliye Dergisi*, (159), 21-35.

Temiz, Hasan Ejder (2012). Sosyal Politika Bağlamında Küresel Yönetişim. *Toplum Ve Demokrasi Dergisi*, *6*(13), 201-217.

The Economist (2007). The World Goes To Town Special Report, 5–11 May, 3–19.

Toprak, Zerrin (2008). *Kent Yönetimi Ve Politikası.* İzmir: Birleşik Matbaa.

Toprak, Zerrin (2010). *Yerel Yönetimler.* İzmir: Birleşik Matbaa.

Torlak, Sülün Evinç, And Ferihan Polat (2006). Kentleşme Sürecinde Kimlik Farklılaşması Açısından Denizlide İki Mahallenin Karşılaştırmalı Analizi, *Gazi Üniversitesi İibf Dergisi*, 8(2), 167-186.

Ulusoy, Ahmet, And Tekin Akdemir (2010). *Mahalli İdareler*, Ankara: Seçkin.

Un-Habitat, (2002).The Global Campaign On Urban Governance: Concept Paper. *Nairobi, Kenya: United Nations Human Settlements Programme (Un-Habitat)*

Uçar, Ahmet (2014). Yerel Politikaların Oluşumu Ve Yerel Hizmet Sunumunda Yönetişim Faktörü Olarak Katılımcılığın Ve Hesap Verebilirliğin Yeri Ve Önemi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veliüniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 4,* 119-137.

Uysal, Birkân (1984). *Siyasal Katılma Ve Katılma Davranışına Ailenin Etkisi: İki Çimemto Fabrikası Örneğinde Bir Deneme*. Ankara: Türkiye Ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayını.

Van Meerkerk, I., Boonstra, B. Ve Edelenbos, J. (2013). Self-Organization In Urban Regeneration: A Two-Case Comparative Research. *European Planning Studies*,

21(10), 1630–1652.

Varkı, Hakan, (2008). *Yerel Yönetişimin Türkiye'de Uygulanabilirliği: Konya Örneği*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Bölümü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yönetim Bilimleri Bilim Dalı.

Varol, Muharrem (1989). *Yerel Siyasetin Demokratikleşmesi*, Ankara: Gündoğan.

Verba, Sidney, Kay Lehman Schlozman, And Henry E. Brady (1995). *Voice And Equality: Civic Voluntarism In American Politics*. Harvard University Press,

Whitehead, Mark (2003). (Re) Analysing The Sustainable City: Nature, Urbanisation And The Regulation Of Socio-Environmental Relations In The Uk. *Urban Studies* 40(7), 1183-1206.

Yang, Kaifeng (2005). Public Administrators' Trust In Citizens: A Missing Link In Citizen Involvement Efforts. *Public Administration Review,* 65(3), 273-285.

Yang, Kaifeng, And Kathe Callahan (2007). Citizen Involvement Efforts And Bureaucratic Responsiveness: Participatory Values, Stakeholder Pressures, And Administrative Practicality. *Public Administration Review* 67(2), 249-264.

Yavuz, Cavit &Sivrikaya, Deniz (2009). *Küreselleşmenin Aktörlerinden Çokuluslu Şirketler Ve Yönetişim*, S. 1217-1236.

Yıldırım, Selahattin (1993). *Yerel Yönetim Ve Demokrasi*, İstanbul: Başbakanlık Yayını.

Yildirim, Uğur Ve Öner, Şener (2010). Sürdürülebilir Kalkınma Yaklaşımı, *Çevre Sorunları Üzerine Güncel Yazılar*, (Ed.: U. Yıldırım), İstanbul: Lisans Yayıncılık, 143-182.

Yıldırım, Uğur, And İsmail Göktürk (2004). Sürdürülebilir Kalkınma, *Çevre Sorunlarına Çağdaş Yaklaşımlar- Ekolojik, Ekonomik, Politik Ve Yönetsel Perspektifler,* (Ed.: M.C. Marın Ve U. Yıldırım), İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 449-488.

Yılmaz, Abdullah Ve Ökmen, Mustafa (2004). *Kamu Yönetimi*, Ankara: Gazi Kitabevi.

Yılmaz, Malik (2018). Sivil Toplum ve Sivil Toplum Kuruluşları: Türkiye'de Bilgi Hizmetlerine Yönelik Oluşturulmuş Stk'lar Ve Bu Kuruluşlara Yönelik Bir Araştırma. *Zeitschriftfürdiewelt Der Türken/Journal Of World Of Turks*, *10*(1), 249-272.

Yiğitbaşıoğlu, Hakan (2017). Kentlerin Çevre Sorunları Ve Habitat Konferansları. *Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, *38*(1-2), 13-30.

Yücekök, Ahmet N. (1987). *Siyasetin Toplumsal Tabanı*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi.

Zabçı, Filiz Çulha (2002). Dünya Bankası'nın Küresel Pazar İçin Yeni Stratejisi: Yönetişim. *Ankara Üniversitesi Sbf Dergisi*, *57*(3), 151-179.

Zengın, Ozan (2009). Günümüzde Kamu Yönetiminde Ön Plana Çıkan Yaklaşımlar, *Kamu Yönetimi: Yapı İşleyiş Reform*, (Ed.: B. Övgün), Ankara Üniversitesi Sbf Yayını, 1-42.

İnternet Kaynakları

Avrupa Kentsel Şarti, https://tbb.gov.tr/online/kitaplar/avrupa_kentsel_sarti_2017/html5forpc.html

Banger, Gürcan (2011). Demokrasi, Katılımcı Demokrasi ve Yönetişim. http://www.duyguguncesi.net/?p=5439 Erişim: 04. 05. 2020.

Belediye Kanunu (2005). Kanun No. 5393, Kabul Tarihi: 3/7/2005, Resmi Gazete Tarihi:13/07/2005.https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/07/20050713-6.htm.

Council Of Europe (1992). *The European Urban Charter*. Strasbourg https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=887405&Site=COE. (18.02.2020)

Çanakkale Kent Konseyi (2020). https://www.canakkalekentkonseyi.org/

Davutoğlu, Ahmet. (2012). *Küresel Yönetişim*, Stratejik Araştırmalar Merkezi, VisionPapers, No. 2, http://sam.gov.tr/tr/wpcontent/uploads/2012/05/vision_Paper_02_Turkce.pdf.

Econ Analysis, & Centre for Local Government, U., Sydney. (2005). *The Impacts of City Development Strategies*. Oslo Broadway. https://www.citiesalliance.org/sites/default/files/cds-impact-study-final-report-august-11-2005%5B1%5D.pdf.

Kaufmann, Daniel and Kraay, Aart (2014). Governance Indicators: Where Are We, Where Should We Be Going?, http://elibrary.worldbank.org/doi/pdf/10.1596/1813-9450-4370.

Kent Konseyleri Birliği Tüzüğü, (2020). http://kentkonseyleribirligi.org.tr/tuzuk/(11.10.2019)

Kent Konseyleri Birliği, (2010). *İlke ve Esaslar*, http://kentkonseyleribirligi.org.tr/wp-content/uploads/2015/10/T%C3%BCrkiye-Kent-Konseyleri-Birli%C4%9Fi-%C4%B0lke-ve-Esaslar-Metni.pdf.(11.10.2019)

Mehta, Lyla, Leach, Melissa, Newell, Peter, Scoones, Ian Sivaramakrishnan, K. Way, Sally-Anne (1999). *Exploring understandings of institutions and uncertainty: new directions in natural resource management*.

https://opendocs.ids.ac.uk/opendocs/handle/20.500.12413/4981.

OECD, (2013). *Definition Of Functional Urban Areas (Fua) For The Oecd Metropolitan Database*, Oecd Working Paper.https://www.oecd.org/cfe/regional-policy/Definition-of-Functional-Urban-Areas-for-the-OECD-metropolitan-database.pdf.

ŞEHIRLER İTTIFAKI (2006). Guide to City Development Strategies: Improving Urban Performance Washington D.C.: The Cities Alliance. https://www.araburban.org/files/file/cds-gudelines-final-march06.pdf

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, (2018). Çanakkale, https://canakkale.ktb.gov.tr/TR-70467/cografya.html.

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU, (2018). Veri tabanları, www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33705.

EKLER

EK-1: Mülakat Soruları

MÜLAKAT FORMU

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Adınız Soyadınız: ……
2. Mesleğiniz: ……..
3. Cinsiyet: K…... E ..…..
4. Doğum Yılınız: ……....
5. Doğum Yeriniz: ……
6. Eğitim Durumunuz: …….
7. Kent Konseyindeki Görev Süreniz: ……

Kent Konseyi Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri Mülakat soruları

1. Kent Konseyi nedir ? Nasıl tanımlıyorsunuz ?
2. Kent Konseyinin amacı nedir ? Ne olmalıdır ?
3. Kent Konseyleri yönetmelikte sayılan görev ve amaçlarını yerine getirebiliyor mu ? Bu konuda işlevsellikleri ne düzeydedir ?
4. Size göre yerel yönetişim nedir ?
5. Kent konseyi yerel yönetişime hangi katkıda bulunmaktadır ?
6. Kent konseyinin görevleri nelerdir ?
7. Yerel yönetim ve merkezi yönetim temsilcilerinin kent konseyine yönelik ilgi ve katılımlarını nasıl değerlendiriyorsunuz ?
8. Kent konseyine halkın katılımı ve ilgisi nasıldır ? Yeterli görüyor musunuz ?
9. Kent konseylerine STK'lar yeterince ilgi gösteriyor mu ?
10. Kent konseyi kentin tamamını bünyesine katabilmiş midir ?
11. Halkın yönetime katılımı açısından Kent Konseylerinin sağladığı imkanlaryeterlimidir?
12. Yerel halkın kent konseyi konusunda bilinç düzeyini nasıl değerlendiriyorsunuz ?
13. Kent Konseyinin kendisi ve kararları yerel yönetim organlarınca dikkate alınıyor mu ? Alınan kararlar neticeye ulaşabiliyor mu ?
14. Kent Konseyi olarak, stratejik plan süreçlerine dahil olabiliyor musunuz ?
15. Kent Konseyi olarak Belediye ile ilişkiniz nasıl işliyor ?
16. Kent Konseyiniz, bütçe, personel, ve mekan sıkıntısı çekiyor mu ? Kent konseylerinin, hem oluşum, hem de kaynak, personel ve mekan bakımından belediyeye bağımlı olması işlevsellik noktasında sorun oluşturuyor mu ?

17. Kent Konseyleri kararlarının bağlayıcılığı olmaması işlevsizliklere yol açıyor mu ? Kent Konseylerine tüzel kişilik verilmeli mi ? Neden ?

18. Kent Konseyleri iç işlerinde ve faaliyetlerinde kendi üyelerine ve yerleşim halkına hesap vermekte midir? Hangi araçları kullanmaktadır? Yöntemleri nelerdir ve daha iyiye nasıl gidilebilir?
19. Kent Konseylerinin sürdürülebilirliği ve güçlendirilmesi noktasındaki görüş ve önerilerinizi paylaşabilir misiniz ?

KENT KONSEYİ MECLİS BAŞKANLARI MÜLAKAT SORULARI

1. Başkanı bulunduğunuz meclis bünyesinde ne kadar süredir görev yapıyorsunuz ?
2. Başkanı bulunduğunuz meclisin kuruluş tarihi nedir ?
3. Meclisin üye sayısı nedir ?
4. Meclisinize üye olabilmek için gerekli şartlar nelerdir ?
5. Meclisinizin kuruluş amacı nedir ?
6. Meclisinizde ne tür çalışmalar yapıyorsunuz ?
7. Belediye meclis çalışmalarınıza ne tür destek olmaktadır ?
8. Meclisinizin ve çalışmalarınızın tanıtımı için neler yapmaktasınız ?
9. Meclis Başkan ve yönetimi nasıl belirlenmektedir ?
10. Çalışma grupları etkin olarak faaliyet gösteriyor mu ?

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı	: KABASAKAL, Hakan
Uyruğu	: T.C
Doğum Tarihi ve Yeri	: 02.09.1975 Gölpazarı
Telefon	: 0536 475 2577
Faks	: -
E-mail	: hakankabasakal17@hotmail.com

Eğitim

Derece	*Eğitim Birimi*	*Mezuniyet Tarihi*
Yüksek lisans	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	2020
Lisans	Eskişehir Anadolu Üniversitesi	2016
Ön Lisans	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	2014
Lise	Gökçeada Atatürk Öğretmen Lisesi	1992

İş Deneyimi

Yıl	*Yer*	*Görev*
2019	Ceren Parfümeri & Bijuteri	İşlemeci
2012	Hakan Cafe Fastfood	İşletmeci
1998	Emek Mobilya Dek. Ahş. İnş. San. Ltd. Şti.	Ortak

Yabancı Dil

İngilizce (Başlangıç Seviyesi)

Yayınlar

-